

Huumeidenkäyttäjien slangi verkkokeskusteluissa

Sami Heino

Pro gradu -tutkielma

Turun yliopisto

Kieli- ja käännöstieteiden laitos

Suomen kieli ja suomalais-ugrilainen kielentutkimus, suomen kieli

Toukokuu 2019

Turun yliopiston laatujärjestelmän mukaisesti tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu Turnitin OriginalityCheck -järjestelmällä.

TURUN YLIOPISTO

Kieli- ja käännöstieteen laitos / Humanistinen tiedekunta

HEINO, SAMI: Huumeidenkäyttäjien slangi verkkokeskusteluissa

Pro gradu -tutkielma, 84 s.

Suomen kieli ja suomalais-ugrilainen kielentutkimus, suomen kieli, kielen oppimisen ja opettamisen opintopolku

Toukokuu 2019

Tutkimus käsittelee suomen kielen huumeaiheista slangisanastoa. Aineistona käytän verkkokeskusteluja, jotka on käyty huumeidenkäyttäjien suosimalla keskustelupalstalla. Koska slangi ilmenee nimenomaan persoonallisena sanastona, sijoittuu tutkimus sanastontutkimuksen alaan.

Olen kerännyt tutkimusaineiston Psychoactive Vault -keskustelupalstalta. Etsin palstalta sopivan keskusteluketjun jokaisesta tutkimuksessa käsitellystä huumeesta. Näitä ovat kannabis, piristeistä amfetamiini ja kokaiini, opiaateista buprenorfiini, oksikodoni ja heroïini, LSD, MDMA ja bentodiatsepiineista alpratsolaami ja klonatsepaami. Useimmista viestiketjuista keräsin aineistooni 20 viestiä. Kannabisaiheisesta keskustelusta keräsin kuitenkin 60 viestiä ja amfetamiiniaiheisesta 40, koska nämä huumeet ovat erityisen yleisiä ja täten niihin liittyy myös erityisen paljon slangisanastoa. Bentsodiatsepiiniaiheisiä viestejä alpratsolaamista ja klonatsepaamista keräsin yhteensä 30.

Keskusteluviesteistä keräsin kaikki ne slangisanat, jotka liittyivät keskustelunaiheena olevaan huumeeseen. Useimmissa tapauksissa tämä tarkoittaa kyseisen huumeen slanginimityksiä. Kannabisaiheisissa viesteissä esiintyi kuitenkin niin paljon myös kannabiksen käyttöön viittaavia slangisanoja, että olen koonnut ne omaan alalukuunsa. Olen myös paikoin havainnollistanut eri slangisanojen yleisyysuhteita taulukoiden muodossa, vaikka yleisyysuhteet eivät varsinaisesti olekaan tutkimuksen aiheena.

Käyn läpi aineistoa ja siitä tekemiäni havaintoja huume kerrallaan luvuissa 5–9. Erittelen eri slangisanojen esiintymistä aineiston keskusteluviesteissä ja kerron myös sanojen alkuperästä ja muodostuksesta. Teen myös syntaktisia huomioita siitä, miten sanat käyttäytyvät lausekonteksteissaan. Luvussa 10 esittelen muuta aineistosta löytynyttä huumeaiheista slangisanastoa.

Teorialuvussa 2 käsittelen huumeaineita yleisesti. Alaluvussa 2.1 esittelen tutkimuksessa esiintyvät huumeet. Seuraava alaluku 2.2 käsittelee Suomen huumeilannetta ja suomalaisten huumeidenkäyttöä. Luvussa 3 kerron suomen kielen sananmuodostuksen perusteista: ensin sanojen yhdistämisestä alaluvussa 3.1 ja sitten sanojen johtamisesta luvussa 3.2. Alaluvussa 3.3 käsittelen spesifisti suomen nuorta ja vierasperäistä sanastoa. Teoriaosan päättävässä luvussa 4 kerron aikaisemmista slangiaiheisista tutkimuksista, jotka ovat samankaltaisia kuin tämä tutkimus.

Tutkimus vahvisti ennakkokäsitystäni siitä, että suomalaisilla huumeidenkäyttäjillä on rikas ja monipuolinen oma slanginsa. Slangissa yleiskieliset sanat ovat saaneet uusia muotoja tai kokonaan uusia merkityksiä. Vanhat slangisanat ovat puolestaan poikineet uutta slangia. Englannin kielen vaikutus näkyy myös huumeslangissa selvästi.

Slangissa useimmille huumeille on yhdestä muutamaan yleistä slanginimitystä, jotka on kaikkein tyypillisimmin muodostettu tyypistämällä. Kannabiksen, amfetamiinin ja heroïinin osalta slangisynonyymien kirjo on kaikkein rikkain. Lisäksi on paljon slangisanastoa, joka liittyy yleisesti huumeidenkäyttöön: esimerkiksi aineiden annostelumenetelmiin, niiden aikaansaamiin vaikutuksiin ja vieroitusoireisiin. Slangisanoissa on mukana substantiivien ohella kohtuullisen paljon verbejä. Huumeslangi on luonteeltaan ironista, deskriptiivistä ja nuorisokielen kaltaista.

Asiasanat: slangi, sanastontutkimus, huumeet

Sisällys

1	Alkuluku	3
1.1	Johdanto	3
1.2	Aineiston esittely	5
1.2.1	Tutkimuksen aineistolähde.....	5
1.2.2	Käytetty aineisto	6
2	Perustietoa huumeista.....	10
2.1	Tutkimuksessa esillä olevat huumeet.....	10
2.2	Huumeet Suomessa.....	13
3	Sananmuodostuksen perusteoriaa	16
3.1	Sanojen yhdistäminen	16
3.2	Sanojen johtaminen.....	17
3.3	Nuori ja vierasperäinen sanasto	21
4	Tutkimuksia slangista.....	24
5	Kannabisaiheinen sanasto.....	27
5.1	Kannabiksen slanginimitykset.....	27
5.2	Kannabiksen käyttöä kuvaava slangi	36
6	Piristeariheinen sanasto.....	39
6.1	Amfetamiini.....	39
6.2	Kokaiini.....	45
7	Opiatitaiheinen sanasto	49
7.1	Buprenorfiini	49
7.2	Oksikodoni	51
7.3	Heroini	54
8	LSD- ja MDMA-aiheinen sanasto	59
8.1	LSD	59
8.2	MDMA	61

9	Bentsodiatsepiiniinaiheinen sanasto.....	64
9.1	Klonatsepaami	64
9.2	Alpratsolaami.....	65
10	Muuta huumeslangia	68
10.1	Muut huumeiden slanginimitykset.....	68
10.2	Muuta huumesanastoa.....	71
11	Yhteenveto	79
	Lähteet.....	82

1 Alkuluku

1.1 Johdanto

Suomen kieli on paljon muutakin kuin sitä tarkasti normitettua yleiskieltä, jota koulussa pöntätään ja jonka ”puhtautta” halutaan vaalia. Oma mielenkiintoni suomen kieltä opiskelevana ja tutkivana kielen ystävänä suuntautuu erinäisiin ajan saatossa syntyneisiin alakieliin, joihin perehtymällä todella ymmärtää suomen kielen rikkauden. Tuttuja ja paljon tutkittuja alakieliä ovat aluepuhekielet eli murteet. Alakieliin lukeutuvat myös erikoiskielet, joita kutsutaan usein slangeiksi. Kielitoimiston sanakirja määrittelee slangin seuraavasti:

”--jonkin ikä-, ammatti-, harrastaja- tms. ryhmän käyttämä, vars. sanastoltaan yleiskielestä poikkeava puhekieli. Helsingin slangi. Koululais-, sotilasslangi. Ammattislangi. Lääkärislangi.”

Tässä tutkimuksessa käsittelen suomalaisten huumeidenkäyttäjien slangia. Aineiston olen kerännyt huumeaiheiselta verkon keskustelupalstalta. Vaikka slangi onkin yllä mainitun määritelmän mukaan puhekieltä, esiintyy slangia tässä tapauksessa myös kirjallisena. Tämä on sikäli luontevaa, että monet sanakirjamääritelmässä mainittujen kaltaiset sosiaaliset ryhmät kommunikoivat nykyään myös kirjallisesti nimenomaan internetissä.

Aineistolähteenä olen käyttänyt Psychoactive Vault -keskustelupalstaa. Kyseessä on suomenkielinen huumeaiheinen foorumi, jossa keskustelua käydään rekisteröityjen nimimerkkien kanssa. Tämän pohjalta keräsin keskusteluaineistoksi viestejä viestiketjuista, joista kukin käsitteli jotakin Suomessa yleisesti tai ainakin melko yleisesti tunnettua ja käytettyä huumausainetta. Aineistoon keräsin sopivaksi katsomani määrän viestejä jokaisesta huumeesta ja sitä käsitelleestä viestiketjusta. Kaikkein yleisimpien huumeiden eli kannabiksen ja amfetamiinin osalta viestimäärä on tarkoituksella muita suurempi, koska kunkin huumeen käytön yleisyys vaikuttaa selvästi siihen, kuinka runsaasti slangisanastoa aineeseen ja sen käyttöön liittyy.

Keskeisiä tutkimuskysymyksiä on kaksi:

- 1) Mitä slangisanoja huumeidenkäyttäjät käyttävät keskustellessaan eri huumausaineista?
- 2) Miten nämä slangisanat ovat muodostuneet?

Tutkimusaineistoa eritellessäni analysoin paljon myös sanojen käyttäytymistä lausekonteksteissaan. Tämä tuo tutkimukseen syntaktisen näkökulman. Edellä mainitut kysymykset muodostavat kuitenkin tutkimuksen ytimen, ja ensisijainen tavoitteeni on löytää niihin vastauksia.

Tutkimukseni sijoittuu siis sanastontutkimuksen alaan. Rakenteellisesti huumeslangiin ei liity erityisyyksiä, vaan slangin ydin on nimenomaan persoonallisessa sanastossa. Ennen tutkimusaineistoon syventymistä kerron sananmuodostuksen teoriasta luvuissa 3.1 ja 3.2. Luvussa 3.3 syvennyn nuoren, puhekielisen ja vierasperäisen sanaston teoriaan. On huomioitavaa, että varsinaista perusteoriaa suomen kielen slangisanastosta ei juurikaan ole olemassa.

Turun yliopistossa aiemmin huumeslangia ovat pro gradu -töissään käsitelleet Hanna Rasilainen (1992) ja Eeva Siirtola (2003). Rasilainen vertailee suomalaista huumeslangia amerikkalaiseen (siis englanninkieliseen) huumeslangiin. Tutkimus on kuitenkin jo varsin vanha, ja huumeslangi muuttuu nopeasti. Vastaavaa kielentvälistä vertailua on sittemmin tehnyt Helsingin yliopistossa Juha Heikkinen (2014). Heikkinen tarkastelee sitä, miten huumeslangi on suomennettu kahdessa englanninkielisessä, huumeita käsittelevässä romaanissa. Sekä Rasilaisen että Heikkisen tutkimukset kuuluvat englantilaisen filologian oppiaineeseen.

Siirtolan gradu on tehty suomen kielen oppiaineessa. Sen aihe on muuten sama kuin omani sillä keskeisellä erotuksella, että Siirtolan tutkimus käsittää myös lailliset päihteet. Siirtolan gradussa ongelmallista on, että hän on herännyt aineistonsa ammattikouluopiskelijoilta, joista enemmistö ei omakohtaisesti tunne huumeidenkäyttäjien maailmaa. Tämä vähentää väistämättä myös slangin tuntemusta. En myöskään koe Siirtolan näkökulmaa alueellisesta vaihtelusta kovin relevantiksi huumeslangin osalta. Koska huumeidenkäyttäjien piirit ovat Suomessa pienet, lienee myös slangin pitkälti samanlaista kaikkialla maassa. Myös internetillä slangin muovaajana on varmasti alueellisia eroja tasoittava vaikutus. Tässä vaiheessa koen mielekkäämmäksi tutkia suomalaista huumeslangia yleisemmällä tasolla ilman alueellista tai esimerkiksi sukupuolten vaihtelun näkökulmaa.

Luvussa 4 esittelen muutamia slangiaiheisiä tutkimuksia. Antti Penttinen (1984) on tutkinut sotilasslangia ja tehnyt sen pohjalta sanakirjan. Leo Lipsosen (1990) vastaavanlainen teos käsittelee vankilaslangia, jossa olennaisena osana on myös huumeaiheinen sanasto. Marja Saanilahden ja Kari Nahkolan (1991) tutkimuksessa aiheena on koululaisten slangia Virtain kunnassa. Näissä teoksissa on kerätty ja eritelty slangisanastoa samassa hengessä kuin tässä opinnäytetyössä.

Vaikka huumeet ovat edelleen laittomia, on niiden käyttö Suomessa lisääntynyt (THL-tiedote 2019). Näin ollen huumeidenkäyttö koskettaa ainakin epäsuorasti huomattavan suurta osaa suomalaisista. Laittomuudesta huolimatta – tai kenties sen takia – huumeidenkäyttäjien välille on syntynyt myös yhteisöllisyyttä, josta slangia on eräs tunnus. Kokemukseni mukaan huumeaiheisen slangisanaston

kuulemiselta on vaikea välttyä, vaikkei itse kuuluisikaan käyttäjien sosiaalisiin piireihin. Slangi voi kuitenkin kuulostaa maallikon korvaan erikoiselta, ja sanojen merkitykset saattavat jäädä piiloon. Näin ollen tällaisella tutkimuksella on myös informatiivista arvoa. Kaikkea huumeslangia en kuitenkaan millään pysty yhdessä pro gradu -tutkimuksessa käsittelemään, ja uutta sanastoa syntyy vanhan rinnalle tai tilalle koko ajan.

Minulla on tutkimuksen edellä muutamia hypoteeseja. Uskon, että aineistosta selviää huumeslangin olevan rikasta. Ainakin kaikkein yleisimmillä huumeilla on useita eri slanginimityksiä ja myös niiden käyttöön liittyvää sanastoa. Sanastossa on paljon vierasperäisiä sanoja. Sekä koto- että vierasperäisen sanaston muodostuksessa esiintyy suomen kielen sananmuodostukselle tyypillisiä piirteitä. Useissa sanoissa on käytetty erityisesti slangisanoille tyypillisiä johtimia kuten *-Ari* ja *-is*. Sanaston uskon olevan sävyllään rentoa ja nuorisokielimäistä, monin paikoin myös humoristista.

1.2 Aineiston esittely

1.2.1 Tutkimuksen aineistolähde

Tutkimuksen aineisto koostuu viesteistä, jotka on lähetetty suomalaiselle Psychoactive Vault -nimiselle keskustelupalstalle. Sivuston juuret ovat 1990-luvulla perustetussa Kemikalio-foorumissa, ja nykyisellä nimellään palsta on toiminut n. 15 vuoden ajan. Kyse on itsenäisestä keskustelupalstasta, mikä erottaa sen esimerkiksi Päihdelinkin foorumista, jota ylläpitää viranomaistaho A-klinikkasäätiö (paihdelinkki.fi). (KEMIKALIOSTA PSYCHOACTIVE VAULTTIIN 2007.)

Eri päihteistä sivustolla keskustellaan alafoorumeilla, joista kukin käsittelee eri päihderyhmää. Nämä alafoorumit on lueteltu alla.

- Psykedeelit
- Dissosiatiiivit & deliriantit
- Stimulantit & empatogeenit
- Jarrut & sedatiivit
- Kannabis & synteettiset kannabinoidit
- Muut substanssit & yrtit

Keskustelua käydään jonkin verran myös laillisista päihteistä (esim. alkoholi), mutta pääasiallinen huomio on huumausaineissa. Vastaavasti huumausaineista eniten keskustelua ovat herättäneet kaikkein yleisimmät Suomessa käytetyt huumeet, joihin keskityn myös tässä tutkimuksessa.

Keskustelupalsta on anonyymi, mutta keskustelu vaatii rekisteröitymisen. Keskustelua käydään siis nimimerkin takaa. Keskustelu on varsin suorasukaista, ja aiheen arkaluontoisuudesta huolimatta omista käyttökokemuksista kerrotaan avoimesti. On kuitenkin huomioitavaa, että huumeiden ostojen ja myynti-ilmoitukset ovat palstalla kiellettyjä, eikä keskustelija saa myöskään suoraan mainita, mistä hän on aineensa hankkinut. (Foorumin säännöt.)

Havaintojeni mukaan päihteistä keskustellaan palstalla asiallisesti mutta rennosti. Pääpaino on käyttäjien omilla kokemuksilla ja niihin pohjautuvilla havainnoilla, huomioilla ja kysymyksillä. Keskustelun tueksi käyttäjät linkittävät jonkin verran uutis- ja tutkimuslähteitä, ja osalla käyttäjistä vaikuttaisi olevan tietoa myös aineiden farmakologiasta. Kuitenkin ensisijaisena tietolähteenä vaikuttaa toimivan käyttäjän oma ja hänen lähipiirinsä kokemuspohja.

Keskustelijat kertovat avoimesti myös negatiivisista kokemuksista, joita huumeiden käyttöön on liittynyt. Ilmapiiri on kuitenkin sikäli liberaali, että varsinaista käytön paheksuntaa ei esiinny. Useimmat kirjoittajat tuntuvat pitävän myös vahvojen huumeiden (satunnaista) käyttöä normaalina ja hyväksyttävänä asiana. Palstan Yleinen keskustelu -alafoorumissa on kuitenkin oma viestiketjunsä niille, jotka pyrkivät vähentämään käyttöä tai lopettamaan sen kokonaan.

1.2.2 Käytetty aineisto

Olen kerännyt aineiston Psychoactive Vault -foorumien keskusteluista päihde tai päihderyhmä kerrallaan. Useimmille huumeille on palstalla oma keskusteluketjunsä, ja näissä tapauksissa olen poiminut viestit nimenomaan kyseisestä ketjusta. Joissakin näistä ketjuista keskustelua on käyty jopa yli vuosien ajan, ja viestejä on kertynyt runsaasti – esimerkiksi amfetamiinia käsittelevään ketjuun jo 1900. Tällöin olen kerännyt aineiston tuoreemmasta päästä keskustelua, jotta aineisto ja sen sisältämä slangisanasto vastaisi tämän hetken todellisuutta. Historiallinen vertailu slangin kehityksestä ei kuulu tämän tutkimuksen piiriin.

Luvussa 2.1 kerron bentsodiatsepiineista yhtenä joukkona. Kuitenkin bentsodiatsepiineihin kuuluvia lääkkeitä on useita erilaisia, mikä heijastuu myös Psychoactive Vaultin keskusteluihin.

Tutkimusaineistooni olen poiminut viestejä ketjuista, jotka käsittelevät kahta yleisimpiin lukeutuvaa bentsodiatsepiinia: klonatsepaamia (kaupall. nimi Suomessa Rivatril) ja alpratsolaamia (Xanor, Alprox).

Taulukko 1 kertoo tarkemmin käytetystä tutkimusaineistosta. Taulukosta näkee sen, minkä verran viestejä olen kerännyt kutakin päihdettä käsittelevästä viestiketjusta. Useimmissa tapauksissa viestejä on 20 kappaletta per huume, ja kahdesta bentsodiatsepiini-aiheisesta ketjusta olen kerännyt aineistoon yhteensä 30 viestiä.

Amfetamiinia käsitteleviä viestejä olen kuitenkin kerännyt 40 kappaletta ja kannabisaiheisia vielä sitäkin enemmän eli 60. Tämä johtuu siitä, että havaintojeni mukaan kyseisiin päihteisiin ja niiden käyttöön liittyy slangisanastoa poikkeuksellisen paljon. Toisaalta on myös yhteiskunnallisesti relevanttia tutkia eniten kannabis- ja amfetamiinaiheista slangia, koska ne ovat Suomessa tällä hetkellä eniten käytettyjä huumeita. Esimerkiksi heroiinin yhteydessä slangisanasto on yhtä lailla rikasta, mutta arvelen sen syntyneen ja vakiintuneen pääasiassa 1990-luvulla, minkä jälkeen heroiinin saatavuus ja käyttö ja samalla merkitys Suomen huume kulttuurissa kääntyi laskuun (Päihdelinkki: Heroiini).

Taulukosta 1 näkee myös sen, mistä viestiketjusta viestit on kerätty, ja millä alafoorumilla kyseinen ketju sijaitsee. ”Alkaen sivulta” -sarake kertoo, miltä kyseisen ketjun sivulta eteenpäin olen taulukossa mainitun viestimäärän keräämisen aloittanut. Tiedot ovat luonnollisesti siltä hetkeltä, kun olen aineiston kerännyt.

TAULUKKO 1. Tutkimuksen aineisto.

Päihde	Viestejä	Viestiketjusta	Alkaen sivulta	Alafoorumi
Kannabis	60	Jokailtaisella kannabiksen poltolla haittoja?	1	Kannabis & synteettiset kannabinoidit
Amfetamiini	40	Amfetamiini topic.	57	Stimulantit & empatogeenit
Kokaiini	20	Kokaiini	6	Stimulantit & empatogeenit
Buprenorfiini	20	Buprenorfiini (mm. Subutex)	67	Jarrut & sedatiivit
Oksikodoni	20	Oksikodoni	30	Jarrut & sedatiivit
Heroiini	20	Heroiini	9	Jarrut & sedatiivit
LSD	20	LSD / RC-lappu topic	26	Psykedeelit
MDMA	20	MDMA	20	Stimulantit & empatogeenit
Bentsod.: Klonatsepaami	16	Rivatriil	6	Jarrut & sedatiivit
Bentsod.: Alpratsolaami	14	Xanor (Alpratsolaami, Alprox)	4	Jarrut & sedatiivit

Olen kerännyt aineistoon vain viestejä, jotka sisältävät vähintään yhden slangisanan. To isin sanoen esimerkiksi oksikodonin tapauksessa olen kerännyt Oksikodoni-viestiketjun sivun 30 alusta alkaen 20 seuraavaa sellaista viestiä, joissa on käytetty jotakin slangityylistä sanaa. Olen kerännyt viestit pääosin kokonaisina, poikkeuksena muutama todella pitkä viesti, jotka olen lyhentänyt. Hymiöt ovat mukana tekstimuotoisina muodossa :hymiön nimi:. Viestin kirjoittajan nimimerkkiä en ole

kirjannut ylös ja jätän aineistoa käsitellessäni pois kaikki sellaiset lauseet, joissa keskustelija mainitsee oman käyttäjänimensä tai jonkun kanssakeskustelijan nimimerkin.

Viesteistä olen etsinyt kaikki ne sanat, jotka tulkitsem huumeaiheisiksi slangisanoiksi. Analyysiluvuissa käsittelen ensin päihde kerrallaan kunkin päihteen slanginimityksiä ja kannabiksen tapauksessa myös sanastoa, jolla viitataan aineen käyttöön. Lopuksi käyn läpi muuta aineistosta löytyvää huumeslangia. Tämä tarkoittaa muun muassa yleisesti huumeiden käyttöön liittyviä käsitteitä – esimerkiksi suonensisäiseen käyttöön liittyvää slangia.

Alla oleva esimerkki havainnollistaa sitä, miten esitän aineistoni keskusteluviestejä tutkimuksessa. Tässä tapauksessa olen myös lihavoanut kaikki ne sanat ja ilmaukset, jotka tulkitsem slangisanastoksi.

(Buprenorfiini17) Erikoista, enpä keksi muuta sanottavaa.

Mutta hitto soikoon tätä touhua, piti mennä hankkiutumaan tukevaan **buprekoukkuun**. Aivan sama vetääkö 1mg vai 8mg, paitsi että tuo 8mg menee ihan hukkaan. Mitään **oloja tästä ei saa** kuitenkaan. Pakko aloittaa vieroittautuminen, ei tässä ole mitään järkeä. Onneksi olen sairauslomalla eli **refloja** saa potea sinänsä rauhassa.

Kylmäkalkkuna ensi viikolla, tosin tramadoliala ja kodeiinia sallin itselleni. Ehkä myös tarvittaessa **nopsaa** jotta saa muutamia pakollisia hommia hoidettua. **Bupre** on saatava lopetettua, muuta vaihtoehtoa ei ole. Jos tässä epäonnistun pitkässä juoksussa niin en tiedä mitä teen... Elämä **subukoukussa** ei yksinkertaisesti vain vetele.

Ei tästä käytöstä seuraa kuin itseinhoa ja valehtelua kaikille ja kaikesta. Kirsikkana kakun päällä tietysti krooninen virtsaumpi ja ummetus. Vittu, miten onnistuinkin saamaan itseni tähän samaan paskaan 7 vuoden tauon jälkeen...

PS. Nuoret, älkää koskeko **bupreen**. Pysytelkää siinä **peruslätäkässä** ja viikonloppukännäilyssä.

Viestin edellä oleva tunniste kertoo, että kyseessä on 17. niistä 20 viestistä, jotka olen kerännyt viestiketjusta Buprenorfiini (mm. Subutex). Viesti sisältää useita slangisanoja. Mukana on useita slanginimityksiä, joilla viitataan viestiketjun aiheena olevaan päihteeseen eli buprenorfiiniin. Sen lisäksi viestissä viitataan slangisanoilla amfetamiiniin (**nopsa**) ja kannabikseen (**lätkä**). Mukana on myös yleistä huumeaiheista slangia – tässä tapauksessa erityisesti sellaista, joka liittyy käytön lopettamiseen ja vieroitusoireisiin.

Esimerkkiviesti havainnollistaa niitä valintoja ja tulkintoja, joita minun on täytynyt tehdä aineistoa käsitellessäni. En ole lihavoanut ja täten tulkinut tutkimukseen kuuluvaksi slangisanaksi esimerkiksi verbiä *vetää* merkityksessä 'käyttää jotakin ainetta'. Koen nimittäin, että kyseistä ilmaisutapaa käytetään puhe- ja muussa vapaamuotoisessa kielessä kaikenlaisista lääkkeistä, päihdeistä ja lisäravinteista ("vedin Buranaa"), eikä se liity spesifisti huumeaineiden käyttöön. Vastaavasti ilmaus *saada oloja* merkityksessä 'kokea jonkinasteinen päihtymystila' on tulkintani mukaan nimenomaan huumeidenkäyttäjien slangia.

Viestin kirjoittaja käyttää tramadolista ja kodeiinista niiden oikeita lääketieteellisiä ja yleiskielisiä nimityksiä, joita en siis tulkitse slangisanoiksi. Vastaavasti *viikonloppukännäily* on slangisana, mutta viittaa alkoholin käyttöön, ja lailliset päihteet eivät kuulu tutkimukseni piiriin.

2 Perustietoa huumeista

2.1 Tutkimuksessa esillä olevat huumeet

Seuraavaksi esittelen lyhyesti ne huumeet, joista tutkimuksen aineistona olevissa nettikeskusteluissa pääasiassa keskustellaan.

Kannabis

Kannabis on hamppukasvista (*Cannabis sativa*, *Cannabis indica*) saatava päihde, jonka psykoaktiivinen eli päihdyttävä vaikutus perustuu pääasiassa kasvin erittämän hartsin sisältämään THC-kannabinoidiin. Eniten THC:tä on kasvin kukassa ja sitä ympäröivissä versoissa. Kannabis on maailman yleisimpiä päihhteitä, ja sillä on pitkä historia. (EMCDDA: Cannabis.)

Kannabista käytetään yleensä polttamalla, usein tupakkaan sekoitettuna. Vaikutuksia ovat muun muassa mielihyvän tunne, rentoutuminen ja tokkuraisuus. Polttaminen altistaa samanlaisille haittavaikutuksille kuin tupakointikin. Kannabiksen käytön yhteyttä skitsofreniaan ja muihin psyykkisiin sairauksiin on tutkittu, mutta selvää näyttöä ei ole saatu. (EMCDDA: Cannabis.)

Amfetamiini

Amfetamiini on synteettinen aine, joka vaikuttaa keskushermostoa stimuloivasti. Amfetamiinin arvellaan kehitetyn Saksassa jo 1880-luvulla, mutta varmuutta syntyhistoriasta ei ole. Amfetamiinilla on jonkin verran lääkekäyttöä, mutta suurin osa päihhteeksi päätyvästä amfetamiinista on valmistettu pimeissä laboratorioissa. Amfetamiini on läheistä sukua metamfetamiinille. Amfetamiinia käytetään yleensä oraalisesti eli suun kautta, nasaalisesti eli nenän limakalvojen kautta ja suonensisäisesti. (EMCDDA: Amphetamine.)

Amfetamiini lisää itsevarmuutta, energiaa ja sosiaalisuutta useiden tuntien ajaksi. Vaikutus perustuu aivojen dopamiini- ja noradrenaliinitasojen nousuun. Ruokahalu laskee ja unentarve poistuu. Vaikutusten lakattua käyttäjä voi tuntea ärtymystä, levottomuutta ja masennusoireita. (EMCDDA: Amphetamine.)

Pitkäaikainen käyttö voi aiheuttaa sydän- ja verenkierto-ongelmia. Jatkuvalle käytölle on myös vaikutuksia aivokemiaan, mistä voi seurata esimerkiksi vainoharhaisuutta tai väkivaltaista käytöstä. Nämä psyykkiset vaikutukset eivät kuitenkaan yleensä jää pysyviksi, jos käyttäjä lopettaa amfetamiinin käytön. (EMCDDA: Amphetamine.)

MDMA (ekstaasi)

MDMA on vuonna 1912 kehitetty synteettinen aine. MDMA:ta myydään sekä sellaisenaan kiteisessä muodossa että tabletteina, joita yleisemmin kutsutaan ekstaasipillereiksi. Pillerit voivat sisältää myös muita MDMA:n kaltaisia aineita. MDMA:lla on hyvin vähän lääketieteellistä käyttöä. MDMA toimii piristeenä, mutta sillä on myös lieviä hallusinogeenisiä vaikutuksia toisin kuin esimerkiksi amfetamiinilla. Aineen yleisin käyttötapa on oraalinen. (EMCDDA: MDMA.)

MDMA saa aikaan mielihyvän tunnetta ja aistien terävöitymistä. Sosiaalisuutta lisäävän vaikutuksensa takia MDMA luokitellaan joskus ”empatogeeniksi” (vrt. *empatia*) enemmän kuin esimerkiksi piristeeksi. MDMA on eläinkokeissa aiheuttanut pysyviä muutoksia aivoihin esimerkiksi heikentämällä aivojen serotoniinituotantoa. Näiden tutkimustulosten merkitystä ihmisille on vielä vaikea arvioida. (EMCDDA: MDMA.)

Bentsodiatsepiinit

Bentsodiatsepiinit (”bentsot”) ovat synteettisiä lääkkeitä, joita käytetään laajasti ahdistuksen, paniikkihäiriön ja unettomuuden hoidossa. Niitä on käytetty potilaiden hoidossa 1960-luvulta alkaen. Niiden toimintamekanismi perustuu keskushermostoa lamauttavaan vaikutukseen. Bentsodiatsepiineja käytetään yleensä oraalisesti, mutta varsinkin päihdekäytössä myös suonensisäisesti tai nasaalisesti. (EMCDDA: Benzodiazepines.)

Bentsodiatsepiinit saavat aikaan rauhoittumista ja tokkuraisuutta ja helpottavat unensaantia. Puoliintumisaikansa perusteella bentsodiatsepiinit voidaan luokitella lyhyt- ja pitkävaikutteisiin. Lyhytvaikutteinen on esimerkiksi alpratsolaami, ja pitkävaikutteisiin taas kuuluu esimerkiksi diatsepaami. Klonatsepaamilla puolestaan on keskipitkä vaikutusaika. (EMCDDA: Benzodiazepines.)

Päihdekäytössä bentsodiatsepiineja käytetään usein samaan aikaan muiden päihteiden – esimerkiksi alkoholin tai opiaattien – kanssa vahvistamaan päihtymystä tai lieventämään toisen päihteen aiheuttamia sivuvaikutuksia. Tämä lisää yliannostusriskiä ja voi saada ihmisen käyttäytymään aggressiivisesti. Pitkäaikainen bentsodiatsepiinien käyttö johtaa riippuvuuteen ja vieroitusoireisiin, jotka voivat olla voimakkaita. (EMCDDA: Benzodiazepines.)

Kokaiini

Kokaiini on kokapensaan (*Erythroxylon coca*) lehdistä valmistettava päihde. Kokapensasta viljellään laajalti Andien alueella Etelä-Amerikassa. Kokaiini toimii keskushermostoon

vaikuttavana piristeenä eli stimulanttina, ja sitä on käytetty päihteenä yli sadan vuoden ajan. Jauhemaista kokaiinia käytetään yleensä nasaalisesti. (EMCDDA: Cocaine.)

Amfetamiinin tavoin kokaiini nostaa aivojen dopamiini- ja noradrenaliinipitoisuuksia. Seurauksena on mielihyvän tunnetta, ruokahalun laskua ja sydämen sykkeen kiihtymistä. Kokaiinin riippuvuuspotentiaali on merkittävä, ja jo pienet annokset ovat joissakin tapauksissa aiheuttaneet yliannostuksia kokemattomille käyttäjille. (EMCDDA: Cocaine.)

LSD

LSD (lysergidi) on vaikutuksiltaan voimakas hallusinogeeni, joka syntetisoitiin ensimmäisen kerran Sveitsissä vuonna 1938. LSD:n päihdekäyttö nousi suureen suosioon 1960- ja 1980-lukujen välisenä aikana. (EMCDDA: LSD.)

LSD sellaisenaan on hajutonta ja väritöntä suolaa. Katukäytössä aine on yleensä kiinnitettynä pieniin paperilappuihin, ja käyttäjät nauttivat aineen nuolemalla lappua. Vaikutus alkaa noin 30 minuuttia tämän jälkeen ja kestää jopa 12 tuntia. Käyttäjä kokee tällöin erinäisiä aistiharhoja, jolloin esimerkiksi paikallaan olevat objektit saattavat näyttää siltä, kuin ne liikkuisivat. Käyttäjä voi kokea LSD-kokemuksen epämiellyttäväksi ("paha matka"), mutta vakavat seuraukset käytöstä ovat hyvin harvinaisia. (EMCDDA: LSD.)

Buprenorfiini

Buprenorfiini (Subutex, Suomessa Suboxone tai Temgesic) on opioidi, jota käytetään sekä lääkkeenä että päihteenä. Lääkekäytössä buprenorfiinia käytetään kivunhoitoon. Nykyään buprenorfiinia hyödynnetään myös opioidiriippuvaisten korvaus- ja vieroitushoidossa. (Hietalahti 2005.)

Buprenorfiinivalmisteet on tarkoitettu käytettäväksi siten, että aine imeytyy verenkiertoon suun limakalvojen kautta. Huumeidenkäyttäjät kuitenkin käyttävät buprenorfiinia myös suonensisäisesti ja nasaalisesti. Suboxone-valmiste sisältää naloksonia, jonka tarkoitus on estää suonensisäistä käyttöä ja täten niitä terveysriskejä, joita tähän käyttötapaan liittyy. Päihdekäytössä buprenorfiinista haetaan samanlaista mielihyväväikutusta kuin muistakin opioideista, mutta pitkäaikaisen käytön jälkeen päihtymystila jää yleensä saavuttamatta. (Hietalahti 2005.)

Heroiini

Heroiini eli diamorfiini on vahva opioidi. Euroopassa käytettävä heroini on yleensä peräisin Aasiasta, ja suurimpia tuottajamaita ovat Afganistan ja Pakistan. Heroiini on tyypillisesti jauhemuotoista ja väriltään joko ruskeaa tai valkoista. Heroiinia käytetään yleensä suonensisäisesti, joskus polttamalla. (EMCDDA: Heroin.)

Muiden opioidien tavoin heroini vaikuttaa laajaan joukkoon aivojen välittäjäaineita. Käytöstä seuraa tokkuraisuutta, mielihyvän tunnetta ja poissaolevaa tunnetta. Mahdollinen kivun tunne lievenee tai poistuu kokonaan. Sivuvaikutuksena voi ilmetä esimerkiksi pahoinvointia. Jatkuva käyttö aiheuttaa riippuvuutta. Yliannostukset ja erinäiset myrkytystilat ovat heroinin käyttäjillä yleisiä. (EMCDDA: Heroin.)

Oksikodoni

Oksikodoni (mm. Oxycontin, Oxynorm) on tehokas opioidi, jota määrätään vaikean tai keskivaikean kivun hoitoon. Käytännössä tämä tarkoittaa leikkauksen jälkeistä kipua, syöpäkipua tai kroonista pitkäaikaista kipua. Kipua lievittävä vaikutus on samaa tasoa kuin morfiinilla. Oksikodoni kehitettiin Saksassa 1900-luvun alussa, mutta tuli laajemmin käyttöön 1990-luvulla. (Hagelberg–Oikkola 2010.)

Huumeena oksikodonia käytetään samasta syystä kuin muitakin opioideja: aineesta haetaan mielihyvän tunnetta. Pitkäaikaisessa käytössä myös oksikodoni voi aiheuttaa riippuvuutta. (FDA 2010.)

2.2 Huumeet Suomessa

Vuonna 2010 tehdyssä väestökyselyssä selvisi, että 15–69-vuotiaista suomalaisista 17 prosenttia on ainakin kerran käyttänyt jotakin laitonta päihdettä. Yksittäiset käyttökokeilut ovat keskittyneet kannabikseen, jota oli kokeillut miehistä 20 ja naisista 13 prosenttia. (Varjonen 2015: 5.)

Huumeiden ongelmakäyttäjien määrä Suomessa on arvioitu välille 18 000 – 30 000. Ongelmakäyttö jakautuu melko tasapuolisesti opioidien ja amfetamiinin ongelmakäyttöön. Päihdehuollon huumeasiakkaista miesten osuus on noin kaksi kolmasosaa, ja koulutustaso on tyypillisesti matala. Enemmistö asiakkaista on nuoria aikuisia eli 20–34-vuotiaita. 213 ihmisen tilastoitiin kuolleen huumeisiin vuonna 2012. (Varjonen 2015: 5.)

Huumeiden käytön yleistyminen Suomessa on mukailnut kansainvälisiä trendejä. Ensimmäinen huumeaalto koettiin 1960-, toinen 1990-luvulla. Teknokulttuurin kasvu 1990-luvun aikana lisäsi huumeidenkäyttöä sekä miesten että naisten keskuudessa. 2000-luvulle tultaessa käytön kasvu tasoittui, mutta viimeaikaisissa tilastoissa on jälleen havaittavissa kasvua ainakin kannabiksen osalta. (Varjonen 2015: 29.)

TAULUKKO 2. Suomalaisten huumekekoilut. (Hakkarainen ym. 2011.)

Aine	Kokeillut vähintään kerran: Koko väestö	Kokeillut vähintään kerran: Nuoret aikuiset
Kannabis	17 %	36 %
Amfetamiini	2,1 %	6,4 %
Ekstaasi	1,7 %	5,7 %
Kokaiini	1,5 %	4,3 %
Opiaatit	1 %	3 %
Lääkkeet päihtymistarkoituksessa	6,5 %	9,9 %

Taulukko 2 kertoo sen, kuinka suuri prosenttiosuus suomalaisista on kokeillut yleisimpiä huumausaineita tai huumausaineryhmiä. Taulukosta selviää, että kannabiksen kokeileminen on selvästi yleisempää kuin muiden huumeiden. Toiseksi yleisintä on huumausaineeksi luokiteltavien lääkkeiden väärinkäyttö eli käyttö muuhun kuin lääkärin määräämään tarkoitukseen. Oletan tämän tarkoittavan pääasiassa bentsodiatsepiinien päihdekäyttöä.

On myös silmiinpistävää, että kokeilijoiden osuus nuorissa aikuisissa (25–34-vuotiaat) oli kaikkien kartoitettujen päihdeiden osalta suurempi kuin osuus koko väestössä eli 15–69-vuotiaista. Tästä voi päätellä sen, että huumeet ovat jääneet vielä hyvin vieraiksi niille sukupolville, jotka ovat eläneet nuoruutensa ennen 1990-luvun huumeaaltoa. Vastaavasti 15–24-vuotiaista monet eivät ole vielä aloittaneet huumekekoiluitaan.

Pitkänen ym. (2016: 4) jakoivat vertailevassa tutkimuksessaan n. 200 helsinkiläisen huumeiden käyttäjän joukon kahteen samansuuruiseen ryhmään. Ensimmäistä ryhmää he nimittivät yhteiskunnasta marginalisoituneiksi käyttäjiksi ja toista yhteiskuntaan integroituneiksi käyttäjiksi. Arkikielellä voidaan puhua ongelmakäyttäjistä ja viihdekäyttäjistä.

Molemmissa ryhmissä miehet olivat enemmistönä, ja useimmat olivat iältään alle 30-vuotiaita. Sen sijaan muuten erot olivat suuria. Marginalisoituneet käyttäjät olivat tyypillisesti matalasti koulutettuja ja työttömiä, ja suurimman osan tulot koostuivat pääasiassa sosiaaliturvasta. Osa myös harjoitti huumekauppaa tai muuta laitonta elinkeinoa. Enemmistöllä oli ollut ongelmia poliisin kanssa vähintään kerran edellisen vuoden aikana. (Pitkänen ym. 2016: 4.)

Vastaavasti integroituneista käyttäjistä n. 90 % oli suorittanut vähintään toisen asteen tutkinnon, ja ryhmään kuuluneet kävivät palkkatöissä tai opiskelivat. Kukaan ryhmään kuuluvista ei hankkinut elantoa laittomin keinoin, eikä selvä enemmistö ryhmästä ollut joutunut ongelmiin poliisin kanssa edellisen vuoden aikana. (Pitkänen ym. 2016: 4.)

Käyttäjryhmien välillä oli Pitkäsen ym. (2016: 5) tutkimuksessa suuria eroja myös siinä, mitä päihteitä ryhmien keskuudessa suosittiin. Marginalisoituneilla käyttäjillä bentsodiatsepiinit olivat kaikkein yleisin käytetty päihde, kun taas integroituneista käyttäjistä vain pieni vähemmistö oli käyttänyt bentsodiatsepiineja edellisen kuukauden aikana. Myös opiaattien ja MDPV-stimulantin käyttö oli ensimmäisessä ryhmässä selvästi tyypillisempää kuin toisessa. Amfetamiinia kuluneen kuukauden aikana oli käyttänyt ensimmäisessä ryhmässä 56 henkilöä ja toisessa 21.

Integroituneet käyttäjät suosivat eniten alkoholia ja kannabista, joita molempia lähes jokainen ryhmästä oli käyttänyt edellisen kuukauden aikana. Myös ensimmäisessä ryhmässä alkoholi ja kannabis olivat suosittuja, mutta eivät aivan yhtä yleisiä. Toisessa ryhmässä ensimmäistä suositumpia päihteitä olivat alkoholin ja kannabiksen ohella kokaiini, ekstaasi ja psykedeelit kuten LSD. (Pitkänen ym. 2016: 5.)

3 Sananmuodostuksen perusteoriaa

3.1 Sanojen yhdistäminen

Suomen kielessä on kaksi keskeistä sananmuodostustapaa: yhdistäminen ja johtaminen. Yhdistämällä syntyy yhdyssanoja ja johtamalla johdoksia, ja näitä on kielessä suunnilleen saman verran. (Lepäsmä–Lieko–Silfverberg 1996: 12.)

Useimmissa tapauksissa yhdyssana koostuu kahdesta osasta. Jälkimmäistä osaa kutsutaan perusosaksi, ja sen edessä on perusosan merkitystä tarkentava määräiteosa. Osat voivat olla perussanoja tai johdoksia, joskus myös toisia yhdyssanoja. Suurin osa yhdyssanoista lukeutuu substantiiveihin ja adjektiiveihin. (Lepäsmä–Lieko–Silfverberg 1996: 12.)

TAULUKKO 3. Yhdyssanojen muodostuminen (Lepäsmä–Lieko–Silfverberg 1996: 12).

Määräteosa	Perusosa	Sana
auto	talli	autotalli
alle	kirjoittaa	allekirjoittaa
yli	oppi + las	ylioppilas
ylioppilas	tutki + nto	ylioppilastutkinto

Alisteisissa eli determinatiivisissa yhdyssanoissa (esim. *autotalli*, *hevostalli*) alku- ja loppuosa eivät ole keskenään samanarvoisia, vaan määräiteosa kuvaa tarkemmin perusosaa. Enemmistö yhdyssanoista on tällaisia. Vastaavasti rinnasteisissa eli kopulatiivisissa yhdyssanoissa (esim. *suomalais-ruotsalainen*, *edestakaisin*) alku- ja loppuosa ovat samanarvoisia. (Lepäsmä–Leiko–Silfverberg 1996: 12.)

Joskus sana voi muuttaa kirjoitusasuaan yhdyssanojen määräiteosana ollessaan, kuten esimerkiksi sanoissa *kolmijalkainen* (vrt. *kolme*) ja *täysosuma* (vrt. *täysi*) (Lepäsmä–Leiko–Silfverberg 1996: 13). Häkkinen (2006: 157) muistuttaa, että yhdyssanaa vilkaisemalla voi joskus joutua harhaan siitä, mitä osat tarkoittavat. Esimerkiksi sana *osapuilleen* on lyhennetty muoto vanhemmasta yhdyssanasta *osapuolilleen*, eikä perusosa näin ollen ole peruja *puu*-sanasta. Vastaavasti *vinttikoir*a ei viittaa ullakkoon, vaan slaavilaiseen heimoon jota on nimitetty vindeiksi.

Oman erityistapauksensa yhdyssanojen joukossa muodostavat *epä*-alkuiset yhdyssanat, esim. *epäjärjestys*, *epäluotettava*. Niissä määräiteosa tekee sanasta pelkän perusosan vastakohtan. (Lepäsmä–Leiko–Silfverberg 1996: 13.)

3.2 Sanojen johtaminen

Uusien sanojen muodostaminen johtamalla on suomen kielessä hyvin yleistä. Johtamalla muodostetaan niin nomineja, verbejä kuin partikkeleitakin. Suomen johtimet ovat hyvin monikäyttöisiä. Tämän seurauksena suomeksi voidaan ilmaista vain yhdellä sanalla sellaisia asioita, joiden ilmaisemiseen tarvitaan muissa kielissä useita sanoja. Yhdessä sanassa voi olla myös useita johtimia, toisin sanoen uuden johdoksen kantasana voi olla johdos. Tästä ilmiöstä kertovat esimerkiksi johdosketjut *ajaa > ajella > ajelu* ja *tie > tietää > tietämätön > tietämättömyys*. (Lepämaa–Lieko–Silfverberg 1996: 14.)

Johdokset voidaan jakaa neljään eri ryhmään johdoksen ja kantasanan sanaluokkien perusteella, mitä havainnollistaa taulukko 4.

TAULUKKO 4. Johdosten luokittelua (Lepämaa–Lieko–Silfverberg 1996: 14–15).

Esimerkkisana	Kantasana	Nimitys	Selitys
metsikkö	metsä	Nominikantainen (denominaali) nomini	Nomini, joka on johdettu nominista
autoilevat	auto	Nominikantainen verbi	Verbi, joka on johdettu nominista
kalastus	kalastaa	Verbikantainen (deverbaali) nomini	Nomini, joka on johdettu verbistä
istuutuvat	istua	Verbikantainen verbi	Verbi, joka on johdettu verbistä

Johtamisen eri tapoja on suomen kielessä erotettavissa muutamia. Yleisin näistä on johtimella johtaminen eli derivaatio. Siinä kantasanasta muodostetaan uusi sana eli johdos johtimen avulla. Esimerkiksi yllä taulukossa 4 sanasta *metsä* on johdettu uusi sana *metsikkö* johtimen *-ikkO* avulla. Eri johtimia on suomessa noin 200. Suomen johtimet ovat aina suffikseja eli tulevat kantasanan perään.

Kantasanan ja johdoksen välillä vallitsee johtosuhde, jota ilmaistaan johdoksen suuntaan osoittavalla nuolella (*onni > onneton*). Useimmissa tapauksissa johdoksesta tulee pidempi kuin kantasanasta. Poikkeuksia (esim. *rihaantua > rieha*) kutsutaan takaperojohdoiksi. (Lepämaa–Lieko–Silfverberg 1996: 15–16.)

Korrelaatiojohdosta puhutaan silloin, jos sanoille ei voida hahmottaa morfologista johtosuhdetta, mutta ne ovat keskenään korrelaatiosuhteessa. Esimerkiksi verbi *sairastua* on muodostunut johdoksen ja edelleenjohdoksen kautta: *sairas > sairastaa > sairastua*. Toinen verbi *viisastua* on kantasanaansa *viisas* samanlaisessa suhteessa. Kuitenkaan *viisastua*-sanana taustalla ei ole

samanlaista morfologista prosessia. Uusi sana on tässä tapauksessa muodostettu olemassa olevan mallin pohjalta. (Lepäsmä–Lieko–Silfverberg 1996: 17–18.)

Typistäminen on sananmuodostuskeino, jossa sanan merkitys ei muutu, mutta sanasta tulee lyhyempi ja helppokäyttöisempi. Samanlaisesta ilmiöstä on kyse, kun jokin lyhenne vakiintuu yleiskielen sanaksi. (Lepäsmä–Lieko–Silfverberg 1996: 18–19.)

TAULUKKO 5. Typistämällä muodostettuja sanoja ja vakiintuneita lyhenteitä. (Lähde: Lepäsmä–Lieko–Silfverberg 1996: 19.)

Kantasana	Johdos
autobiili	auto
alennusmyynti	ale
akkumulaattori	akku
Esplanadi	espa
homoseksuaalinen	homo
luku- ja kirjoitushäiriö	lukihäiriö
pornografia	porno
polkupyörä	pyörä
Kansaneläkelaitos	Kela
North Atlantic Treaty Organisation	Nato
Suomen itsenäisyyden juhluvuoden 1967 rahasto	Sitra

Vartalonsisäinen ääntenvaihtelu on toiminut erityisesti keinona johtaa luonteeltaan deskriptiivisiä ja onomatopoeettisia sanoja. Tästä hyvä esimerkkejä ovat sanat *sirinä*, *särinä*, *sorina* ja *surina*. (Lepäsmä–Lieko–Silfverberg 1996: 18–19.)

Häkkisen (2006: 110–112) mukaan äänneitä on vaihdeltu myös, kun on haluttu ilmaista jokin ruma tai pelottava asia kiertoilmauksella. Näin ovat syntyneet esimerkiksi *saatanaa* ilmaisevat eufemismit *saakeli*, *saakutti* ja *saamari*. Myös lasten kielessä tämä sananmuodostuskeino on ollut varsin yleinen: *hevosesta* on tullut *heppa*, *porsaasta possu* ja *kissasta kisu*. Vastaavasti *tytär*-sanasta ovat peräisin yleiskielinen *tyttö* samoin kuin puhekielisemmät *tytti*, *tytty* ja *tyty*. *Poika* taas saattaa taipua *pojaksi* tai *poitsuksi*.

Reduplikaatio tarkoittaa kantasanan kahdentamista joko osittain tai kokonaan. Suomessa se on harvinainen sananmuodostuskeino, ja yleensä kahdentamisen yhteydessä tapahtuu myös muuta äänneasun variointia. Reduplikaation avulla muodostuneita sanoja ovat esimerkiksi *putipuhdas*, *sepiselvä*, *sepposelällään* ja *ypöyksin*. Nämä näyttävät yhdyssanoilta, mutta ovat kuitenkin johdoksia, koska esimerkiksi sanat *puti* tai *sepi* eivät esiinny eivätkä tarkoita mitään sellaisinaan. Vastaavasti esimerkiksi *vitivalkoinen* ja *piripintaan* on tulkittava yhdyssanoiksi, kun tutkitaan näiden sanojen etymologiaa. (Häkkinen 2006: 109.)

Johdinten on suomen kielessä usein selvä merkitystehtävä. Tällöin puhutaan johdinten semantiikasta. Esimerkiksi johdin *-isA* ilmaisee runsautta: *valoisa, meluisa*. Yleistä on kuitenkin myös se, että sama johdin saa eri merkitystehtäviä kantasanan mukaan. *-tA*-johdinten semanttinen tehtävä on eri kaikissa seuraavissa esimerkkisanoissa: *kaunistaa, liukastaa, rengastaa, keihästää, rakastaa ja sairastaa*. (Lepämaa–Lieko–Silfverberg 1996: 20.)

Joskus johdinten funktio on semanttisen sijaan puhtaasti kieliopillinen: johdinten liittäminen kantasanaan muuttaa sanan sanaluokan toiseksi. Esimerkiksi tällaisesta kieliopillisesta eli rakenteellisesta johdimesta käy johdin *-minen*, joka muuttaa verbin substantiiviksi: *katsoa > katsominen*. (Lepämaa–Lieko–Silfverberg 1996: 20.)

Synonyymiset johdit ovat eri johdintia, joilla on sama merkitystehtävä. Johdit *-ele, -skele, -ile* ja *-skentele* ovat kaikki frekventatiivijohdintia, jotka ilmaisevat jatkuvaa tai toistuvaa tekemistä. Sen huomaa selvästi esimerkkisanoista *laulelevat, itkeskelevät, maalailevat ja uiskentelevat*. (Lepämaa–Lieko–Silfverberg 1996: 20.)

Johdinten homonymia taas tarkoittaa sitä, että kahdella samanmuotoisella johdintella on eri merkitys. Esimerkiksi johdintella *-i* on eri semanttinen merkitys verbinjohdintena (*hyppiä*) kuin nomininjohdintena (*paisti*). Johdinten polysemiassa puolestaan sama johdin saa useita merkitysfunktioita. Asiaa havainnollistaa taulukko 6, jonka kaikissa esimerkeissä kontinuaatiivisella *-i*-johdintella muodostetaan nominikannasta verbi. (Lepämaa–Lieko–Silfverberg 1996: 20.)

TAULUKKO 6. Esimerkki johdinten polysemiasta. (Lähde: Lepämaa–Lieko–Silfverberg 1996: 21.)

Johdin	Kantasana	Johdos	Semanttinen merkitys
i	oksa	oksia	'ottaa pois' (privatiivinen)
i	onki	onkia	'käyttää välineenä' (instrumentatiivinen)
i	muna	munia	'tehdä, saada aikaan' (faktiivinen)

Johdinten produktiivisuus tarkoittaa sitä, minkä verran jollakin johdintella johdetaan tai voidaan johtaa uusia sanoja. Taulukossa 7 on lueteltu nykysuomessa produktiiveja johtimeja.

TAULUKKO 7. Produktiiveja johtimia nykysuomessa. (Lähde: Lepäsmaa–Lieko–Silfverberg 1996: 22.)

Johtimen tyyppi	Johdin	Esimerkkisana
henkilönnimenjohdin	–lAinen	suomalainen
tekijännimenjohdin	–jA	kamppaaja
teonnimenjohdin	–minen	lukeminen
karitiiviadjektiivin johtimet	–tOn, –matOn	luvaton, pesemätön
kontinuaatiivijohdin	–ele, –ile	autoilla
tapaa ilmaisevan partikkelin johdin	–sti	nopeasti

Toista ääripäätä edustavat epäproduktiivit johtimet. Esimerkiksi johtimella *–lAs* ei enää muodosteta suomen kieleen uusia sanoja vanhojen (esim. *lähettiläs, joutilas*) rinnalle. Täysin epäproduktiiveja johtimia on kuitenkin vähän.

Johdinten produktiivudessa on havaittavissa eräänlaisia trendi-ilmiöitä. Suosiotaan jatkuvasti kasvattavia johdoksia ovat *lintsata-* ja *bodata-*tyyppiset supistumaverbit ja *–e-*johtimella muodostetut nominit kuten *päihde, karkote* ja *raikaste*. (Lepäsmaa–Lieko–Silfverberg 1996: 22–23.)

Johdinten produktiivutta rajoittavia seikkoja on eroteltavissa ainakin neljää eri tyyppiä. Semanttisesta rajoituksesta puhutaan esimerkiksi siinä, että tekijännimen johdin *–jA* tarvitsee kantasanakseen verbin, joka taipuu persoonissa. Näin ollen johdos *nähdä > näkijä* on mahdollinen, mutta johdos *sataa > *sataja* ei. (Lepäsmaa–Lieko–Silfverberg 1996: 23.)

Morfologiset rajoitukset tai niiden puute voivat myös vaikuttaa johdinten produktiivuteen. Esimerkiksi johdettaessa verbistä nominia johdin *–minen* käy kaikkiin verbeihin, kun taas johdin *–Us* sopii vain tietyissä tapauksissa. (Lepäsmaa–Lieko–Silfverberg 1996: 23–24.)

Stilistiset eli tyyli rajoitukset tarkoittavat esimerkiksi sitä, että jostakin johtimesta ja sillä muodostetuista sanoista on tullut liian vanhanaikaisia ja nykykieleen sopimattomia. Esimerkiksi deverbaalien nominien muodostamiseen vanhastaan usein käytetty *–UU-*johdin (*kehrätä > kehruu, leikata > leikkuu*) on nykyään hyvin epäproduktiivi. (Lepäsmaa–Lieko–Silfverberg 1996: 24.)

Leksikaaliset rajoitukset tulevat johtamisen esteeksi silloin, jos mahdollinen uusi johdos on jo sanana käytössä muussa merkityksessä. Esimerkiksi verbistä *pestä* on johdettu teonnimet *peseminen* ja *pesu*. *Niellä-*verbistä on niin ikään johdettu *–minen-*johtimen avulla sana *nieleminen*, mutta *nielu-*sana on jo yleiskielessä eri merkityksessä. (Lepäsmaa–Lieko–Silfverberg 1996: 24.)

Yllä mainittuun liittyy käsite leksikaalistuminen. Useimmista tapauksista johdoksen merkityksen voi päätellä kantasanan ja johtimen merkityksistä. Esimerkiksi verbistä *veistää* on johdettu tekopaikkaa ilmaisevan *–mO-*johtimen avulla nomini *veistämö*. On kuitenkin olemassa johdoksia,

jotka ovat leksikaalistuneet eli vakiintuneet poikkeavaan merkitykseen. Näin ollen sanan *onnellisuus* vastakohdasta ei voi käyttää nimitystä *onnettomuus*, eikä vastaavasti *lapsettoman* ihmisen vastakohta ole *lapsellinen*. *Männikkö* sisältää mäntyjä ja *ruudukko* ruutuja, mutta *taulukko* ei tarkoita taulujen muodostamaa kokonaisuutta. (Lepäsmä–Lieko–Silfverberg 1996: 27–28.)

3.3 Nuori ja vierasperäinen sanasto

Tässä luvussa käsittelen suomen kielen nuorta sanakerrostumaa: vierasperäistä sanastoa, slangisanoja ja uudissanoja. Häkkinen (2006: 258–273) jakaa nuoret lainasanat neljään eri ryhmään. Ensimmäistä ryhmää edustavat sitaattilainat, jotka ovat siirtyneet kielestä toiseen käytännössä sellaisinaan. Kirjoitusasun puolesta nämä sanat myös jäävät kieleen alkuperäisen kaltaisina, mutta ääntäminen voi mukautua suomalaisille sopivammaksi. Näin on käynyt esimerkiksi Amerikasta tulleen sanalle *jazz*, joka äännetään saksalaistyyllisesti ”jats”.

Toinen lainasanojen ryhmä koostuu erikoislainoista, jotka poikkeavat alkuperäisasustaan sitaattilainoista enemmän. Esimerkiksi sanassa *daami* on alkuperäistä muotoa (*dam*) mukautettu kirjoittamalla pitkänä ääntyvä vokaali suomalaisittain pitkänä ja lisäämällä sanaan loppu vokaali. Lisää sopeuttamista tapahtuu johtamisen yhteydessä. Esimerkiksi johdoksessa *hierarkia* > *hierarkkinen* substantiivista on tehty adjektiivi suomalaisella johtimella *-nen*, ja samassa yhteydessä sanansisäinen obstruentti *k* pidentyy. Tällaisesta sopeutumisesta huolimatta erikoislainoihin on aina jäänyt jotakin vierasperäistä tuntomerkiksi siitä, että kyseessä on lainasana. (Häkkinen 2006: 258–273.)

Yleislainat ovat lainasanoja, jotka ovat mukautuneet kieleen täydellisesti. Niitä on helppoa ja luontevaa käyttää tekstissä, eikä niitä välttämättä edes kykene tunnistamaan lainoiksi ilman tarkempaa etymologista perehtymistä. Yleislainoja löytyy paljon vanhoista lainakerrostumista; tuoreina esimerkkeinä toimivat kieleen vaivattomasti mukautuneet anglismit *poni*, *ralli* ja *taksi*. (Häkkinen 2006: 258–273.)

Neljäs nuorten lainojen ryhmä koostuu käännöslainoista. Käännöslainassa vierasperäinen sana tai fraasi käännetään sanatarkasti suomen kieleen. Käännöslainoista on tullut suomeen hyvin monilta suunnilta: esimerkiksi *Akilleen kantapää* on alkujaan antiikista lähtöisin. Hyvin keskeinen käännöslainojen alkuperäkieli on ruotsi. Merkittävä vaikutus suomen kieleen on ollut esimerkiksi ruotsin *-lig*-loppuisten adjektiivien kääntämisellä suomeen *-nen*-loppuisiksi, kuten käännöksessä

kristlig – kristillinen. Ruotsin *–ende*-loppuisia partisiippeja on myös käännetty suomeen sellaisinaan, esim. *medryckande – mukaansatempaava*. (Häkkinen 2006: 258–273.)

Käännöslainoilla on ollut myös semanttista vaikutusta, sillä monet tutut sanat ovat saaneet uusia merkitysvaihteita käännösten seurauksena. Esimerkiksi taloudellisessa ja juridisessa keskustelussa väri *musta* on alkanut merkitä laitonta (*svarta pengar – musta raha*), ja *harmaa* joko laitonta tai muuten eettisesti kyseenalaista (*den grå lånemarknaden, grey market – harmaat lainamarkkinat*). Aikaisemmin vain ihmisen luonteenpiirettä tarkoittanut *ystävällinen* (*vänlig, friendly*) on uudenlaisessa merkityksessä esimerkiksi sanassa *ympäristöystävällinen*. (Häkkinen 2006: 258–273.) Eronen (2007: 30) kokee kuitenkin turhaksi muun muassa *puisto*-sanankäytön keskittymän sijaan (*yrityspuisto*) ja ilmauksen *pitkässä juoksussa* (vrt. *ajan myötä*).

On eroteltavissa joitakin laina- ja slangisanoille tyypillisiä johtimia ja päätteitä. Monia ammatin- tai tieteenalaja tai ajattelusuuntauksia kuvataan *–ikkA*-loppuisilla sanoilla: *matematiikka, politiikka, keramiikka*. Vastaavasti kyseisen alan toimijaa kutsutaan *–ikkO*-loppuisella ilmauksella: *matemaatikko, poliitikko, keraamikko*. (Lepämaa–Lieko–Silfverberg 1996: 78.)

Ammattikorkeakoulujen myötä tutkintonimikettä tarkoittavat *–nomi*-päätteiset ovat yleistyneet, kun perinteinen *ekonomi* on saanut rinnalleen mm. *tradenomin* ja *medianomin* (Eronen 2007: 14).

Monien ammattien, harrastusten tai aatesuuntien edustajista käytetään nykyään *–isti*-päätteistä ilmausta: *pianisti, nationalisti*. Nämä on saatu lisäämällä loppuvokaali *i* vierasperäisen sanan (*pianist, nationalist*) perään, eli kyse ei ole varsinaisesti johdoksista. Monilla näistä sanoista on koko kyseistä alaa ilmaiseva *–ismi*-loppuinen vastine (*nationalismi*). (Lepämaa–Lieko–Silfverberg 1996: 78.)

Taulukossa 8 on esitelty joitakin nimenomaan puhekielisille sanoille tyypillisiä rakenteita.

TAULUKKO 8. Puhekielisiä sanoja. (Lähde: Lepämaa–Lieko–Silfverberg 1996: 79.)

Johdin/pääte	Esimerkkisana	Kantasana/merkitys
–Ari	Mäkkäri	McDonald’s-ravintola
–kkA	typykkä	tyttö, nuori nainen
–is	pesis	pesäpallo
–kkU	punkku	punaviini

Uutta slangisanastoa syntyy koko ajan, mutta alkuaan selvästi puhekielisten sanojen päätyminen osaksi yleiskieltä on harvinaista. Sanakirjoihin päästessäänkin ne saavat usein merkinnän ”ark.”, eli sana on tyyli- ja tilajälkeä arkinen. Poikkeuksellinen on esimerkiksi sana *sinkku*, jonka yhteydessä kyseistä merkintää ei enää käytetä. *Sinkuista* voi siis puhua esimerkiksi tieteellisessä tekstissä

ainakin sellaisessa kontekstissa, jossa esim. *yksin asuva* tai *naimaton* ei sovi suoraksi vastineeksi. (Eronen 2007: 58–59.)

Murteet ja muu kielen vaihtelu antavat oman lisänsä kielen ja sanaston kehitykseen. Eronen (2007: 58–59) kertoo 2000-luvulla nopeasti yleistyneestä *tavis*-sanasta, joka kehittyi vastakohtaksi *julkkikselle* eli *julkisuuden henkilölle*. Kun *taviksen* asemasta kielessä käytiin keskustelua, kävi ilmi, että sanalle on olemassa myös vastine *tavan ihminen* (myös *tavan poika*, *tavan mies*). Ilmaus on yleinen erityisesti Pohjois-Karjalassa ja viittaa ihmiseen, joka on paitsi tavallinen myös kunnollinen ja kunniallinen. Monen suomenkielisen korvaan *tavan ihminen* kuulostaa kuitenkin oudolta tai suorastaan virheelliseltä.

Eronen (2007: 67–73) muistuttaa myös siitä, että kiertoilmaukset ja poliittinen korrektius muokkaavat kieltä ja luovat uutta sanastoa. Esimerkiksi *pornon* paikalla käytetään usein sanaa *aikuisviihde*. Kaunistelu ei toki ole täysin uusi ilmiö: esimerkiksi *ikiuni* eufemisminä *kuolemalle* on vanhaa perua.

Yhteiskunnan arvomaailman kehittyminen ja muuttunut suhtautuminen esimerkiksi etnisiä vähemmistöjä kohtaan on kuitenkin tehnyt ilmiöstä aiempaa merkittävämmän. Virallisissa Kielitoimiston sanakirjan suosituksissa *mustalainen* on korvautunut *romanilla*, ja *neekeri*-sanan yhteydessä on maininta ”usein halventava”. Keskustelua on käyty myös siitä, pitäisikö *–mies-*loppuisista ilmauksista pyrkiä eroon. *Tiedemies* onkin korvaantunut *tutkijalla*, mutta *esimies* on pitänyt pintansa. (Eronen 2007: 67–73.)

Kiertoilmauksella pyritään usein tekemään jollakin lailla paheksuttava asia tai ilmiö hyväksyttävämmäksi. *Tuotesijoittelu* kuulostaa paremmalta kuin *piilomainonta*, ja hintoja *tarkistetaan* mieluummin kuin *nostetaan*. (Eronen 2007: 67–73.)

Eronen (2007: 68) mainitsee tämän tutkimuksen aihetta sivuten myös tutkijoiden kielestä yleisempään käyttöön levinneen huumeiden *viihdekäytön*. Nähdäkseni kyseinen termi tai jokin sen vastine (*kohtuukäyttö*, *satunnaiskäyttö* vrt. engl. *recreational use*) on hyödyllinen ja välttämätön, jos tarkoituksena on esimerkiksi tehdä tutkimusta erilaisista huumeiden käyttäjistä ja käyttäjäryhmistä. En siis koe, että *viihdekäyttö*-käsitteen tarkoituksena olisi saada huumeidenkäyttö kuulostamaan harmittomalta viihteeltä, johon ei liittyisi esimerkiksi terveydellisiä riskejä.

4 Tutkimuksia slangista

Lipsonen (1990) kertoo laajasti vankilaslangista vangin näkökulmasta. Lipsosen (1990: 5) mukaan slangi ja alamaailma kietoutuvat tiukasti yhteen. Vankilaslangin tarkoitus on luoda yhteenkuuluvuutta ja tehdä ero ”meidän” ja ”muiden” välille. Konkreettisesti tämä heijastuu siinä, että vartijat eivät suinkaan ole aina perillä vankien slangista (Lipsonen 1990: 10). Toisaalta vartijoilla on omaa slangiaan: työvuoroa voidaan kutsua esimerkiksi sanoilla *hemputus* tai *possakka*, ja vankeja nimitellään *hörhelöksi*, *ketkuksi* tai *rotaksi* (Lipsonen 1990: 13, 27).

Vankilaslangin sanasto on täynnä deskriptiivisiä sanoja. Esimerkiksi kauan vankilassa istunutta voidaan sanoa *hörhöksi* tai *hörhöläiseksi*. Pelkuria sanotaan *lälläriksi*, ja maalta tullut on *böndeläinen* (Lipsonen 1990: 25–26.)

Johdoksia on muodostettu paljon –*Ari*-johtimella: *putsari*, *runkkari*, *narkkari*. Yhdyssanojen osina toistuvia ovat *-poika* (*nuorisopoika* ’nuorisovanki’), *-mies* (*pillumies* ’raiskaaja’) ja *-ukko* (*tabuukko* ’käyttää pillerimuotoisia huumeita’). (Lipsonen 1990: 26.)

Lipsosen (1990: 11–12) mukaan vankilaslangilla on yhteyksiä sotilasslangiin, mutta ei siinä mittakaavassa kuin usein kuvitellaan. *Aamukasa*, *aamureppu* ja *aamuryssä* ovat yleisiä sekä armeijan alokkaiden että tuomionsa suorittamista aloittavien vankien nimityksinä. *Esinahka* on yleinen esimiehen nimitys sekä kasarmeilla että vankiloissa.

Lipsonen muistuttaa, että vankilaslangi eroaa varmasti alueittain, eikä ole näin ollen samanlaista kaikkialla Suomessa. Kuitenkin aktiivinen vankien siirtely vankiloista toisiin sekoittaa ja yhtenäistää myös Suomen eri vankiloiden kieltä. Suurin osa suomalaisesta vankilaslangista on omaperäistä eli pohjautuu suomen kieleen, mutta oman mausteensa tuo romanikieli.

Mustalaisperäisiä sanoja suomalaisessa vankilaslangissa ovat esimerkiksi *tinalo* ’hullu’ (alkuper. *dinalo*) ja *zorata* ’varastaa’ (alkuper. *zoor* ’varas’). (Lipsonen 1990: 25.)

Tämän tutkimuksen kannalta mielenkiintoista on se, että Lipsonen kertoo myös jonkin verran huumeaiheisesta slangista, sillä huumeet ovat yleinen puheenaihe vankiloissa. Amfetamiinin nimityksinä mainitaan mm. *lenkkari*, *nopee*, *spiidi*, *piri*, *vauhti* ja *vireeni*. Hasista taas kuvataan esimerkiksi sanoilla *hasa*, *dulla*, *imu* ja *pilvi*. (Lipsonen 1990: 21–24.) Nykykontekstista katsoen on kuitenkin syytä huomioda, että sekä käytettyjen aineiden että niiden nimitysten osalta huumeekulttuuri on muuttunut paljon sen jälkeen, kun Lipsosen teos julkaistiin.

Saanilahti ja Nahkola (1991) tutkivat koululaisslangia Virroilla. Aineisto kerättiin haastattelemalla sekä yläastetta että lukiota käyviä nuoria. Yläasteelta haastateltaviksi valittiin yhdeksäsluokkalaisia ja lukiolta ensimmäisen vuoden opiskelijoita. Saatuja tuloksia vertailtiin sekä luokka-asteittain (yläaste vs. lukio) että sukupuolinäkökulmasta (pojat vs. tytöt).

Saanilahden ja Nahkolan tutkimuksessa tutkijat esittivät nuorille eri tarkoituksia ja pyysivät kutakin nuorta luettelemaan kaikki ne slangilekseemit, jotka hänelle kyseisestä tarkoitteesta tulivat haastattelutilanteessa mieleen. Tutkijat luokittelivat mainitut lekseemit kolmeen eri ryhmään niiden yleisyyden perusteella. Yleisimmistä lekseemeistä mainittiin myös tarkka lukumäärä. Esimerkiksi tarkoitetta ruoka kuvattiin yleisimmin sanoilla *safka* (53 mainintaa) ja *sapuska* (13 mainintaa). Hieman harvinaisempia mutta kuitenkin useamman maininnan keränneitä lekseemejä olivat *mössö* ja *murkina*. Yksittäisiä mainintoja keräsivät esimerkiksi sanat *eines*, *food* ja *muona*. (Saanilahti–Nahkola 1991: 35.)

Tutkimusvastauksista käy hyvin ilmi slangisanaston moninaisuus. Esimerkiksi tarkoitteesta rinnat käytetään kaikkein eniten sanaa *tissit*, jolla ei ole selkeää merkitystä tai alkuperää yleiskielessä. Toiseksi eniten mainintoja kerää puolestaan *meijerit* eli yleiskielen sana, joka on saanut slangissa uuden merkityksen. *Tissit*-sanasta on edelleen johdettu lyhyempi muoto *tisut*, joka mainitaan aineistossa usein mutta kuitenkin harvemmin kuin kantasansa. Rintojen slanginimitysten joukossa on myös vierasperäisiä sanoja kuten *dollyt* ja *kheopsit*. Sama sana voi saada erilaisia kirjoitusasuja: *bosat* ja *posat*. (Saanilahti–Nahkola 1991: 19.)

Antti Penttinen (1984: 9) haastatteli 220 varusmiestä ja kokosi haastatteluiden pohjalta kattavan sanakirjan sotilasslangista. Penttinen korostaa, että slangi on luonteeltaan kantaaottavaa. Slangissa otetaan humoristisesti kantaa esimerkiksi auktoriteettiin, väkivaltaan, rotuun tai uskontoon. Erityistä moniin muihin slangeihin verrattuna sotilasslangissa on sen yleisyys: slangi koskettaa kaikkia asevelvollisuusarmeijassa palvelleita suomalaisia miehiä. Toinen erityispiirre on slangin sukupuolittuneisuus. Penttisen mukaan sotilasslangi on nimenomaan miesten kieltä, joka on syntynyt miesten ehdoilla. (Penttinen 1984: 10–11.)

Sotilasslangin sanat eroavat yleiskielen sanoista joko muodoltaan tai merkitykseltään. Sanat *rynkendaali* 'rynnäkkökivääri' tai *moube* 'alokas' on helppo tunnistaa slangisanoiksi ulkoasunsa perusteella. *Sämpylät* taas viittaa yleiskielessä leipään, mutta sotilasslangissa sana on saanut uuden merkityksen puolikenkien nimityksenä. *Siviiliaurinko* ja *lentopeti* taas ovat sanoja, joilla ei ole yleiskielistä merkitystä, ja näin ollen ne voivat vaatia pidemmän selityksen asiaan vihkiytymättömälle. (Penttinen 1984: 12.)

Sotilasslangin, alueellisten murteiden ja yleiskielen välillä on rajankäyntiä. Esimerkiksi aiemmin vain Etelä-Pohjanmaalla käytetty verbi *urputtaa* ja itämurteinen verbi *hötkyillä* ovat Penttisen (1984: 12) mukaan levinneet koko kansan käyttöön juuri armeijaslangin kautta. Verbi-ilmaukset *polttaa hihansa* ja *saada pyyhkeitä* ovat myös varuskuntien ulkopuolisesta maailmasta tuttuja, mutta sotilasslangissa ne ovat erityisen yleisiä ja keskeisiä. Penttinen (1984: 7–8) kertoo myös, että nykyään täysin yleiskielisenä pidetty sana *tikari* on alkujaan hakkapeliittojen käyttämä slangisana tikaveitsestä.

5 Kannabisaiheinen sanasto

5.1 Kannabiksen slanginimitykset

TAULUKKO 9. Kannabiksen slanginimitykset kannabisaiheisissa viesteissä.

Nimitys	Esiintymä (60 viestin joukossa)
Pilvi	21
Paukku, paukut	11
Poltto	8
Hatsi	13
Kukka	1
Savu, sauhu	10
Hamppu	6
Vihreä, vihree	2
Paja, pajat, pajari	6
Pajatso	2
Blossi, blosse	2
Budi	4
Vihreä kulta	1

Kaikkein yleisin kannabiksen slanginimitys aineistossa on *pilvi*, joka esiintyy aineistossa 21 kertaa. *Pilvi* on eräänlainen metafora kuvaamaan kannabiksen aiheuttamaa olotilaa, jossa käyttäjä tuntee ikään kuin leijuvansa korkealla. Näin ollen verbi-ilmaus *olla pilvessä* vastaa merkitystasolla hyvin englannin kielestä tuttua *be high* -ilmausta, vaikka suorasta käännöksestä ei tässä tapauksessa olekaan kyse (MOT Englanti Pro).

Pilvi kannabiksen metaforana on niin yleinen ja vakiintunut, että se on päätenyt myös erääksi *pilvi*-sanana virallisista määritelmistä Kielitoimiston sanakirjassa. Sanakirja mainitsee samassa yhteydessä myös verbi-ilmaukset *polttaa pilveä* ja *olla pilvessä*. Mukana on kuitenkin tarkenne ”ark.”, eli aivan tyyli puhdasta yleiskieltä *pilvestä* puhuminen kannabiksen synonyymina ei ainakaan toistaiseksi ole.

Pilvi-sanaa käytetään tutkimuksen aineistona olevissa keskusteluviesteissä monipuolisesti.

Seuraavassa esimerkissä kirjoittaja käyttää *pilvi*-sanaa samassa virkkeessä kahteen kertaan ja eri sijamuodoissa. Ensimmäinen hän käyttää rakennetta *polttaa pilveä* (’polttaa kannabista’, ’käyttää kannabista’) ja tämän jälkeen rakennetta *olla pilvessä* (’olla kannabiksen vaikutuksen alaisena’).

(Kannabis21) Jos kiinnostaa, kannattaa ehdottomasti katsoa dokumentti Super High Me, jossa Amerikkalainen koomikko Doug Benson (polttanut 17 vuotta kannabista; 28-vuotiaasta eteenpäin, jos oikein muistan) viettää ensin 30 päivää polttamatta pilveä säännöllisen, melkein jokapäiväisen tupruttelun jälkeen ja sitten käyttää kannabista 30 päivää aamusta iltaan eli on pilvessä jatkuvasti. Samalla hänelle tehdään mm. älykkyystestejä, lääkäritestejä ja muita psykologisia kokeita.

Partitiiviobjekti *pilveä* osana *polttaa pilveä* -rakennetta toistuu myös seuraavissa esimerkkiviesteissä.

(Kannabis19) tää on ihan mutua, mut mielestäni joskus jossais (oisko ollu jamaica) tehtiin tutkimus, missä raskaana olevat naiset ryhmä:a polttivat paljon pilveä, ja ryhmä:b ei polttanut lainkaan. sitten lasten kehitystä seurattiin, muistelen että ainut huomattu asia oli ryhmä a:aan lasten suurempi vilkkaus. oikeasti luulen että tämmöstä oon lukenut, mutta voi se olla ollut untakin :D

(Kannabis44) Ruokakin on alkanut pikkuhiljaa maistumaan myös silloin, kun ei ole pilveä polteltut ja kyllä sinne höyhensaarillekin löytää taas suhteellisen helposti, ihan selvinpäin >

Seuraavat esimerkit sisältävät niin ikään *pilvi*-sanana yksikön partitiivissa. Näissä tapauksissa ei kuitenkaan ole kyse rakenteesta *polttaa pilveä*. Esimerkkiviestissä Kannabis2 sana *pilveä* esiintyy puhekielenomaisessa verbittömässä konstruktiossa, ja partitiivin tunnus on niin ikään puhekielenomaisesti muodossa *-e* eikä *-A*. Esimerkkiviestissä Kannabis17 taas kirjoittaja kertoo, että hän käyttää *pilveä* säännöllisesti silloin, kun hänellä on sitä (runsaasti) hallussaan.

(Kannabis2) Ei tää siis ole mulle mikään välttämättömyys, mut viime aikoina tuntunu et vähentää stressiä kyllä aika paljon, jne. Tässä lähiaikoina aattelin pitää tauko hieman, varmaan menee helposti sykleissä itellä eli viikko iltaisin pilveä ja sit taas viikko vapaata, sit taas alusta.

(Kannabis17) olen käyttänyt kannabista 9vuotta josta 8 vuotta lähes päivittäin (kun pilveä on niin silloin tulee poltettua ja kun kasvattaa niin sitä on usein).

Inessiivimuotoa *pilvessä* käytetään paitsi adverbialitädennyksenä osana verbirakennetta *olla pilvessä* myös itsenäisempänä adverbialina. Tämä näkyy esimerkkiviestissä 4.

(Kannabis4) Komppaan. En nyt sanois et syy on se, että on paljon kiinni kurottavaa mut on kyl tosi häijyjä unia kun lopettaa polttelun. Etenkin se unien muistaminen on jotain ihan erilaista kun ne pilvessä nähdyt unet. Ei pilvessä oikein muista mitään unista. Hyvä jos muistaa edes johonkin päiväkirjaan niitä kirjottaa, jos niitä halua muistella.

Esimerkkiviestissä 2 kirjoittaja on johtanut *pilvi*-sanasta *-mÄinen*-johtimella adjektiivin *pilvimäinen*.

(Kannabis2) Unenlaatu on kyllä hieman muuttunut, tai siis mielestäni näen todella outoja ja pilvimäisiä unia, joita on aamulla vaikea muistaa, mutta muistaa kuitenkin olleensa niissä. Sit joku euka tunti jumittaa, mut korjaantuu teellä.

Sanalle *paukku* Kielitoimiston sanakirja antaa ensisijaisen merkityksen 'pamaus, paukahdus, räjähdys'. Muista merkityksistä mainitaan myös arkiseksi luokiteltu 'viinaryyppy, naukku' ja esimerkkilauseet "ottaa, tarjota paukut" sekä "mennä paukulle". Voikin olla, että sama sana on päätyntä osaksi huumeslangia alkoholislangin vaikutuksesta. Tarkoitus lienee kuvata nopeaa päihtymystä tai päihtymystilan voimistumista räjähdysnomaisena tilanteena. Urbanissa sanakirjassa (huom.: ei tieteellinen lähde) *paukku* mainitaan sekä kannabis- että alkoholiannoksen synonyymina. *Paukku*-sanaa käytetään aineistossa yleensä monikossa ja kaikkein

prototyypisimmin osana rakennetta *olla paukuissa* (vrt. *olla pilvessä* edellä). Tätä näkee esimerkiksi viesteissä 5, 13 ja 36.

(Kannabis5) Harvempi musta parempi, säilyy nyrjäyttävää vaikutusta enempi. Oon viimeks ollu kai lähemmäs kuukausi sitten paukuissa.

(Kannabis13) Kuulostaa HYVIN tutulta. Luulin että olin ite kirjoittanut tuon tekstin.. no mutta olenkin paukuissa. :?

(Kannabis36) Jännä ku tosi moni sanoo et ei paukais nää unii.

Paukut-sana voi olla myös totaaliobjektina osana ilmausta *polttaa paukut*. Näin on esimerkiksi viestissä 16.

(Kannabis16) joo, sillo ku poltin 5 vuotta kokoajan niin olin just tommonen. aamulla aina kelas et pakkohan noi paukut on polttaa, vaikka ties ettei se oo ees enää kivaa.. taisin olla RIIPPUVAINEN siitä "HUUMEESTA" :D

Esimerkkiviestissä 8 kirjoittaja käyttää *paukut*-sanaa partitiivissa *ennen*-preposition täydennyksenä.

(Kannabis8) Nyt tullut poltettua viimeset pari kuukautta sen kolme-neljä kertaa viikossa, niin tuntuu et kannabis vetää nykyään aina pään liian jumiin, mitään ei tunnu liikkuvan päässä. Saattaa toki johtua myös lakasta mitä on tullut ihan tavaks ottaa aina enne paukkuja.

Esimerkkiviestissä 1 kirjoittaja on muodostanut yhdyssanan *unipaukut*, jossa *paukut* toimii perusosana, ja määriteosaksi on lisätty perusosan eteen *uni*-. Yhdyssana tarkoittaa juuri ennen nukkumaanmenoa nautittua kannabisannosta.

(Kannabis1) Nyt tullut poltettua viimeset pari kuukautta sen kolme-neljä kertaa viikossa, niin tuntuu et kannabis vetää nykyään aina pään liian jumiin, mitään ei tunnu liikkuvan päässä. Saattaa toki johtua myös lakasta mitä on tullut ihan tavaks ottaa aina enne paukkuja.

Poltto-sana on helppo jäljittää yleiskieliseen ja neutraaliin *kannabiksen polttoon* (vrt. *polttaminen*, *tupakanpoltto*). Mielenkiintoista on kuitenkin se, että toimintaa tarkoittavaa sanaa käytetään tässä yhteydessä itse aineen synonyymina. Vastaavia esimerkkejä on suomen kielestä hankala löytää. Tämä kertoo ainakin siitä, että slangikontekstissa kieli voi käyttäytyä normaalien konventioiden vastaisesti. *Poltto*-sana kannabiksen slanginimityksenä mainitaan myös Urbaanissa sanakirjassa.

Eniten *poltto*-sanaa käytetään yksikön partitiivissa. Tällöin viitataan yleensä kannabiksen hallussapitoon, 'jollakulla on *poltto*'. Näin on esimerkkiviestissä 12.

(Kannabis12) Heh, totta. Törmäsin muuten toisenlaiseen oletukseen kanssa. Kun kerran on saanut vaikkapa pilven poltosta leiman päähän, että tykkää tehdä sitä ja tekee sitä paljon mieluummin kuin alkoholinjuontia, niin sitä jotkut luulee, että koko aika löytyis taskun pohjalta polttoja ja sitä olisi aina jotenkin annettavaksi pois ja sitten vielä paras on ehkä se, että jotkut luulee, että olisi koko aika high :lol:

Esimerkkiviestissä 29 kirjoittaja käyttää *poltto*-sanaa partitiivissa ja samanlaisessa omistusmerkityksessä kuin viestin 12 kirjoittaja. Kuitenkin hän samassa viestissä käyttää *poltto*-sanaa myös inessiivissä osana eksistentiaalilauseetta.

(Kannabis29) Tuntuu että huonoin puoli poltossa on , että joku tarjoaa sinulle hatsit, et tiedä onko se indicaa vai sativaa ja missä suhteessa se on miksattu. Mutta kun on omaa polttoa ja tietää tarkalleen mitä se on , ja paljonko on sopiva määrä juuri minulle. Tuntuu että hatsit voi yllättää liikaa .En tykkää dia-elämästä.

Esimerkkiviestissä 45 kirjoittaja käyttää *poltto*-sanaa genetiivissä viitatessaan tilanteeseen, jossa henkilöllä ei ole enää kannabista hallussaan.

(Kannabis45) Mutta ne yhet kahet sauhut siinä illan myötä ja ennen nukkumaan menoa, niin sanoisin ettei pitäisi olla mitään muuta haittaa paitsi polton loppuminen.

On kuitenkin huomioitava, että *poltto*-sanaa käytetään aineistossa jonkin verran myös yleiskielisemmässä merkityksessä kuvaamassa toimintaa eli synonyyminä sanalle *polttaminen*.

Esimerkkiviestin 31 kirjoittaja kuvaa kannabiksen käyttöä sekä ilmauksilla *kannabiksen poltto* että *savun poltto*.

(Kannabis31) Säännöllisellä kannabiksen poltolla on aika paljon haittoja. Ekana menee muisti. Sen jälkeen unirytmii ja sit alkaa vaivaa unettomuus. Omalla kohdalla koulu on kärsinyt ku savun poltto on menny koulun edelle.

Hatsi on yleinen kannabiksen nimitys. Kyse on puhtaasta slangisanasta, jolle ei Kielitoimiston sanakirjasta löydy määritelmää. Urbanista sanakirjasta *hatsi* sen sijaan löytyy. *Hatsi*-sanaa käytetään yleensä yksikössä ja monipuolisesti eri sijamuodoissa. Esimerkkiviestissä 50 *hatsi* on yksikön genetiivissä *myötä*-postposition täydennyksenä. Esimerkkiviestissä 53 kirjoittaja käyttää *hatsi*-sanaa ensin yksikön illatiivissa *tottua*-verbin rektiovaatimusten mukaisesti, ja pian sen jälkeen sana esiintyy uudestaan yksikön nominatiivissa lauseen subjektina.

(Kannabis50) Sopivasti hullu mä oon ollut aina, enkä koe hullummaksi muuttuneeni hatsin tai minkään muunkaan tajusteen myötä 8)

(Kannabis53) tuntuu että nyt mitä enemmän on hiisailtu lähi aikoina niin sitä vähemmän se on ruvennut ahdistamaan tai on oppinut käsittelemään, hallitsemaan ahdistusta.. Voisi ehkä sanoa, että "tottunut" hatsiin, mutta ei aivan, jo pitkään aikaan hatsi on ahdistanut seurassa, mutta joku siinä on...

Esimerkkiviestissä 29 kirjoittaja käyttää *hatsi*-sanaa kahdesti monikon nominatiivissa.

Ensimmäisellä kerralla sana esiintyy objektina idiomien tapaisessa ilmauksessa *tarjota hatsit*, ja jälkimmäisessä tapauksessa se on lauseen subjekti.

(Kannabis29) Tuntuu että huonoin puoli poltossa on , että joku tarjoaa sinulle hatsit, et tiedä onko se indicaa vai sativaa ja missä suhteessa se on miksattu. Mutta kun on omaa polttoa ja tietää tarkalleen mitä se on , ja paljonko on sopiva määrä juuri minulle. Tuntuu että hatsit voi yllättää liikaa .En tykkää dia-elämästä.

Aineiston keskusteluviesteissä *hatsi*-sanaa on käytetty myös yhdyssanojen muodostamiseen.

Esimerkkiviestissä 6 kirjoittaja on muodostanut yhdyssanan *hatsipäät*, jolla hän kuvaa hieman halveksivaan sävyyn henkilöitä, jotka käyttävät kannabista jatkuvasti. Vastaavasti viestissä 18

kirjoittaja käyttää sanaa *hatsijakso* ilmaisemaan ajanjaksoa, jonka aikana henkilö käyttää kannabista poikkeuksellisen paljon.

(Kannabis6) Varmasti on haittoja päivittäisellä kannabiksen käytöllä, sanoivat hatsipäät mitä hyvänsä. Kai keua kohtuudella hyvät ihmiset.

(Kannabis18) Nukkuminen tosiaan ei ole mitenkään helppoa kun lopettaa pitkän hatsijakson. Kylmähiki puskee välillä ja on muutenkin jotenkin rauhaton olo, mut se on just se eka viikko minkä jälkeen helpottaa huomattavasti.

Sana *kukka* keräsi aineistossa vain yhden maininnan. Koen *kukan* kuitenkin olevan yleinen ja vakiintunut kannabiksen slanginimitys, ja harvinaisuus aineistossa selittyy aineiston koolla. Tämä tutkimus onkin luonteeltaan enemmän kvalitatiivinen kuin kvantitatiivinen.

Kukka-sanalla viitataan hamppukasvin kukkaan, jonka polttaminen on yleisin tapa nauttia kannabista. Näen sanassa myös ironisuutta: laittomaksi päihteksi määritelty kasvi saadaan kuulostamaan kuin miltä tahansa kedon kukkaselta. *Kukka*-sanan kannabismerkitystä ei mainita Kielitoimiston sanakirjassa, mutta Urbaaniin sanakirjaan se on päätynyt.

Kukka-sana slangimerkityksessä esiintyy esimerkkiviestissä 10. Viestin kirjoittaja puhuu *raa'asta kukasta* korostaakseen sitä, että tässä tapauksessa kyse on pelkästä kannabiskasvin kukasta, eikä mukaan ole sekoitettu esimerkiksi tupakkaa, hamppukasvin lehteä tai joitakin yrtejä.

(Kannabis10) Ootko kokeillu polttaa hyvin pieniä annoksia? Jopa ihan sellaisia, että raakaa kukkaa polttaessa ei imuta edes täyttä keuhkollista.

Savu tai *sauhu* kannabiksen vastineena viittaa polttamiseen, joka on kannabiksen yleisin käyttötapa. Tausta lienee tupakointiaiheisessa slangissa. Myös Kielitoimiston sanakirja viittaa *savu*-sanan määritelmässään eräänä merkityksenä tupakointiin (*henki-, hermosavut; vetää savut aterian päälle*). Urbaani sanakirja mainitsee *savu*-sanasta sekä tupakka- että kannabismerkitykset. Lisäksi mainitaan monikon inessiivimuoto *savuissa/sauhuissa* selityksen 'olla kannabiksen vaikutuksen alaisena' kanssa.

Tyypillisimmillään *savu* tai *sauhu* on monikkomuodossa ja *polttaa*-verbin objektina.

Esimerkkiviestissä 14 objekti on monikon partitiivissa ja viestissä 45 monikon nominatiivissa.

(Kannabis14) Polttelin lievien 2c-e vajareiden päälle savuja, niin kohtasin ahdistuksen ja voitin sen. Eipä tosin tule enää jatkettua vanhaan malliin, kun "day after" menee edelleen lievästi jumissa ja alakuloisesti.

(Kannabis45) Kun esim joka ilta polttaa vaan ne yhet tai kahet sauhut, niin mun mielestä siinä ei oo mitään muuta haittaa paitsi jos poltettava loppuu.

Esimerkkiviestissä 22 kirjoittaja käyttää *savu*-sanaa monikon genetiivissä *jälkeen*-postposition täydennyksenä.

(Kannabis22) Olen varsin tukevassa kuosissa juuri tällä hetkellä, mutta tuli tuossa savujen jälkeen mieleen tällainen mahdollinen idea.

Esimerkkiviestissä 57 kirjoittaja on muodostanut yhdyssanan *iltasauhut*, jolla hän kuvaa illalla nautittua kannabisannosta. Tämän jälkeen hän käyttää pelkkää *sauhut*-sanaa samassa viestissä vielä kahdesti: ensin objektina ja sitten subjektina.

(Kannabis57) Itsellä ollut vähän vaikeuksia siinä, että valitsenko opiskelun vaiko iltasauhut. Kuitenkin suosittelen myöskin ottamaan muut ihmiset huomioon ja tekemiset, eli suosiolla kannattaa jättää sauhut kakkoseks :P

Mutta niin en tiedä onko muilla kokemuksia ja kuinka henkilökohtaista tämä on, mutta mulla ainakin päättämiseen auttaa sauhut, seuraavan päivän luennoilla on fresh olo, kunhan ei vaan mieti mitä sitä illalla tekisi... :up:

Vastaavasti viestin 52 kirjoittaja käyttää yhdyssanaa *aamusavut* kuvaamaan aamulla nautittua kannabisannosta. Sana esiintyy viestissä *polttaa*-verbin partitiiviobjektina.

(Kannabis52) Itse polttelen päivittäin, mut en ikinä polta aamusavuja. Olen jotenkin kelaillut et mun on mentävä duuniin ihan "selvinpäin", sitten duunin jälkeen saan polttaa ihan rauhassa.

Suoraan hamppu- eli kannabiskasvin nimestä peräisin oleva *hamppu* on suhteellisen yleinen kannabiksen slanginimitys. *Hampun* slangimerkitys mainitaan myös Kielitoimiston sanakirjassa, ja selityksenä on 'hampusta tehty huume'. Määritelmän yhteydessä on tarkenne "slg.", eli kyse on nimenomaan slangisanasta. Pitkässä esimerkkiviestissä 18 kirjoittaja käyttää *hamppu*-sanaa kolmesti. Ensin sana esiintyy lauseen subjektina yksikön nominatiivissa. Seuraavaksi sana esiintyy yksikön genetiivissä, ja viimeisenä yksikön elatiivissa.

(Kannabis18) Näin mullakin, ihan skidistä asti viihtynyt enemmän omilla oloissa ja hamppu kyl vie sen ihan uudelle tasolle, jos olosuhteet antaa periksi niin ihan erakoitumiseen asti. -- Tässä lääkekäytössä kyl huomaa, että tähänkin kyllästyy jossain vaiheessa. Alussa sitä poltti ihan mielellään jatkuvasti, mut nyt pikkujätkä jotenkin loppuu mielenkiinto hampun viihteellisiä arvoja ajatellen. -- niin että onhan hampussa vielä viihteellistä arvoa, mitä mä tossa ylempänä oikein sekoilin. Se on vaan se nortti siis mistä ei oikein mitään enää saa, mut hampusta yleisesti kyllä.

Esimerkkiviestissä 59 kirjoittaja käyttää *hamppu*-sanaa peräkkäisissä virkkeissä, ensin yksikön nominatiivissa lauseen subjektina ja sitten yksikön genetiivissä osana *kuulua johonkin* -rakennetta.

(Kannabis59) Nykyään oppinu tasapainoileen elämän kanssa, johon hamppu kuuluu monissa eri muodoissaan. Vähän niiku tauot kuuluu musiikkiin niin tauot kuuluu myös hampun käyttöön.

Kaksi kertaa aineistossa esiintyy myös värinimi *vihreä*, joka toimii *kannabiksen* synonyymina. Tässä tapauksessa päihteen väri yleistetään siis metonymisesti tarkoittamaan koko päihdettä. *Vihreä* kannabiksen slanginimityksenä mainitaan myös Urbanissa sanakirjassa. Molemmat esiintymiskerrat *vihreä*-slangisanalle löytyvät esimerkkiviestistä 24. Ensimmäisellä kerralla *vihreä* on partitiiviobjektina ja puhekielisemmässä kirjoitusasussa *vihree*. Toisella kerralla sana on niin ikään yksikön partitiivissa, mutta kirjoitusasu on yleiskielen mukainen.

(Kannabis24) itse poltan arkipäivisin iltaisin 0.1-0.2g, vkliin menee yleensä 1-5g. Joskus pidin viikko tauon, koska en saanut mistään vihreetä. Ei kyllä aiheuttanut mitään ongelmaa ainakaan minulle. Yksi kaverini ei pärjää ilman vihreää kolmeen päivään...

Paja ja *pajari* ovat varsin yleisiä kannabiksen slanginimityksiä. Kielitoimiston sanakirja määrittelee *pajan* sepän verstaaksi, mutta kannabismerkitys ei sanakirjaan ole päätenyt. *Pajarille* ei löydy yleiskielestä merkitystä, mutta sana on käytössä sukunimenä. Onkin vaikea arvioida, millä perusteella nämä sanat ovat päätenet huumeslangiin, ja kumpi näistä sanoista on alkuperäisempi. Sekä *paja* että *pajari* kannabismerkityksissään mainitaan Urbanissa sanakirjassa.

Esimerkkiviestissä 28 kirjoittaja käyttää *paja*-sanaa monikon nominatiivissa ja lauseen subjektina. Viestissä 45 *pajari*-sana on yksikön nominatiivissa, ja niin ikään lauseen subjektina. Viestissä 36 kirjoittaja käyttää *pajari*-sanan monikon inessiivimuotoa merkityksessä 'olla kannabiksen vaikutuksen alaisena'.

(Kannabis28) Mäki jossain vaihees flippasin aika pahasti ku pajat loppu ku oli niin pitkään poistanu niin että sitä on aina tarpeexi päällä... Sitten kerran sitä ei ollukkaa. :foil:

(Kannabis45) Pajari pyöri kokoajan mielessä mut kelasin että nyt ollaan polttamatta ku poliisit näin päätti viemällä mun puskat ja budit.

(Kannabis36) Sitte joskus tulee unessa mässyt ku pajareis mennu nukkuu.

Paja ja *pajari* ovat myös innoittaneet kirjoittajia muodostamaan uusia yhdyssanoja.

Esimerkkiviestin 27 kirjoittaja puhuu *kokopäiväpajoissa* olemisena tilanteesta, jossa henkilö on kannabiksen vaikutuksen alaisena joka päivä aamusta iltaan. Viestissä 34 kirjoittaja kuvaa runsaan alkoholin ja kannabiksen samanaikaisen käytön aikaansaamaa olotilaa sanalla *kännipajarikuolemasegis*. Siinä slangisana *pajariin* yhdistyvät niin ikään puhekieliset sanat *känni* ja *segis*, joista jälkimmäisen muodostamiseen on käytetty uusille puhekielisille sanoille tyypillistä *-is-* johdinta. Esimerkkiviestissä 47 kirjoittaja kuvaa sanalla *pajaripersoona* sitä, että hän kokee persoonansa muuttuvan kannabiksen vaikutuksen alaisena erilaiseksi.

(Kannabis27) Nämä siis parin vuoden päivittäisen (joku vuosi siitä meni ihan kokopäiväpajoissa) polttelun tuloksena.

(Kannabis34) on haittoja vittu kun joka ilta pakko saada tää pakollinen kannipajarikuolemasegis päälle niin saatana. vittu! vitun jees :mrgreen:

(Kannabis47) En tiiä, kai mulla alkaa pää pehmeneen pikkuhiljaa. Polteltua on tullut lähes päivittäin nyt pitkäksi venyneen jakson aikana ja oon huomannu että mulle on syntynyt/syntymässä semmonen pajaripersoona, että ku oon paukuissa niin oon vähä niinko eri ihminen.

Pajatso tarkoittaa yleiskielessä huoltoasemilta tuttua kolikkopeliä, mutta huumeidenkäyttäjien slangissa se näyttää saaneen uuden merkityksen kannabiksen synonyymina. Arvelen, että *pajatson* taustalla ovat sitä yleisemmät *paja* ja *pajari*, joita morfofonologisesti muistuttava *pajatso* on

yleiskielestä tuttu sana päätynyt myös osaksi kannabisslangia. *Pajatso* kannabiksen nimityksenä mainitaan myös Urbaanissa sanakirjassa.

Pajatso esiintyy kahdessa eri viestissä. Viestissä 36 kirjoittaja käyttää peräkkäisissä virkkeissä kolmea eri kannabiksen slanginimitystä: *paukkua*, *pajatsoa* ja *pajaria*. Kaikki ovat monikon inessiivissä, ja kaikissa inessiivin sijapäätte *-ssa* on lyhentynyt puhekielisempään muotoon *-s*. Viestissä 60 *pajatso* on niin ikään monikon inessiivissä. Edellä on diminutiivinen sana *pikku*, jolla kirjoittaja haluaa kuvata päihtymystilaa lieväksi ja harmittomaksi.

(Kannabis36) Jännä ku tosi moni sanoo et ei paukais nää unii. Ite nään ainaki yleesä aina vaik ois kuinka pajatsois nii oikein villedäkin unia. Sitte joskus tullee unessa mässyt ku pajareis menny nukkuu.

(Kannabis60) Tykkään myös polttaa aamuisin, oon ainakin omasta mielestäni "ahkerampi" töissä, esim. pölyjen pyyhkiminen hyllyiltä on selvinpään ihan vihoviimestä hommaa, mutta pikku pajatsoissa helvetin hauskaa. :mrgreen:

Blossi ja *blosse* ovat kannabiksen synonyymeja, jotka molemmat mainitaan aineiston keskusteluviesteissä kerran. Sanojen alkuperää on vaikea arvioida, eikä sanoilla ole mitään yleiskielistä merkitystä. Ne kuulostavat vierasperäisiltä sanoilta, ja toisaalta muistuttavat Helsingin kaupunkimurteesta eli Stadin slangista tuttuja sanoja. Kumpikaan sana ei kuitenkaan ole päätynyt Heikki Paunosen Stadin slangin sanakirjaan (Paunonen 2016). Sen sijaan Urbaanissa sanakirjassa mainitaan molemmat näistä sanoista ja nimenomaan kannabismerkityksessä.

Esimerkkiviestissä 42 *blossi*-sana on monikon nominatiivissa ja totaaliobjektina osana rakennetta *polttaa blossit* (vrt. *polttaa paukut*). Esimerkkiviestin 45 kirjoittaja käyttää *blosse*-sanaa yksikön partitiivissa ja viittaa siten kannabiksen hallussapitoon – tässä tapauksessa päättyneeseen hallussapitoon.

(Kannabis42) Eräs tuttu on noin vuoden ajan käytännössä päivittäin polttanut sellaset hädin tuskin ja nipin napin päihdyttävät blossit iltaisin ja pelkkää hyvää kuulemma tehnyt kaikilla olemisen osa-alueilla. Ei silti varmaan kaikille sovi vaikka olisi kuinka pieni annos.

(Kannabis45) Koska jos tottuu joka päivä/ilta polttamaan, ni se onki sitte vähän nihkee tilanne ku sitä blossea ei ookkaan. Koita siinä sitte saada unta.

Budi-sanaa voi hyvällä syyllä kutsua *kukan* vierasperäiseksi vastineeksi, sillä *budin* taustalla on englannin kielen kukkaa tarkoittava sana *bud* (MOT Englanti Pro). *Budi*-sana mainitaan myös Urbaanissa sanakirjassa merkityksessä 'kannabiksen kukinto'. Pitkässä esimerkkiviestissä 45 kirjoittaja käyttää *budi*-sanaa kahdesti. Ensimmäisellä kerralla sana on monikon partitiivissa ja *poltella*-verbin objektina. Toisella kerralla sana on niin ikään monikossa ja objektina, mutta tällä kertaa nominatiivissa.

(Kannabis45) Kelasin etten jaksa alkaa mitään ostamaan koska olin tohon aikaan aika PA, enkä jaksa alkaa kavereittenkaan budeja joka päivä polttelemaan.

Ajattelin että nyt on kai sitte pakko vaan olla polttamatta. Eka viikko oli ihan perseestä. Pajari pyöri kokoajan mielessä mut kelasin että nyt ollaan polttamatta ku poliisit näin päätti viemällä mun puskat ja budit. Parinviikon päästä ei oikeestaan edes ajatellu enään koko asiaa.

Esimerkkiviestissä 51 kirjoittaja käyttää *budia* yksikön nominatiivissa ja lauseen subjektina. Viestissä 55 *budi* on yksikön partitiivissa ja *polttaa*-verbin objektina. Huomioitavaa on, että viestin 55 kirjoittaja käyttää myös englantilaisperäistä erikoislainaa *beissillinen* suomenkielisen vastineen *pesällinen* sijaan. *Beissillinen* pohjautuu sanaan *base* 'pesä' (MOT Pro Englanti). *Beissillisellä* viitataan kannabiksen käyttöannokseen, joka suuruudeltaan vastaa tavallisen piipun pesään mahtuvaa määrää.

(Kannabis51) Pahin haittapuoli on toki se, ettei budi toimi enää samalla tavalla kuin esim. kerran kuukaudessa polttaessa.

(Kannabis55) Ite tainnu polttaa ainakin joulukuusta (ehkä aiemminkin, lähimuisti kärsinyt) lähtien budia päivittäin useamman beissillisen.

Yhden maininnan kerää myös metaforinen nimitys *vihreä kulta*. En usko sen muutenkaan olevan kovin yleinen kannabiksen nimitys. Urbanissa sanakirjassa mainitaan *vihreä kulta* -metaforan tutumpi merkitys metsän synonyymina, mutta kannabismerkitystä ei ole mainittu. On kuitenkin huomioitavaa, että vastaavanlainen metafora *musta kulta* 'öljy' on saanut urbanissa kielenkäytössä uuden merkityksen nuuskan synonyymina (ks. esim. Urbaani sanakirja), ja vastaavanlainen merkityksen laajeneminen näyttää siis tapahtuneen myös *vihreälle kullalle*. Ilmaus esiintyy viestissä 51 yksikön adessiivissa, ja ilmauksen edellä kirjoittaja käyttää tarkenteena toimivaa *tämä*-pronominia.

(Kannabis51) Eli uskaltakaapas hippihörhökannabiksenpuolestapuhujat alkaa väittämään, ettei tällä vihreällä kullalla ole haittoja. Kaikella hyvällä on myös huonot puolensa, muistakaa se. Itse ainakin yritän parantaa tapani.. :)

5.2 Kannabiksen käyttöä kuvaava slangi

TAULUKKO 10. Slangisanat, jotka viittaavat kannabiksen käyttöön.

Nimitys	Esiintymä (60 viestin joukossa)
Hiisata, hiisaila + johdokset	16
Pajauttelu, pajauttaa	7
Myssyttely	1
Blaadata, blaadailla	4
Sauhuttelu	1
Pössyttellä	2
Hamputella	1
Lussuttaa	1

Aineistosta löytyy merkittävä määrä slangityylishä teonsanoja, jotka kuvaavat kannabiksen käyttöä – siis useimmissa tapauksissa kannabiksen polttamista. Jätin taulukosta ja analyysistä pois yleiskieliset nimitykset, kuten *polttaa*, *poltella* ja *käyttää* johdoksineen.

Hiisata ja *hiisaila* ovat kannabisten käyttöön viittaavia slangiverbejä, joille ei löydy vastinetta yleiskielessä. Sanat pyrkivät deskriptiivisesti mukailemaan savun sisään hengittämistä. Alkuperää on kuitenkin vaikea määrittää. Sana *hiisata* tässä merkityksessä löytyy Urbaanista sanakirjasta.

Esimerkkiviestissä 23 kirjoittaja käyttää *hiisata*-verbiä kahdesti: ensin passiivin perfektissä ja sitten aktiivin yksikön 1. persoonan preesensissä. Viestin 30 kirjoittaja puolestaan käyttää *hiisaila*-verbiä niin ikään kahdesti: ensin osana preesensrakennetta *ei kannata hiisaila* ja sitten osana rakennetta *yrittää hiisaila*.

(Kannabis23) Tässä on nyt joulukuusta asti käytännössä joka ilta hiisattu ja viime viikolla ilmaantui tällainen vittumainen oire, että joka kerta kun hiisaan niin tulee noin tunnin päästä ihan helvetillinen pääkipu johon ei tunnu edes särkylääkkeet auttavan.

(Kannabis30) Jep, ei kannata liikaa hiisaila. Mulla tuli ihan samoja oireita (paitsi vainot) kun polttelin päivittäin ja sit loppu tavara 1-2viikoks, oli kyllä helvetillisen työläs olo. Mut kyllä se siitä sit lähti, nykyään yritän hiisaila paljon vähemmän. Ja silloin tosiaan ihan vitutti olla selvinpäin.

Hiisata ja *hiisaila* ovat myös toimineet kantoina joillekin johdoksille. Tällaisia deverbaalisia nominijohdoksia ovat esimerkiksi teonnimet *hiisaus* ja *hiisailu* viestissä 49, ja sana *hiisaamattomuus* viestissä 48.

(Kannabis49) Pää on pilvessä koko ajan päivällä siihen asti kun polttaa ekat savut töiden jälkeen, eron huomasi vasta parin päivän jälkeen kun lopetti hiisauksen päivittäin. Offtopiccinia viel, mielestäni päivittäin hiisailu on kannabiksen väärinkäyttöä (sacred herb!! :D)

(Kannabis48) Noiden déjà vu-ilmiöiden lisäksi oon huomannut, että hiisaamattomuus on myös tuonu depersonalisaatiohäiriöitä mukanaan.'

Aiemmin mainittu kannabiksen slanginimitys *paja* on yleisen kannabiksen polttamista tarkoittavan teonsanan *pajauttelu* taustalla. Sana mainitaan myös Urbaanissa sanakirjassa. Esimerkkiviestissä 7 *pajauttelu* on yksikön genetiivissä postposition *myötä* täydennyksenä. Viestissä 17 kirjoittaja käyttää *pajauttelu*-sanaa niin ikään yksikön genetiivissä, ja kahdesti sana on myös yksikön nominatiivissa lauseen subjektina.

(Kannabis7) Mulla on mennyt pajauttelun myötä itellä enemmän illalle syöminen, sit aamulla on maha ihan väknyrällä ja kestää kauan ennenku saa aamupalan syötyä ja herättyä.

(Kannabis17) -- ei tule tehtyä pajauttelun ja päivärutiinien lisäksi ylimääräisiä asioita, koska pajauttelu menee muun edelle

Haitat ovat varmaan eri ihmisillä yksilöllisiä. itse olen aina ollut vähän epäsosiaalinen mutta tuntuu että säännöllinen pajauttelu on lisännyt sitä.

Esimerkkiviestissä 45 kirjoittaja käyttää verbiä *pajauttaa*. Verbi on viestissä yksikön 1. persoonan imperfektissä ja kieltomuodossa.

(Kannabis45) Ton 3 vuoden aikana oli ehkä 4 päivää/iltaa etten pajauttanu, ja niinä iltoina/öinä oli kyl erittäin vaikea saada unta.

Esimerkkiviestin 1 kirjoittaja käyttää kannabiksen polttamisesta substantiivijohdosta *myssyttely*. Tässäkin tapauksessa on vaikea arvioida sanan alkuperää. Ennen nukkumaanmenoa nautittua alkoholiannosta nimitetään joskus *yömyssyksi*, ja voi olla, että tämän myötä *myssy*-sananjohdoksia on alkanut päätyä kannabisslangiin. Myös viestin 1 kirjoittaja puhuu tässä tapauksessa nimenomaan ilta-aikaisesta kannabiksen käytöstä. Sana *myssy* kannabiksen synonyymina on mainittu Urbaanissa sanakirjassa.

(Kannabis1) En näe itse ainakaan joka iltaista myssyttelyä kovinkaan huonona tapana...

Viestissä 45 kirjoittaja käyttää muutamaankin otteeseen verbiä *blaadata* tai *blaadailla*. Muoto *blaadata* mainitaan myös Urbaanissa sanakirjassa, ja sanan alkuperäksi arvellaan ruotsin kielen sanaa *blad* 'lehti'. Selitys vaikuttaa järkeenkäyvältä, sillä lehti on eräs hamppukasvin osista. Kannabiksen päihdekäytössä tosin poltetaan enemmän kasvin kukkaa kuin lehteä.

Blaadata-sana esiintyy viestissä ensimmäisen kerran *tulla*-verbin kanssa osana preesensrakennetta *tuli blaadattua*. Toisella kertaa se on perusmuodossa, mutta kirjoitusasu on hyvin puhekielinen *blaadaa*. *Blaadailla*-verbi puolestaan esiintyy kerran aktiivin yksikön 1. persoonan perfektissä ja kerran yksikön 1. persoonan preesensissä.

(Kannabis45) Itellä meni tossa joku vuosi sitten 3 vuoden ajan silleen että tuli blaadattua joka päivä/ilta, joka ilta tuli poltettua vähintään ne yhdet. -- Ton jälkeen oon muutenki blaadaillu suht epä säännöllisesti. Välillä saattaa olla kuukauden päivittäinen putki, mut välillä saattaa olla kuukauden polttamatta. Ei oo mikään pakko blaadaa. Mut nykyään ku blaadailen ni sativoita sosiaalisissa tilanteissa ja indicaa sit just himassa jumittellessa ja esim unilääkkeenä.

Aiemmin mainittu kannabiksen slangisynonyymi *sauhu* on taustalla teonnimessä *sauhuttelu*. Kielitoimiston sanakirja tunnistaa verbin *sauhutella*, ja määrittelynä on 'poltella tupakkaa'. Tässä tapauksessa siis tupakka- ja kannabisslangit ovat yhteneväisiä. *Sauhuttelu* esiintyy viestissä 32. Sana on yksikön nominatiivissa ja toimii lauseen subjektina.

(Kannabis32) Oon kyllä kans miettinyt että toi lähes jokapäiväinen sauhuttelu ei taida oikeen tehdä mun mielenterveydelle mitään hyvää koska oon huomannu että musta on tullu jotenkin paljon vainoharhaisempi, tai että se ahdistus ja vainoharhaisuus mitä mulla paukuissa yleensä tulee, ni ois päällä silleen vähän koko ajan, eikä mennyt viikonkaan tauon jälkeen ohi.

Verbi *pössytellä* esiintyy aineistossa kahdesti. Sana on deskriptiivinen ja arkityylinen. Sanaa ei mainita Kielitoimiston sanakirjassa. Urbanissa sanakirjassa verbi mainitaan, mutta määritelmän mukaan sanalla viitattaisiin useimmissa tapauksissa sikarin polttamiseen. Molemmat maininnat *pössytellä*-verbille löytyvät esimerkkiviestistä 35. Viestin kirjoittaja käyttää verbiä ensin yksikön kolmannen persoonan perfektissä ja myöhemmin yksikön kolmannen persoonan preesensissä.

(Kannabis35) Olen miettinyt, että oppimiskyvyn heikentymisellä ja sillä ettei näe unia kun on pössytellyt voi olla jotain yhteistä.

Ihminenhan oppii valtaosan uusista asioista nukkuessaan unien kautta.

Tämä toki tarkoittaisi sitä, että oppimiskyky heikkenisi vain silloin kun pössyttelee samana päivänä :roll:

Hamppu-nominista johdettu verbi *hamputella* esiintyy aineistossa kerran, viestissä 59. Muoto *hamputella* antaa tekemisestä harmittoman ja boheemin kuvan verrattuna siihen, että kirjoittaja olisi käyttänyt *-ttAA*-johdinta ja muotoa *hamputtaa*. Viestissä 59 *hamputella*-verbi muodostaa lauseen predikaatin yhdessä *pystyä*-apuverbin kanssa.

(Kannabis59) Mut mut joo. Jos pitää tassut maassa ja hännän ilmassa niin pystyy hamputtelemaan aika kitkattomasti ilman haittoja. Se on vaan taitolaji.

Deskriptiivinen slangiverbi *lussuttaa* saa niin ikään yhden maininnan. Sanalle ei ole yleiskielistä vastinetta. Urbanissa sanakirjassa verbi mainitaan merkityksessä 'imeä jotakin'. Tässä tapauksessa kyse on siis kannabissavukkeen imemisestä. Sana esiintyy esimerkkiviestissä 47. Viestin kirjoittaja käyttää *lussuttaa*-verbiä yksikön kolmannen persoonan preesensissä.

(Kannabis47) Ja lähimuisti mulla ainakin heikkenee jos koko päivän lussuttaa.

6 Piristeariheinen sanasto

6.1 Amfetamiini

TAULUKKO 11. Amfetamiinin slanginimitykset aineiston keskusteluviesteissä.

Nimitys	Esiintymä (40 viestin joukossa)
Piri	31
Amfe, amffe	19
Vauhti	5
Pore	11
Pöhinä	2
Pirjo	3
Amppele	1
Virta	1
Piiska	1
Lirpakka	1

Selvästi yleisin amfetamiinin slanginimitys tutkimuksen aineistossa on *piri*, joka keräsi yhteensä 31 mainintaa 40 viestissä. Sanalla ei ole yleiskielistä merkitystä, mutta arvelen, että kyseessä on tyypistetty sana, jolla viitataan aineen piristävään vaikutukseen. Sana *piri* tässä merkityksessä mainitaan Urbanissa sanakirjassa.

Sanan yleisyyden myötä on luonnollista, että *piri*-sanaa on käytetty aineistossa hyvin monipuolisesti. Esimerkkiviesteissä 1 ja 2 *piri* on yksikön nominatiivissa ja lauseen subjektina. Viesteissä 32 ja 35 *piri* puolestaan on yksikön partitiivissa ja lauseen objektina.

(Amfetamiini1) Aika tietty auttaa mutta on tylsää välillä valvoa öitä, kun itse piri ei enää silleen muuta sano, ku in valvottaa.

(Amfetamiini2) Itellä käytössä olanzapiini ja piri toimii ihan hyvin.

(Amfetamiini32) Aijaa, must se just siinä on kaikista vaikeinta, kun henkisesti ja fyysisesti niin heikossa hapessa, et keksi miten muutenkaan selvitä siitä kurimuksesta kun kiskoo lisää piriä.

(Amfetamiini35) Onko muilla samaa että kun vetää piriä niin alkaa tekee mieli bissee? Mulla aika usein käy näin.

Viestissä 18 kirjoittaja käyttää ensin *piri*-sanaa normaalisti yksikön nominatiivissa ja lauseen subjektina. Toisella kerralla *piri* on jälleen nominatiivissa ja subjektina, mutta sana on toistettu kahdesti, kun koko subjekti on muodossa *piri kun piri*. Tällä kirjoittaja viittaa siihen, että katukaupassa amfetamiinina myydään monenlaisia jauheita, jotka vaihtelevat keskenään paljon

todellisen sisällön ja amfetamiinin pitoisuuden osalta. Samassa virkkeessä hän käyttää myös metamfetamiinista slanginimitystä *meta*, joka on muodostettu typistämällä.

(Amfetamiini18) Tänään sarjassa "semmosta, et on se ihan vedettävää" nii piri oli juurikin semmosta vedettävää. -- Tyttöystävällä on selvä ad/hd ja aika paha viel. Toistaseks piri kun piri varsinkin sellane mis oli metaa, niin vetää iha hiton chilliksi, sanoisinko mellow fiiliksen saa vaan.

Yleistä aineiston perusteella on myös *piri*-sanan käyttäminen yksikön partitiivissa ja *olla*-verbin kanssa. Tätä havainnollistavat esimerkkiviestit 4, 20 ja 32.

(Amfetamiini4) Mullon joku parikybää ihan tajuttoman pöllyävää piriä.

(Amfetamiini20) Mietiskelin ihan samaa tekeväni viikonlopuks kun on reilu gramma hitusen kosteeta piriä niin eikös näin vois tehdä jos esim tuon gramman liotan 10ml vettä ja säilytän 10ml ruiskussa jossa korkki päässä ja pidän vaikka jääkaapissa niin luulis 24-48h säilyvän vedettävänä ja tuosta ois helppo annostella 1ml=100mg?

(Amfetamiini32) Muutamassa viikossa siitä vähitellen toipuu, mut elopaino on kautta aikain ollut yks ja sama, 63k iloa. Oli piriä kropassa tai ei.

Viesteissä 22 ja 31 *piri*-sana on monikon inessiivissä ja adverbialitäydennyksenä rakenteessa *olla piriessä*. Tällöin viitataan amfetamiinin vaikutuksen alaisena olemiseen. Viestissä 22 *piri*-sana on myös *nokittaa*-verbin partitiiviobjektina (*nokittaa*-sanaa käsitellään luvussa 10).

(Amfetamiini22) Parhaimillaan nokittaa puolentunnin välein lisää piriä niin pitkään, että aivot ei enää toimi mitenkään. Ajatus hokee vain: huhuh huuuuuh huhuhig. Vittu on piriessä. Huhuh... jne.

(Amfetamiini31) Tottakai, kun amfe päissään tottuu kroppa syömään vähän ja epätasapainoisesti niin vaikei olis piriessä niin silti jää syömättä kunnolla.

Piri-sanan pohjalta on myös muodostettu useita yhdyssanoja. Esimerkkiviestissä 1 kirjoittaja käyttää sanaa *pirikuuri* kuvaamaan ajanjaksoa, jonka aikana henkilö käyttää amfetamiinia runsaasti ja taukoamatta. Viestissä 9 taas kirjoittaja kuvailee sanalla *pirimässy* tunnetta, jossa henkilön ruokahalu nousee äkillisesti amfetamiinin nauttimisen jälkeen. Huomioitavaa on, että yhdyssanan osista myös *mässy* on puhekielinen sana.

(Amfetamiini1) Mikähän olis paras lääke koittaa saada unta jos on pirikuuri päällä..?

(Amfetamiini9) Ja tuosta syömisen hankaluudesta.. Ei mulla ole enää vuosiin ollut hankalaa piriessä syödä, pikemminkin se pirimässy iskee heti vetojen jälkeen ja täytyy mättää kaikkea napaansa :D

Viestin 31 kirjoittaja käyttää sanaa *piriputki*, jonka merkitys on samankaltainen kuin *pirikuuri*-sanan. Tosin ainakin tässä tapauksessa kyse on pidemmästä ajanjaksosta kuin viestin 1 *pirikuurin* tapauksessa. Viestissä 39 esiintyy sana *pirikuosi*, jolla viestin kirjoittaja viittaa amfetamiinin avulla hankittuun päihtymystilaan. Myös *kuosi* on tässä merkityksessä huumeslangia, ja siihen palaan

tarkemmin luvussa 10. Viestissä 40 kirjoittaja puhuu *pirilaskuista* ja viittaa siihen, kun amfetamiinin vaikutus lakkaa, ja aineen aikaansaama hyvänolontunne vaihtuu huomattavasti ikävämpään mielentilaan.

(Amfetamiini31) Itellä oli paino syksyllä jotain 60 kilo, enkä syksyn monen kuun piriputken aikana edes laihtunut, mutta talvella, kun oli muutaman kuukauden ilman vauhtii niin naksatti 10 kiloa lisää painoo. Päihteiden käyttäjällä kroppa käy tosi kovalla joka helposti jää huomaamatta kovassa pyörityksessä.

(Amfetamiini39) Yhen illan juttuihin kova pirikuosi ei siis ainakaan mulla oo hyvä idea.

(Amfetamiini40) Mulla oli ennen juurikin niin että vauheissa oli hämmentävän kova kuningasmoodi päällä, mutta nykyään tuntuu että nalli palaa tavallista nopeammin jos alkaa etenkin pirilaskuissa nussimaan.

Amfe on amfetamiinin slanginimitys, joka on syntynyt alkuperäisestä sanasta tyypistämällä. *Pirin* tavoin *amfe* on lyhyt ja helppo slangisana, joka taipuu verkkokeskustelijoiden viesteissä moneen muotoon.

Esimerkkiviestissä 13 kirjoittaja käyttää *amfe*-sanaa peräti viidesti. Ensimmäisessä tapauksessa sana on yksikön genetiivissä osana moniosaista subjektia *ketipinorin ja amfen yhteiskäyttö*. Toisella kertaa sana on yksikön adessiivissa osana rakennetta *virkoontua jollakin*. Kolmannella kerralla sana on yksikön nominatiivissa ja lauseen subjektina, ja seuraavassa lauseessa *amfe* on yksikön genetiivissä. Viidennen kerran sana esiintyy *haaskata*-verbin partitiiviobjektina.

(Amfetamiini13) En käytä ketipinoria kuin äärimmäisen pakon edessä, enkä muitakaan antipsykootteja syö jos ei ole aivan välttämätön akuutti tarve. Joten ketipinorin ja amfen yhteiskäyttö on siis jäänyt muistaakseni vain juuri siihen yhteen kertaan jolloin olen koittanut ketipinorin seuraavan päivän jälkeisestä tokkurasta virkoontua amfella. Silloin ei muistikuvieni mukaan amfe kunnolla toiminut tai ainakin ketipinorin tokkuraisuus jyräsi voimakkaasti amfen vaikutusten päälle. Olisi saattanut enemmän nauttimalla toimiakkin mutta en ruvennut amfea haaskaamaan siinä sitten enempiä kun ei pari ok lainia tuntunut juuri mitään tekevän muuta kuin hereillä pysymistä helpottavan.

Esimerkkiviestissä 16 *amfe*-sanaa on niin ikään käytetty useasti. Ensimmäisessä tapauksessa sana on yksikön nominatiivissa ja osana moniosaista subjektia. Subjektiin kuuluu myös slangisana *stimu*, joka on niin ikään tyypistämällä muodostettu muoto sanasta *stimulantti*. Toisella ja kolmannella kerralla *amfe* on yksikön partitiivissa ja lauseen objektina.

(Amfetamiini16) Siis tähän mennessä aina uskonu et amfe tai stimut ylipäättänsä näkyis tosi vähän aikaa kaikis testeis. -- Tekis mieli amfea taas "pitkästä aikaa". Ei vaan huvita hankkia edes kun tullut viimeaikoina koostumukseltaan itselle oudon mallista amfea useammastakin eri lähteestä ja eristä.

Viestissä 27 *amfe*-sanaa on käytetty kahdesti. Ensimmäisellä kerralla sana on yksikön partitiivissa ja lauseen objektina. Puhekielisemmän vaikutelman tuottamiseksi viestin kirjoittaja on kirjoittanut

sanan muodossa *amfee*. Vastaavasti toisella kerralla *amfe* on yksikön genetiivissä ja osana kaksiosaisista lauseen objektia.

(Amfetamiini27) Onkohan catapresan vaarallinen poreen kans? Vähän amfee ottanu tänään ja pari catapresania opparirefloihiin. Tuntuu että jotenkin eivät sovi keskenään. Tuntuu , että heikentää catapresan amfen vaikutusta. Voikohan nämä jotenki vaikuttaa toisiinsa?

Viestin 31 kirjoittaja ilmaisee amfetamiinin vaikutuksen alaisena olemista yhdysanalla *amfepäissään*, jonka osat hän on kenties epähuomiossa kirjoittanut erikseen. Jälleen jonkin aineen vaikutuksen alaisena olemista ilmaistaan inessiivin avulla.

(Amfetamiini31) Tottakai, kun amfe päissään tottuu kroppa syömään vähän ja epätasapainoisesti niin vaikei olis pireissä niin silti jää syömättä kunnolla.

Viestin 8 kirjoittaja käyttää *amfe*-sanasta muotoa *amffe*, jossa f on kahdentunut. Tässä tarkoituksena on kirjoitetussa kielessä jäljitellä sanan ääntämisasua (vrt. *golf*-sanana partitiivi *golfia* vs. *golfia*). Sana on viestissä *blokata*-verbin partitiiviobjektina. Tässäkin tapauksessa partitiivin tunnuksena on puhekielinen *-e*.

(Amfetamiini8) Itsellä käytössä Abilify (aripripratsoli) ja illalla ketipinor (ketiapiini), lisäksi lamotrigiini 200mg.

Kuinkahan paljon mahtavat blokata amffee?

Vauhti amfetamiinin nimityksenä on metafora, jolla viitataan aineen aikaansaamaan vauhdikkaaseen ja touhukkaaseen olotilaan. *Vauhti* amfetamiinin nimityksenä mainitaan myös Urbanissa sanakirjassa. Etymologialtaan sana on luultavasti käänöslaina, sillä englannin kielessä samaa tarkoittava sana *speed* on niin ikään amfetamiinin puhekielinen nimitys (MOT Pro Englanti).

Vauhti keräsi aineistossa muutamia mainintoja. Esimerkkiviestissä 1 *vauhti* on yksikön partitiivissa ja *tiputtaa*-verbin objektina. Viestissä 15 sana on niin ikään lauseen objektina, mutta tällä kertaa yksikön genetiivissä ja täten totaaliobjektin asemassa. Viestin 19 kirjoittaja taas käyttää *vauhti*-sanaa yksikön nominatiivissa ja lauseen subjektina. Viestissä 31 *vauhti* on yksikön partitiivissa *ilman*-preposition täydennyksenä. Partitiivimuodon kirjoitusasu on puhekieltä mukaileva *vauhtii*.

(Amfetamiini1) Mutta silloin kuin oon "vauhdissa" niin ketiapiini ei vaikuta ollenkaan. Vaikka normaalisti siis jo 50mg saa mut nukahtamaan pystöön. Eli mun on hyvin vaikea tiputtaa vauhtia.

(Amfetamiini15) Itse lopetan vauhdin kokonaan pidemmäksi aikaa , kun ei pysy hallinnassa. Vaikka muuten tämän kanssa kiva olisikin touhuta.

(Amfetamiini19) Jos vauhti ja muut nostaa sitä empatiaa tasolle, missä kaikki ideat ja ehdotukset ovat hyviä ja toteuttamiskelpoisia, niin sitten kun vetäminen on jo ollut hyvän aikaa loppu viihtyy ennen kaikkea yksin. Netti auki ja tv.

(Amfetamiini31) Itellä oli paino syksyllä jotain 60 kilo, enkä syksyn monen kuun piriputken aikana edes laihtunut, mutta talvella, kun oli muutaman kuukauden ilman vauhtii niin naksatti 10 kiloa lisää painoo.

Esimerkkiviestissä 18 kirjoittaja kuvailee amfetamiinin käyttäjiä yhdyssanalla *vauhtipäät*. Sana muistuttaa sananmuodostuksen näkökulmasta *hatsipäät*-yhdyssanaa, joka mainitaan edellisessä luvussa.

(Amfetamiini18) Moro kaikki vauhtipäät!

Pore muistuttaa *vauhtia*, sillä molemmat ovat metaforia, joissa yleiskielen sana on saanut huumeslangissa uuden merkityksen *amfetamiinin* synonyymina. Myös *pore*-sanan taustalla lienee yritys kuvailla amfetamiinin vaikutusta, jota käyttäjät ilmeisesti tässä tapauksessa pitävät jollakin tapaa poreilevana. *Pore* amfetamiinin synonyymina mainitaan Urbanissa sanakirjassa.

Esimerkkiviesteissä 14 ja 18 *pore*-sanaa on käytetty yksikön nominatiivissa ja lauseen subjektina. Viestin 12 kirjoittaja puolestaan käyttää *pore*-sanaa kahdesti, ja molemmilla kerroilla sana on yksikön partitiivissa. Ensimmäisellä kerralla *pore* on lauseessa *alla*-postposition täydennyksenä, ja toisella kertaa *pore* toimii *ottaa*-verbin objektina.

(Amfetamiini14) Sellanen kysymys että näkykö pore kusitessä jos torstaina otan max. 1g ja maanantaina olisi seulat? Viime käyttökerrasta on n.3kk.

(Amfetamiini18) Et miks just tää pore teki muijalle säädön päälle ja nimenomaan kun toisilla vedoilla painoin männän pohjaan niin voimakkaasti kuin sain, nii tuli nousut? Valottakaas vanhat veturit.

(Amfetamiini12) Mulla normaalisti 50-100mg ketiapiinia vie tajun, siis käytän nukkumiseen. Mutta jos on suht hyvää poretta alla niin ei vaikuta mitään. Mulla myös Ketipinor nostaa ruokahalua ihan älyttömästi, iltaisin ahminkin yleensä jos oon ottanut Ketipinorit. Mutta ei tosiaan mitään vaikutusta jos oon poretta ottanut, eli ketiapiinilla en saa itteäni "tipahtamaan".

Myös *pore*-sana esiintyy aineistossa monikon inessiivissä merkityksessä 'olla amfetamiinin vaikutuksen alaisena'. Monikon inessiivimuoto löytyy viesteistä 9, 21 ja 39.

(Amfetamiini9) Ja tuosta syömisen hankaluudesta.. Ei mulla ole enää vuosiin ollut hankalaa poreissa syödä, pikemminkin se pirimässä iskee heti vetojen jälkeen ja täytyy mättää kaikkea napaansa :D

(Amfetamiini21) Koska sua panettaa, mutta ei seiso jos oot riittävän poreissa. Tai sit keskityt kaikkeen yhtäaikaan, eli et oikeestaan mihinkään. Itellä nämä.

(Amfetamiini39) Poreissa on ihan kiva panna. MDMA on parempi, mut toi nyt on varmaan itsestäänselvyys?

Pöhinä-sana on jälleen yleiskielen sana, joka on saanut huumeidenkäyttäjien keskuudessa uuden merkityksen. Tämä merkitys amfetamiinin nimityksenä esiintyy myös Urbanissa sanakirjassa. *Pöhinä* amfetamiinin nimityksenä viittaa aineen aikaansaamaan touhukkaaseen oloon. Tässä

mielessä slangimerkitys muistuttaa Kielitoimiston sanakirjassa tarkenteiden ”kuv.” ja ”ark.” kanssa mainittua selitystä ’tohina, kohina, kuhina, säpinä tms.’. *Pöhinä*-sana esiintyy aineistossa kahdesti. Esimerkkiviestissä 7 sana on yksikön genetiivissä *kanssa*-postposition täydennyksenä. Viestissä 36 *pöhinä* on yksikön nominatiivissa ja lauseen subjektina.

(Amfetamiini7) Annostus on tosi tarkkaa ja tärkeää hyvän pöhinän kans. ;)

(Amfetamiini36) eipähän maistu kyllä pöhinä nykysin, hyvä niin.

Viestin 39 kirjoittaja ei käytä *pöhinä*-sanaa mutta viittaa *pöhistä*-verbillä tilanteeseen, jossa amfetamiini vaikuttaa voimakkaasti. Keskustelunaiheena on tässä vaiheessa amfetamiinin aikaansaamat erektiovaikeudet.

(Amfetamiini39) Mulla kun on kovat annokset ja pöhisee kunnol ni ei välttis toimi ollenkaan.

Pirjo-sana muistuttaa muutamia edellä mainittuja siinä, että yleiskielen sana – tässä tapauksessa naisen nimi – on saanut uuden merkityksen amfetamiinin nimityksenä. Ilmiötä kutsutaan appellatiivistumiseksi, ja nimenomaan suomalaisten etunimien osalta aihetta on tutkinut tarkemmin Suvi Puolakka (2003). *Pirjo* on myös eräänlainen väännös *piri*-sanasta, eli tässä tapauksessa vanha slangi on motivoinut uuden slangin syntyä.

Kaikki *pirjo*-sanan maininnat ovat esimerkkiviestissä 33. Sana esiintyy kerran yksikön partitiivissa, kerran yksikön nominatiivissa ja kerran yksikön ablatiivissa.

(Amfetamiini33) Jos on hyvää pirjoa, niin itselläni 100mg klo 18-20 aikaan otettuna, toimii mukavasti iloisuutta ja sosiaalisuutta tuottaen vielä klo 04:00. -- Parhaimmillaan pirjo on hyvä opettaja ja ahdistuksen poistaja, tykkään siitä olosta kun hyväksyn sen stressin ja rupeen selvittämään asioita... kaikki paska poistetaan puhumalla, tai muulla tavoin ilmaisten. -- Tää on se paras mitä oon pirjolta oppinut <3

Amppeli on yleiskielestä tuttu sana, jonka Kielitoimiston sanakirja määrittelee sanoilla ’riippuva kukka-astia’. Amfetamiinin nimitykseksi *amppeli* on varmasti päätynyt äänteellisen samankaltaisuutensa myötä. *Amppeli* mainitaan aineiston viestissä 8, jossa sana on yksikön partitiivissa ja *hankkia*-verbin objektina.

(Amfetamiini8) Viimeksi hankin 2g hyväksi kehuttua amppelia ja se kulu n. vuorokaudessa, ilman toleransseja. Eikä vedoista tule samanlaista tukat pystyyn fiilistä oikeen ikinä enään.

Virta on monien muiden *amfetamiinin* synonyymien tavoin yleiskielinen substantiivi, joka huumeiden käyttäjien kielessä on koettu hyvin amfetamiinia kuvailevaksi metaforaksi.

Voimakkaana piristeenä amfetamiini on käyttäjälleen ikään kuin virtalähde, ylimääräisen energian

tarjoaja. *Virta* mainitaan aineiston viestissä 37, jossa sana on yksikön genetiivissä *läpi*-postposition täydennyksenä.

(Amfetamiini37) Yleensä itelläki bisset jää juomatta , kun vedot ottaa.

Eihän niitten vaikutusta etes hoksaa hyvän virran läpi. :cheers:

Piiska on *virran* kaltainen metafora. Amfetamiinin piristävä, innostava ja keskittymiskykyä parantava vaikutus toimii käyttäjälleen kuin raipanisku hevoselle. *Piiska*-sanaa on käytetty aineiston viestissä 38. Sana on tällöin yksikön partitiivissa (*ketola*-slangisanaa käsittelen luvussa 10).

(Amfetamiini38) No onpa ollu "helvetin hyvää" jos yhdessä yössä menee kahdel ihmisel 3g? Mitä vittuu oikeesti. Mielestäni "helvetin hyvää" piiskaa alkaa olla silloin, kun puolella ketolalla on yhden yön vitun poreissa.

Lirpakka-sanaa on hankala analysoida, koska sillä ei ole yleiskielessä minkäänlaista merkitystä, eikä se myöskään muistuta läheisesti mitään muuta huumeslangin sanaa. Sana vaikuttaa enemmän suomalaiselta kuin vierasperäiseltä. Sävyltään sana kuulostaa positiiviselta, mukavalta ja rennolta. *Lirpakka* amfetamiinin nimityksenä mainitaan Urbaanissa sanakirjassa. *Lirpakka* mainitaan aineiston viestissä 16, jossa sana on yksikön partitiivissa ja *saada*-verbin objektina. Viestin aiheena on viestin kirjoittajan vastikään hankkiman amfetamiinin erikoinen koostumus.

(Amfetamiini16) Pitäs varmaan vaan ostaa aina kivinä niin sais parhaiten sellases koostumukses olevaa lirpakkaa mitä ite tykkää käyttää.

6.2 Kokaiini

TAULUKKO 12. Kokaiinin slanginimitykset aineiston keskusteluviesteissä.

Nimitys	Esiintymä (20 viestin joukossa)
Kola	21
Kokkeli	6
Koksu	4
Lumi	3

Selvästi yleisin kokaiinin slanginimitys aineistossa on *kola*. Sana tuo mieleen Coca-Colan, ja taustalla lieneekin se, että Coca-Cola on aikoinaan sisältänyt kokaiinia (Palermo 2013). *Kola* kokaiinin nimityksenä esiintyy myös Urbaanissa sanakirjassa.

Esimerkkiviestissä 1 kirjoittaja käyttää *kola*-sanaa peräti viidesti. Ensimmäisellä kerralla sana on yksikön elatiivissa *tykätä*-verbin rektiovaatimusten mukaisesti. Toisella kerralla sana on yksikön nominatiivissa ja lauseen subjektina. Sen jälkeen *kola* esiintyy yksikön illatiivissa osana rakennetta

laittaa rahojaan johonkin. Neljännellä kerralla kirjoittaja käyttää yhdyssanaa *kolaskene*, jonka osat hän on virheellisesti kirjoittanut erikseen. Huomioitavaa on, että myös yhdyssanan toinen osa *skene* on tyylliltään arkinen ja puhekielinen sana. Viidennessä maininnassa *kola* on jälleen osana yhdyssanaa, kun kirjoittaja käyttää tyypillisestä Suomessa myytävästä kokaiinijauheesta ilmaisua *perus suomi-kola*.

(Kokaiini1) Ite kyllä tykkään kolasta(vaikka ei mun top 3 huumeisiin mahdukkaan, top 10 menee jo), jos tavara vaan on hyvää. Suuri osa kokeilijoista tulee pettymään aineeseen, ei sen takia että kola olisi perseestä(vaikka jotkut sitäkin mieltä ovat), vaan juuri siksi että saavat paskaa kamaa -- Suomessa en kyllä rahojani kolaan laittais, 120e/g hintaan pitäis kyllä saada jo aika pirun hyvää kamaa. Mutta oonkin kyllä ihan noobi suomen nykyisen kola skenen suhteen, eli minkälaista ja mihin hintaan liikkuu.

Minkälaista on nykyään perus suomi-kola, paljon pitää nokittaa että saa hyvät olot ja mitä arvelette vahvuudeksi?

Kaikkein prototyypin käyttökonteksti *kola*-sanalle näyttäisi olevan se, että sana on partitiiviobjektina. Näin on esimerkkiviesteissä 2, 6, 7, 14, 15 ja 20. Tällöin lauseen verbinä on yleensä kokaiinin käyttämistä kuvaava verbi, ja lauseen merkitys on 'käyttää kokaiinia'. Viestin 6 kirjoittaja käyttää myös yhdyssanaa *kolaviiva*, joka tarkoittaa yhtä kokaiinin käyttöannosta. Viestin 20 slangiverbiä *rännätä* käsittelen luvussa 10.

(Kokaiini2) 80€ g oli sellasta että 0,1 kolahti ihan ok ja 0,2 pärahti vitusti. En ole kyl kolaa paljoo vetäny niin vertailukohtia ei pahemmin ole.

(Kokaiini6) No nyt sitten pääsin elämäni ensimmäisen kerran koittamaan kolaa. Oli se kyllä vaan hienoa :D Tuli otettua kaikkee muutakin illan mittaan , mutta muutamasta kolaviivasta jäi kyl todella positii vinen ensimmäku! Jossei olisi niin perkuleen kallista, niin voisi nauttia useamminkin :love:

(Kokaiini7) Itse otin noin kuukausi sitten ensimmäistä kertaa kolaa , n. 0,2g eikä sanonut oikein mitää vaikka kovin puhdasta olisi pitänyt olla ja hyvät arvostelut oli saanut?

(Kokaiini14) Tarkoitus olisi lähteä lauantai illalla bilettämään, ja ottaa kolaa.

(Kokaiini15) Hirveesti ei oo tullu ryyskittyä tota kolaa. Hyvin toimii.

(Kokaiini20) :roll: Jos te neropatit aiotte kolaa rännätä, niin huomiokaa että se sitten kirvelee ja kutistaa verisuonet aikaste nopeasti. Sitte sitä pitäis olla lyömässä lisää jonkun 20.min. välein. Onnistuu muuten helvetin huonosti kun suonet on pienenä.

Viestissä 5 kirjoittaja käyttää *kola*-sanaa kahdesti partitiiviobjektina. Tällöin merkityksenä ei kuitenkaan ole kummallakaan kerralla 'käyttää kokaiinia'. Ensimmäisellä kerralla verbinä on *löytää*, ja lauseessa puhutaan kokaiinin hankkimisesta. Toisella kerralla verbinä on *tuottaa*, jolloin lauseen aiheena on kokaiinin valmistus. Viestissä 19 puhutaan niin ikään kokaiinin hankkimisesta, kun partitiivimuotoinen *kola*-sana esiintyy *tulla vastaan* -predikaattirakenteen yhteydessä.

(Kokaiini5) Siis sellaista kolaa onkin nykypäivänä vaikea löytää mitä ei olisi jo tuotantolinjalla jetkettu levamisolell a tai lidokaiinilla. Ainoastaan pienemmät tuottajat, jotka joillakin rambotaktiikoilla pysyttelevät kartellien käden ulottumattomissa saattavat tuottaa kolaa joka päättyy brokerille ilman jatkeita.

(Kokaiini19) Hyvää kolaa tullu vastaan vaan ulkomailla, aina ku ottanu suomes nii ollu korkeintaan vedettävää.

Viestissä 11 kirjoittaja käyttää *kola*-sanaa kahdesti. Ensimmäisellä kerralla sana on yksikön inessiivissä. Lause kuulostaa tältä osin erikoiselta, sillä *puutua*-verbin yhteyteen sopisi paremmin elatiivimuotoinen täydennys (*'puutua hyvästä kolasta'*). Toisella kerralla *kola* on osana yhdyssanaa *peruskola*, jolla viitataan tyypillisen laatuiseen kokaiinijauheeseen.

(Kokaiini11) Hyvässä kolassa ei niin pahasti puudu tietääkseni, koska siinä ei ole lidokaiinia, mutta jonkun verran puuduttaa. Peruskola joka jatketaan lidokaiinilla (sellainenkin joka toimii 30 mg dosella) yleensä tekee kurkusta ihan tunnotoman.

Kokkeli on *kokaiini*-kantasanaista syntynyt denominaalinen nominijohdos. Sana on sävyiltään leikkisä, leppoisa ja humoristinen. Tämä noudattelee huumeslangille tyypillistä piirrettä, jossa laittomista, vahvoista ja potentiaalisesti vaarallisista aineista lasketaan leikkiä humorististen sananvalintojen avulla. *Kokkeli* tässä merkityksessä mainitaan myös Urbaanissa sanakirjassa.

Esimerkkiviestissä 18 kirjoittaja käyttää *kokkeli*-sanaa kahdesti. Ensimmäisellä kerralla sana on yksikön partitiivissa ja objektin kaltaisessa asemassa, joskin lauseen predikaatti on vaillinainen ja subjekti puuttuu (vrt. *olen vetänyt*). Toisella kerralla *kokkeli* on yksikön nominatiivissa ja lauseen subjektina.

(Kokaiini18) Pariinotteeseen Suomessa kokkeliä tarjottuna vetänyt, mutta ollut kaikil kerroilla amfetamiinia pohjalla joka pilaa koko touhun. Ei kokkeli mun mielestä sovi piripäälle :right: omat kokemukset jääneet laimeaksi Suomessa.

Kokkeli on nominatiivimuodossa ja subjektin asemassa myös esimerkkiviestissä 3. Viestissä 16 sana on puolestaan partitiiviojektina *tuli kokeiltua* -predikaatin perässä. Viestin 9 kirjoittaja käyttää *kokkeli*-sanaa niin ikään yksikön partitiivissa. Sana on eksistentiaalilauseessa ns. e-subjektin asemassa.

(Kokaiini3) Luin muuten mielenkiintoisen tutkimuksen tänään siitä, minkä vuoksi kokaiini ei naisilla vaikuta yhtä voimakkaasti kuin miehillä. Monta kertaa oon siis ihmetellyt, että miksi mulla ei kokkeli toimi.

(Kokaiini16) Tuli tosiaan ekaa kertaa kokeiltua kokkeliä tossa lauantaina.. Tuli kyllä aika kuningasolot, itsevarmuus kohosi johonkin tuhansiin ja muutenkin olo mitä mainioin :D

(Kokaiini9) Monesti näissä on niin häviävän pieni osa enää kokkeliä että se jää muiden aineiden vaikutuksen alle.

Myös *koksu* on denominaalinen nominijohdos, joka on muodostunut kantasanan *kokaiini* pohjalta. *Koksu* kokaiinin slanginimityksenä mainitaan myös Urbaanissa sanakirjassa. Sana esiintyy aineiston

keskusteluviesteissä neljästi. Viesteissä 4 ja 15 *koksu* on yksikön partitiivissa. Viestissä 15 sana on *tulla*-verbin objektina, ja partitiivimuodon kirjoitusasu on puhekielinen *koksuu*.

(Kokaiini4) Mielenkiintoinen juttu, miten suuressa osassa jenkkien koksua ja euroopassa ainakin tanskassa on löytynyt jatkeena Levamisole:a, ainetta jota käytetään matolääkkeenä karjalle.

(Kokaiini15) Ah, ihanan petollista ainetta tuo. Tuli tosi hyvää koksua ja joku 20mg silmämääräisesti toimi.

Esimerkkiviestissä 8 kirjoittaja käyttää *koksu*-sanaa yksikön elatiivissa ja adverbiaalitäydennyksenä osana rakennetta *saada jostakin jotakin irti*. Viestissä 18 puolestaan *koksu* on yksikön genetiivissä *kanssa*-postposition täydennyksenä (tässä tosin lyhennetyssä muodossa *kans*).

(Kokaiini8) Mä en kans saanu koksusta juuri mitään irti...

(Kokaiini18) Ulkomailla toinen juttu :up: ja mielestäni koksun kans pitää ehdottomasti olla muutama alkoholiannos messissä :twisted:

Muutaman kerran kokaiinista käytetään myös nimitystä *lumi*. Tämä slanginimitys pohjautuu kokaiinin lumenvalkoiseen väriin ja lumimaiseen ulkomuotoon. *Lumi*-sana mainitaan viesteissä 10, 12 ja 13. Joka kerralla sana on yksikön partitiivissa. Viesteissä 10 ja 13 *lumi* on lauseen objektina. Viestissä 12 *lumi* olisi luultavasti lauseen predikatiivina, mutta kirjoittaja on jättänyt *olla*-verbin pois.

(Kokaiini10) Jeesikääs pls, poistin jenkeis lunta, ainaki nii sanottii mutta joko en osaa hahmottaa puuduttavaa vaikutusta tai sit sitä ei oo..

(Kokaiini12) Okei kiitos infosta, vähän tilannepäivitystä, nyt vasta löysin puuduttavan vaikutuksen kun sormella hieraisin ikeneen.. Puuduttava efekti ei tullut heti vaan noin 5min päästä, ei liian puuduttava joten sanoisin että hyvää lunta, rush tulee rauhallisesti ja lämpimiä aaltoja.

(Kokaiini13) Sait ilmeisesti pätevää lunta.

7 Opiattiaiheinen sanasto

7.1 Buprenorfiini

Buprenorfiinin keskeisiä slanginimityksiä on aineistossa kaksi: *bupre* ja *subu*. *Bupre* kerää 20 viestiin 18 mainintaa, kun taas *subu* esiintyy 8 kertaa. Molemmat sanat ovat syntyneet typistämällä. *Bupren* kantasana on lääkeaineen nimi *buprenorfiini*, ja *subun* taustalla on lääkkeen yleisin tuotenimi *Subutex*. Sekä *bupre* että *subu* mainitaan myös Urbanissa sanakirjassa.

Esimerkkiviestissä 17 kirjoittaja kuvailee buprenorfiiniriippuvuutta yhdyssanoilla *buprekoukku* ja *subukoukku*. Hän käyttää *bupre*-sanaa myös yksikön nominatiivissa. Sana vaikuttaa tällöin olevan lauseen objektina, mutta kirjoittaja on jättänyt genetiivilauseesta *minun*-sanan pois. Viestin lopussa *bupre* on yksikön illatiivissa *koskea*-verbin rektiovaatimusten mukaisesti.

(Buprenorfiini17) Mutta hitto soikoon tätä touhua, piti mennä hankkiutumaan tukevaan buprekoukkuun. Aivan sama vetääkö 1mg vai 8mg, paitsi että tuo 8mg menee ihan hukkaan. -- Bupre on saatava lopetettua, muuta vaihtoehtoa ei ole. Jos tässä epäonnistun pitkässä juoksussa niin en tiedä mitä teen... Elämä subukoukussa ei yksinkertaisesti vain vetele. – PS. Nuoret, älkää koskeko bupreen.

Viestissä 4 *bupre*-sana esiintyy kahdesti. Ensimmäisellä kerralla sana on yksikön illatiivissa ja *tutustua*-verbin rektionmukaisena täydennyksenä. Toisella kerralla sana on yksikön partitiivissa *ilman*-preposition täydennyksenä. Sama muoto ja käyttökonteksti toistuvat viestissä 5.

(Buprenorfiini4) Kunpa en olisi ikinä tutustunut bupreen ja totuttanut itseäni siihen. Onkohan enää tulevaisuutta ilman buprea.. :/

(Buprenorfiini5) Riippuvaisena oleminen ilman buprea tuntuu lukemani ja kuulemani perusteella aivan fibromyalgialta/CFS:ltä (Chronic Fatigue Syndrome), tunnen siis erään fibroa sairastavan ja oireet ovat kuin yksi yhteen.

Myös viestin 15 kirjoittaja käyttää *bupre*-sanaa kahdesti. Ensin sana on yksikön nominatiivissa ja osana *tapa ottaa jokin* -rakennetta. Toisella kerralla sana on *käyttää*-verbin partitiiviobjektina.

(Buprenorfiini15) Testasin joku aika sitten liuottamalla 0,5mg etanoliin (Koskenkorva 40%) jota oli pumpussa puoli millia ja kielen alle. En huomannut mitään vaikutuksia enkä olon kohenemista, mitä saan nokittamalla saman annoksen. Pidin liuosta noin 5min suussa, kunnes sylkeä oli niin paljon erittynyt niin nielaisin. Todella epämiellyttävä tapa ottaa bupre ja aikaa vievä. -- Käytän buprea päivittäin noin 0,5-1mg nokittamalla, 20mg lapusta leikkaan 1/6 -osan joka toimii samalla tavalla kuin em. annos nokkaan.

Viestissä 2 *bupre* on yksikön nominatiivissa ja kopulalauseen subjektina. Viestissä 7 sana on yksikön genetiivissä ja *kohdalla*-postposition täydennyksenä. Viestissä 19 *bupre* on yksikön inessiivissä ja eksistentiaalilauseen aloittavana lokatiiviadverbiaalina. Viestissä 20 sana on yksikön genetiivissä, ja kirjoittaja kertoo *painineensa bupren kanssa* eli taistelleensa buprenorfiiniriippuvuutta vastaan. Hieman hämäävästi viestin kirjoittaja käyttää *kanssa*-sanaa lauseessa kahdesti mutta eri merkityksissä.

(Buprenorfiini2) Näinpä. Fentis- ja herskaöverit kokeneena bupre on todellakin turvallinen opioidi.

(Buprenorfiini7) Itselleni nasaalinen on aina ollut todella vastenmielistä, inhottavaa ja "hukkakäyttöä" varsinkin bupren kohdalla.

(Buprenorfiini19) Bupressa, kuten kaikissa potentiaalisesti koukuttavissa aineissa on omat riskinsä. Mutta yllättävän paljon tuntuu olevan negatiivista sanottavaa. Toki sen ymmärtää, jos noita kokemuksia on kasvavista käyttömääristä ja lopetuksista riittävästi takana.

(Buprenorfiini20) Ite painin kanssa bupren kanssa, mutta onneks se tuntuu nyt olevan helpompi selätettävä (varsinkin pilvessä), no totuus on nähty 1000x ja enemmänkin. Mut kyl mä sen vielä nujerran..

Subu-sana esiintyy aineistossa useasti yksikön partitiivissa ja lauseen objektina. Näin on esimerkkiviesteissä 1, 3, 8 ja 9. Lauseiden predikaatteina ovat näissä tapauksissa *retkahtaa vetämään, käyttää, kokeilla* ja *vähentää*.

(Buprenorfiini1) Mulla suoraansanottuna ei meinannut pääkoppa kestää kun annos oli nollassa. Retkahdin kerran mutta sen jälkeen olin ylin vuoden ilman. Mutta eipä se muistijälki tosiaan ole mihinkään kadonnut, ja muutama kuukausi sitten retkahdin vetämään subua. Mutta ei ainakaan vielä ole onneksi päivittäistä.

(Buprenorfiini3) Just näin. Oon ite käyttänyt subua vuodesta 2002 enemmän tai vähemmän, on sinne vuodenkin tauko mahtunut alotusaikoina.

(Buprenorfiini8) Mä kokeilin aika vasta subua nokkaan, kun ei ollut neuloja.

(Buprenorfiini9) Oon yrittänyt tässä vähentää subua ja päästä eroon fyysisestä koukusta, mut ylläpidänpököhän mä kuitenkin vaan sitä?

Viesteissä 10 ja 12 *subu*-sana esiintyy yksikön partitiivissa ja *ilman*-preposition täydennyksenä. Viestissä 10 partitiivimuodon kirjoitusasuna on puhekielinen *subuu*. Viestissä 12 kirjoittaja käyttää myös *bupre*-sanaa yksikön partitiivissa. Viestissä 13 puolestaan *subu*-sana on yksikön nominatiivissa ja lauseen subjektina. Viestissä käsitellään buprenorfiinin eri käyttötapoja.

(Buprenorfiini10) Nyt oon ollu ilman subuu jo pari kk, ylikin itseasiassa.

(Buprenorfiini12) Nyt ilman subua ollut viikon, sillä välin meni 280mg oksikodonia ja 900mg pregabaliinia. Huomenna taas buprea.

(Buprenorfiini13) IV ei tosiaan kokemusta, mutta sublinguaalinen vs. nokittaminen kertoo kaiken tarpeellisen se, että kun subu vielä toimi sillä 2mg annoksella nokkaan (ei nyt mitään nuokkuja tms. enää siinä vaiheessa, mutta kuitenkin selvästi "toimi") niin jouduin kerran pakon sanelemana laittamaan kielen alle eikä sanonut yhtään mitään, sama kuin olisi karkin laittanut kielen alle.

Viestissä 16 kirjoittaja käyttää 8 mg:n buprenorfiinitabletista nimitystä *kasipallo*, joka viittaa tunnettuun biljardipeliin. Vuonna 2013 ensiesityksen sai Aku Louhimiehen huumeidenkäyttäjien arkea kuvaava elokuva 8-pallo, jonka nimi viittaa myös buprenorfiiniin (Rautakorpi 2013).

Viestissä 19 kirjoittaja käyttää lyhennettyä muotoa *pallo*.

(Buprenorfiini16) Juu, ihan siis perinteinen Subutex-kasipallo kyseessä. Oli ihan tavanomaisen näköinen pilleri ja kuoret muuten, fontit ja kaikki päällä kohdillaan.

(Buprenorfiini19) Ainoa asia, josta tekee mieli sanoa, ei ehkä lopettajalle tai lopettamista suunnittelevalle hyväksi mutta elä ihmeessä kontaktien kautta noin paljoa maksa. Pallo irtoaa useimmiten muuten (uskon että arvaat hankin takanavan) noin viidelläkympillä.

7.2 Oksikodoni

Buprenorfiinin tavoin myös oksikodonilla on kaksi keskeistä slanginimitystä aineiston keskusteluviesteissä. *Oxy/oksy* esiintyy 20 viestin joukossa 20 kertaa ja *kontti/contti* 7 kertaa. Molemmat ovat johdoksia, joiden kantasana on oksikodonin yleinen kaupan nimi *Oxycontin* (Lääkeinfo: Oxycontin). *Kontti*-sanalla on myös yleiskielisiä merkityksiä (ks. esim. Kielitoimiston sanakirja), joten sitä voidaan pitää myös esimerkkinä yleiskielen sanasta, joka on saanut huumeslangissa uuden merkityksen. Sanat *oxy* ja *kontti* näissä merkityksissään mainitaan myös Urbanissa sanakirjassa.

Esimerkkiviestissä 8 kirjoittaja käyttää *oxy*-sanaa viidesti. Ensimmäisellä kerralla sana on yksikön genetiivissä ja osana moniosaista *testata*-verbin objektia. Toisella kerralla *oxy* on yksikön partitiivissa vaillinaisessa lauseessa. Kolmannella kerralla sana on monikon partitiivissa ja *nauttia*-verbin objektina. Neljännellä kerralla *oxy* on monikon inessiivissä vaillinaisessa lauseessa. Viidennellä kerralla sana on yksikön genetiivissä, ja myös tällöin on kyse vaillinaisesta lauseesta.

(Oksikodoni8) Enpä ollu testannu ennen tota oxyn, sienien ja hatsin kokonaisuutta. Lammen rannalla grillaillessa kahden kaverin kanssa, oxya joku 60mg murskattuna jauhoks, sieniä reilu pari grammaa ja muutamat hatsit jointista, hoh hoijaa sitä naurun määrää. Mukavinta oli kun kaatu istualtaan selälteen nurmikolle niin uppoutus semmoseen euforiseen sienimaailmaan, pitää ehdottomasti ottaa toiste. ehkä pientä off-topic höpinää. Viellä semmonen kysymys että tuleeko kellekkään muulle seuraavana päivänä kun on oxyjä nauttinut niin masennusta? Mulle tulee aina! Ei vaan niinku mikää nappaa, ei paljon sienien afterglowta ollu näkyvissä. Harmittava puoli oxyissä, mutta aika harvoin tulee

otettua. Kait se on sitä kun on niin hyvä olo, ni sitten ei seuraan päivän mikää tunnu miltään. Ja tohon oxyn hintaan, niin 20mg tabletti/5e.

Viestin 4 kirjoittaja käyttää *oxy*-sanaa yksikön nominatiivissa ja lauseen subjektina. Viestissä 13 sana on monikon nominatiivissa ja lauseen subjektina, ja kirjoitusasu on ”suomalaistettu” *oksy*. Viestissä 7 *oxy* on puolestaan yksikön inessiivissä ja relatiivilauseen adverbiaalina.

(Oksikodoni4) Oxy taas on aina ihanata. :love:

(Oksikodoni13) Huomasin, että mun pitkään jemmassa olleet oksyt on mennyt vanhaksi, mahtaako olla syötäviä jos on mennyt vanhaksi puoli vuotta sitten?

(Oksikodoni7) Jottei ihan mene offiksi, niin täytyypä mainita mikä oxyssä mua miellyttää...

Viestissä 11 kirjoittaja käyttää *oksy*-sanaa yksikön partitiivissa ja lauseen objektina.

Partitiivimuodon kirjoitusasu on puhekielinen *oksy*. Viestissä 15 *oksy* on yksikön nominatiivissa ja niin ikään lauseen objektina. Viestin kirjoittaja käyttää samassa lauseessa myös *iiveenä*-slangisanaa, jolla hän tarkoittaa suonensisäistä käyttöä. Kantana on lyhenne *IV* (vrt. viesti 11), joka tarkoittaa intravaskuraalista eli suonensisäistä. (Tieteen termipankki.)

(Oksikodoni11) Oksyy ei kannata vetää nenään, suun kautta on paljon suurempi hyötuhde, melkein sama kui *IV*. Uskosin et yks jauhettuna ja syötynä riittä.

(Oksikodoni15) Itsellä myös tapana ottaa *oxy* aina *iiveenä*, mutta niitä harvoja päihteitä jota otan hihahomman lisäksi myös aina syömällä kylkeen, eli jotain 40-60mg aina oraalisesti ja loput hihaan, nostaa kivasti vaikutus aikaa kun tekee näin :up: Kivasti kasvanu toleranssi vaikka olin n. 1 vuoden täysin streittinä ja nyt toisen vuoden aikana ottanu 3-6 viikon väleimn yhden viikonlopun *oxya* --.

Viestissä 10 kirjoittaja käyttää oksikodonin vieroitusoireista slangiyhdyssanaa *oxy-reflat*, jossa yhdyssanan molemmat osat ovat puhekielisiä sanoja. Viestin 14 kirjoittaja puolestaan puhuu oksikodonin käyttöannoksistaan *oxyannoksina*, joskin hän on virheellisesti kirjoittanut yhdyssanan osat erilleen toisistaan.

(Oksikodoni10) Hmm.. *Oxy-reflat* on kyl aika.. sähkökät. 8) Iskee äkäseen, mut aika pian alkaa helpottaa.

(Oksikodoni14) En oo alkon kanssa ottanu ku kerran, silloinki vaivaisen yhden siiderin ja laatta lensi. Tosin mullahan nuo *oxy* annokset on vähän isompia.

Esimerkkiviestissä 3 kirjoittaja käyttää *kontti*-sanaa kahdesti. Ensin sana on yksikön yksikön genetiivissä ja *ostaa*-verbin objektina. Toisella kerralla *kontti* on monikon nominatiivissa ja lauseen subjektina. Viestin kirjoittaja myös viittaa buprenorfiiniin *bupre*-sanalla ja buprenorfiinin vieroitusoireisiin yhdyssanalla *buprereflat*. *Kontti*-sanan monikon nominatiivimuoto esiintyy myös viesteissä 9 ja 19.

(Oksikodoni3) Bupre kyl nostaa tolet pilviin. Olin 3 päivää ilman ja kaveri osti sit itellee kontin ja tarjos siitä 20mg vedot. -- Mut tuntuu kyl, et buprerefloihin kontit ei oo oikeen hyvä lääke, kun tosiaan ne olot iskeekin sit pahempina takas, onko muilla näin?

(Oksikodoni9) Kontit ja heroiiini, jos menee yli vuorokausi niin jäävä masennus.

(Oksikodoni19) edittiä: tää kaveri keltä sain nää contit on metkuhoidossa ja kyllä hänellä ne toimivat, tosin käyttötapa on i.v mikä tässäkin aineesta tekee tavallaan eriaineen...

Viestissä 16 kirjoittaja on tehnyt *kontti*-sanasta uuden johdoksen, teonimen *kontteilu*. Sana tarkoittaa oksikodonin käyttöä. Samassa yhteydessä hän käyttää myös vastaavaa johdosta *herskailu*, jonka kantasana on heroiiinin slanginimitys *herska* (*herskasta* kerron tarkemmin luvussa 7.3). Hän käyttää myös buprenorfiinin käyttöannoksistaan slangiyhdyssanaa *bupreannokset*.

(Buprenorfiini16) Nyt pitää koittaa saada taas bupreannokset ajettua takaisin mahdollisimman pieneksi. Ennen herskailuja/kontteiluja sain ajettua annoksen 1mg aamuisin ja 1mg iltaisin IV. Nyt pitää ottaa 3-4mg aamuisin ja 1-2 mg iltaisin jotta pysyy kondiksessa.

Viesteissä 18 ja 19 vertaillaan kahta oksikodonivalmistetta, Oxycontinia ja Oxynormia. Ensiksi mainitusta viesteissä käytetään tuttua *kontti*-/*contti*-sanaa, ja jälkimmäinen on mukautunut samankaltaiseksi slangijohdokseksi *normi*. (Lääkeinfo: Oxynorm.)

(Oksikodoni18) Oon aika noviisi näiden kaa. Ois oxynormeja tässä. Paljon tolettoman kannattaa ottaa. Ja mites laskut ja yms muut tuleeko päivän / kahen käyttämisen jälkeen? Onko työkunnossa jos vetää edellisen päivänä. Ja kumpia suosittellette konttei vai normeja?

(Oksikodoni19) Ei tuu laskuja, fine ottaa ennen duunipäivää. Alota jostain 15-20mg, joillekin se on jo aluks kunnon dose, kun taas ite (isohko mies) tarvitsin 40mg ekalla kerralla. Normit parempia kuin contit, joissa joutuu rikkoon sen depot-rakenteen anyway. Normit siis nopeavaikutteisia.

7.3 Heroiini

TAULUKKO 13. Heroiinin slanginimitykset aineiston keskusteluviesteissä.

Nimitys	Esiintymä (20 viestin joukossa)
Polle	9
Browni	3
Koni	4
Herska	6
Hepo	2
Polakka	2
Herssi	1
Smäkki	1
H(oo)	2
Hepokatti	1
Heppa	1
Herkules	1

Taulukkoa 13 tutkiessa on helppo todeta, että useat heroinin nimityksistä ovat myös hevosen nimityksiä. *Heroiini* ja *hevonen* taas sanoina muistuttavat toisiaan. Tämä yhteys on helppo nähdä aineiston yleisimmästä slanginimityksestä *polle*. Kielitoimiston sanakirja antaa *pollelle* määritelmän 'hevonen' yhdessä tarkenteen "ark." kanssa. Sen sijaan merkitystä *heroinin* synonyymina sanakirjassa ei mainita. Urbanissa sanakirjassa tämä *polle*-sanan slangimerkitys sen sijaan on mainittu.

Esimerkkiviestissä 3 kirjoittaja käyttää *polle*-sanaa kahdesti. Ensimmäisellä kerralla sana on yksikön nominatiivissa ja kopulalauseen subjektina. Toisella kerralla *polle* on yksikön partitiivissa ja *säätää*-verbin objektina. *Säätämisellä* tarkoitetaan tässä kontekstissa huumeiden hankkimista.

(Heroiini3) Polle on niitä harvoja douppeja jotka on multa vielä kokeilematta ja joita haluan päästä tyyppaamaan. Jos nyt kesällä yrittäisin jaksaa säätää jostain yhdeksi päiväksi pollea ja ihan rehellisesti vain notkua.

Viestissä 4 *polle*-sana esiintyy kerran, jolloin sana on yksikön nominatiivissa ja lauseen objektina. Viestissä 11 kirjoittaja käyttää ilmausta *pollea kun pollea*, ja tällä hän viittaa heroinin vaihtelevaan laatuun katukaupassa. Viestin 19 kirjoittaja käyttää *polle*-sanaa yksikön essiivissä ja osana *myydä jonakin* -ilmausta.

(Heroiini4) POLle ois kyl testattava, mut siis toi oksimorfoni, oon ymmärtäny et se ois aika kuningas juttu just niiku viihteellisenä opparina?

(Heroiini11) n. 10-20 mg testeri on ihan hyvä. Lisää saa, jos ei tyydytä. Ite vedän 50 mg helposti pollea kun pollea, mut kestotolet on sellaiset, että tarvin n. 120 mg oksikodonia tyydyttäviin oloihin.

(Heroini19) Tässä lueskelin noita viestejä , että fentanyyliä ja hydromorfonia myyty pollena. On kyllä vastuutonta hommaa , vaikka huumeista onkin kysymys.

Viesteissä 4 ja 5 käytetään heroiniiriippuvaisista eli heroinisteista slangi yhdyssanaa *pollenisti*, jonka molemmat osat ovat slangisanoja. Viestissä 5 *polle*-sana esiintyy yksikön partitiivissa *-kin-* liitepartikkelin kanssa.

(Heroini4) tuskin heti osuu kohdalle, mut oon ymmärtäny et pollenistitkin rankkais osymopon korkeemmalle?

(Heroini5) Hydromorfonin iv-nousuja on ymmärtääkseni sitten kehuttu polleakin paremmiksi. Toisaalta muistaakseni jonkin sokkotutkimuksen perusteella pollenistit eivät erottaneet morfiinia ja heroiniä toisistaan.

Browni on erikoislaina, jossa englanninkieliseen alkuperäissanan perään lisätty *i*-foneemi tuo sanaan suomalaisen vivahteen. Sana viittaa ruskeaan, jonka väristä heroini yleensä on. *Browni*-sana esiintyy kolmessa keskusteluviestissä. Viestissä 2 sana on yksikön nominatiivissa ja lauseen subjektina. Viestissä 10 sana on yksikön elatiivissa. Viestin kirjoittajan käyttämä ilmaus *IV dose* tarkoittaa käyttöannosta suonensisäiseen käyttöön. Viestissä 17 *browni* on yksikön partitiivissa ja lauseen objektina. Viestin kirjoittaja käyttää *hoitaa*-verbiä merkityksessä 'salakuljettaa'. Viestissä esiintyy myös heroinin slanginimitys *herska*.

(Heroini2) Voi poijaat ja tytöt, tämä browni hakkaa jokaisen vetämäni Suomi-Heroinin menen tullen ja palatessa.

(Heroini10) Millaista IV dosea suosittelisitte #3 brownista ensikertalaiselle?

(Heroini17) Herskaa on ikävä, tuli joskus ulkomailta hoidettua tota brownia kerran jos toisenkin tänne suomeen ihan omaan käyttöön ihan kiitettäviä määriä, kun ei täältä niin hyvää oikee saanu koskaan ja sit ihastu ulkomailla kun ekan kerran otti hyvää :D

Koni on *pollen* tavoin *hevosen* synonyymi, josta on huumeslangissa tullut heroinin slanginimitys. Kielitoimiston sanakirja tosin määrittelee *konin* halventavaksi sanaksi, joka tarkoittaa 'vanhaa, laihaa ja huonoa hevosta'. Urbanissa sanakirjassa on mainittu *koni*-sana myös huumeslangimerkityksessään. Viestissä 6 kirjoittaja käyttää *koni*-sanaa yksikön nominatiivissa ja lauseen subjektina. Viestissä 9 *koni* on monikon nominatiivissa osana vaillinaista lausetta. Viestin 20 kirjoittaja käyttää slangiyhdyssanaa *konitöötit*. Sana tarkoittaa suonensisäisesti nautittua heroiniannosta. Myös tässä tapauksessa yhdyssanan molemmat osat ovat slangityylisiä.

(Heroini6) Vähän vastaavaa tuli itsellenikin vastaan, mutta nokittamalla en saanut tarpeeksi isoa annosta, että olisin voinut sanoa juuta tai jaata. Kuitenkin noin pienellä annoksella toleranssin omaavalle toimiva koni kuulostaa ainakin lähtökohtaisesti siltä, että olisi jatkettu jollain fentanyylinanalogilla.

(Heroini9) Käytin perus ruokalusikkaa ja sinne konit, vesi ja pienimäärä sitruunahappoa ja jos näytti siltä ettei meinaa liueta niin vähän kun sytkäriä näytti niin hyvin onnistui.

(Heroiini20) Ei oo hääviä toimintaa yhtään, onneks ei käyny mitään noilla kerroilla, paitsi vitutti kun se olo ei konitööttien veronen ollu :)

Herska vaikuttaa puhekieliseltä johdokselta, jonka kantasanana on *heroiini* (vrt. *aurinko* => *arska*). *Herska* tässä merkityksessään esiintyy Urbanissa sanakirjassa. Esimerkkiviestissä 15 kirjoittaja käyttää *herska*-sanaa kolmesti. Ensimmäisellä kerralla sana on yksikön partitiivissa *ennen*-preposition täydennyksenä. Toisella kerralla *herska* on yksikön nominatiivissa, ja sana muodostaa lauseen subjektin yhdessä artikkelimaisen *se*-pronominin kanssa. Kolmannella kerralla *herska* on yksikön illatiivissa *päteä*-verbin rektiovaatimusten mukaisesti. Samassa viestissä käytetään myös buprenorfiinista sanaa *bupre* ja opiaateista sanaa *oppari*.

(Heroiini15) Satunnaiselle käyttäjälle riittää varmaan 3 - 4 vuorokautta, säännölliselle bupren käyttäjälle olisi järkevää olla viikko ilman ennen herskaa. Että toimii ihan täysillä ja bupre ei blokkaa. Tietysti joku 3 päivää riittää kaikille jos ei ole niin tarkkaa pääseekö se herska toimimaan ihan täysillä vai ei, ei vaan saa niin hyviä oloja ja ainetta menee hukkaan jos liian aikaisin vetää. Tämä omasta kokemuksesta koskien sitä miten muut opparit toimii kun on käyttänyt buprea, esim oksikodoni ei vielä 3 vrk päästä toiminut mulla täysillä kun vedin buprea päivittäin. Ja sama pätee muihinkin oppareihin, kuten herskaan.

Hepo lukeutuu myös 'hevosta' tarkoitaviin arkisiin sanoihin, joista huumeslangissa on tullut heroiinin nimityksiä. *Hepo* heroiinin slanginimityksenä esiintyy myös Urbanissa sanakirjassa. *Hepo*-sana mainitaan viesteissä 19 ja 20. Viestissä 19 sana on yksikön genetiivissä possessiivisuffixin kanssa, ja sana on lauseessa objektin asemassa. Viestissä 20 *hepo*-sana on yksikön essiivissä. Kirjoittaja käsittelee viestissä tilannetta, jossa hänelle on myyty heroiinina ainetta, joka ei ole todellisuudessa sisältänyt heroiinia.

(Heroiini19) Henki saattaa lähtee tuommosten settien takia. Kannattaa kyllä olla tarkkana mistä tämän heponsa hommaa.

(Heroiini20) En noista tutkarifentoista niin tiedä mut oon melko varma että oon jotain tällästä saanu hepona pari kertaa, se olo muistutti eniten fentalaastarista eroteltua vetoa.

Polakka tarkoittaa Kielitoimiston sanakirjan mukaan 'ranskanleivän tapaista vehnäleipää, jonka päällä on poikittaisviiltoja'. On vaikeaa arvioida, miten sana on päätenyt myös heroiinin nimitykseksi. Taustalla saattaisi olla yhteneväisyys *polle*-sanan kanssa. *Polakka*-sana *heroiinin* synonyymina mainitaan myös Urbanissa sanakirjassa.

Polakka esiintyy aineiston keskusteluviesteissä kahdesti. Viestissä 8 sana on yksikön genetiivissä *sekaan*-postposition täydennyksenä. Viestissä 13 sana on yksikön partitiivissa ja *tarjota*-verbin objektina.

(Heroiini8) Ja edelleen ei sit mitään sitruunamehuja sen #3 polakan sekaan vaan apteekista puhdasta sitruunahappoa.

(Heroini13) Suomessa #3 heroiinin hinta on jotain 150 - 400 euron väliltä. Perus hinta on kai noin 200 euroa tai 250 euroa grammalta. Usein ei ole tarjottu, mutta tämän tiedon perustan vanhojen tyyppien puheista ja parista omasta kokemuksesta kun on tarjottu polakkaa täällä pohjoisessa.

Herssi on *herskan* tapainen *heroiini*-sanasta syntynyt denominaalinen nominijohdos. *Herssi*-sana esiintyy viestissä 12, jossa sana on yksikön partitiivissa ja *ottaa*-verbin objektina.

(Heroini12) #3 herssiä kantsii 10 - 20 mg ottaa ekal kerral ja siitä nostaa annosta. Ettei tuu övereitä, sisään saa vaikka kuinka mut ulos niitä ei saa.

Smäkki on erikoislaina, jonka kantasana on englannin kielen heroiinia tässä yhteydessä tarkoittava slangisana *smack* (Oxford English Dictionary). Sanaa on ”suomalaistettu” muuttamalla *a*-foneemi *ä*:ksi ja *c* *k*:ksi sekä lisäämällä *i*-foneemi loppuun. *Smäkki* esiintyy viestissä 7, jossa sana on yksikön nominatiivissa ja lauseen subjektina.

(Heroini7) Toiseksi, tämä tavara tuli 'Sieltä' mistä hyvä smäkki tulee, eli ei todellakaan suomen sisältä eikä lähimaista.

Kahdesti aineistossa kutsutaan heroiinia pelkän alkukirjaimen mukaan nimityksellä *H* tai *hoo*. Viestissä 14 kirjoittaja käyttää *H*-nimitystä yksikön partitiivissa ja puhekielisen *rätkiä*-verbin objektina. Verbinvalinnalla kirjoittaja viittaa suomensisäiseen käyttöön. Samassa viestissä esiintyy myös buprenorfiinin slanginimitys *subu*. Viestin 18 kirjoittaja puolestaan käyttää *hoo*-nimitystä yksikön partitiivissa ja kopulalauseen predikatiivina. Samassa viestissä esiintyy myös *polle*-sanan yksikön essiivimuoto.

(Heroini14) Kuninka kauan kannattaisi olla rätkimättä subuja ennen kuin rätkii H:ta?

(Heroini18) Joo on sitä hyvää suomessakin tullu vastaan mutta turhan harvoin. Ja noita fentanyyli settejä myyty pollena, mut vaikutuksen erottaa kyl et ei oo hoota.

Hepokatti on *hevosta* morfofonologisesti muistuttava sana, joka kuitenkin tarkoittaa erästä hyönteislajia. Huumeidenkäyttäjien keskuudessa *hepokatti* on saanut uuden merkityksen *heroiinin* synonyymina. *Hepokatti*-sana esiintyy esimerkkiviestissä 1 liitepartikkelin *-kin* kanssa. Sana on yksikön nominatiivissa ja lauseen subjektina. Samassa viestissä esiintyy myös kokaiinin slanginimitys *kola*.

(Heroini1) Tuota speedballii haluisin itsekin koittaa mutta ei ollut ikävä kyllä varaa sijoittaa rahaa kolaan, kun oli tuo hepokattikin melkoisen kallista.

Heppa on varsinkin lasten kielessä yleinen hevosen nimitys, ja sanaa voidaan käyttää myös hevosvoiman puhekielisenä vastineena (Kielitoimiston sanakirja). *Heppa* heroiinin slanginimityksenä esiintyy aineiston keskusteluviesteissä kerran. Viestissä 9 kirjoittaja käyttää *heppa*-sanaa yksikön partitiivissa ja lauseen objektina.

(Heroini9) Saksasta kun sai #3 heppaa niin juuri tuota apteekin sitruunahappoa käytin väsämisessä enkä käyttäisi varmaan mitään muuta sitruunatuotteita IV-touhuissa.

Taruhahmo *Herkules* on päätynt heroinin nimitykseksi varmasti siksi, että sanat muistuttavat toisiaan morfofonologisesti. *Herkules*-sanaa on käytetty esimerkki viestissä 2, jolloin sana on yksikön partitiivissa ja lauseen objektina.

(Heroini2) Semi-riskaabeli kauppa, mutta tulipa hommattua 2g Herkulesta.

8 LSD- ja MDMA-aiheinen sanasto

8.1 LSD

LSD:n yleisin slanginimitys aineiston keskusteluviesteissä on *happo*, jota on käytetty yhteensä kahdeksan kertaa 20 viestin joukossa. *Happo*-sanan alkuperä lienee LSD:n koko nimessä *lysergihapon dietyyliamidi*. *Happo* LSD:n slanginimityksenä mainitaan myös Urbanissa sanakirjassa.

Happo-sana ei esiinny aineistossa muussa muodossa kuin yksikön partitiivissa. Viesteissä 3 ja 12 sana on *ottaa*-verbin objektina. *Ottaa happoa* -ilmauksen merkitys on siis 'käyttää LSD:tä'. Viesteissä 13 ja 18 puolestaan *happo*-sanan partitiivimuoto toimii kopulalauseen predikatiivina.

(LSD3) Niin ja tässä on hyvä tietää että olen ottanut happoa viimeksi marraskuussa, eli tolea ei ole.

(LSD12) Sain kuitenkin vaikutuksesta hyvän kopin ja pystyin sosialisimaan ihmisten kanssa ilman että he tajusivat että olin ottanut happoa.

(LSD13) Ihan ehtaa happoa ovat, mutta omasta mielestäni ei ehkä ihan hintansa väärsti. Toisaalta noiden kohdalla ei voi mennä vipuun.

(LSD18) Jooo, on miedompia ja vahvempia. Miedommat about 100ug ja vahvemmat juurikin suunnilleen 200ug ja on kyllä ihan aitoa happoa. :up:

Viestissä 6 *happo*-sanan partitiivimuoto muodostaa lauseen subjektin yhdessä määränilmauksen kanssa. Viestin 12 kirjoittaja on tehnyt *happo*-sanasta johdoksen *happomainen* eli 'LSD:n kaltainen'. Uusi sana on viestissä monikon partitiivissa ja kopulalauseen predikatiivina.

(LSD6) Vaan enpä todellakaan usko sitä että 225µg (söin siis 3kpl) happoa olisi aiheuttanut vain hyvin mietoja värikorostumia jota kesti n. 2 tuntia, ja sen jälkeen ei mitään. Odottelin vielä muutaman tunnin että jospa jotain tapahtuisi, vaan ei tapahtunut.

(LSD12) Vaikutukset oli tosi happomaisia, mut musta tuntu että varsinainen huippu saavutettiin vastas siinä kahden tunnin kohdalla...

Viestissä 2 kirjoittaja käyttää sitaattilainaa *acid*, joka on englantia ja tarkoittaa samaa kuin suomen sana *happo* (MOT Englanti Pro). *Acid*-sana on myös vääntynyt erikoislainaksi *äsidi*, jota käytetään viesteissä 6 ja 10. Erikoislainassa kantasanan aloittava *a*-foneemi on korvattu *ä*:llä ja sitä seuraava *c*-foneemi *s*:llä. Loppuun on lisätty muistakin erikoislainoista tuttu *i*-foneemi.

(LSD2) 1 Lappu molemmille oli ihan sopiva ilman kolmatta täysjärkistä joukossa ja vieraassa paikassa, ja näin vähillä lsd kokemuksilla. Seuraavalla kerralla ehkä 2 niin pääsee hieman paremmin acidin vietäväksi.

(LSD6) Kyllä. Täyttä sontaa. Muka 75µg äsidiä olisi per lappu myyjän mukaan.

(LSD10) Ei omia kokemuksia, mutta ~120µg pitäisi verrattain puhdasta äsidiä tosiaan olla.

LSD nautitaan tyypillisesti postimerkin kaltaisista lapuista, joihin aine on kiinnittyneenä. *Lappu*-sana esiintyykin keskusteluviesteissä taajaan. *Lappu* tässä merkityksessään esiintyy myös Urbaanissa sanakirjassa. Esimerkkiviestissä 3 sana on monikon nominatiivissa ja osana lauseen subjektia. Viestissä 4 *lappu* on yksikön partitiivissa ja yhdessä määränilmauksen kanssa puhekielisen *skulata*-verbin objektina. Viestissä 15 käytetään pidempää muotoa *lappunen*, joka on yksikön nominatiivissa ja osana lauseen subjektia.

(LSD3) Nämä tietyn tahon "Alice In Wonderland"- laput ovat kyllä ihan täyttä hevonpaskaa.

(LSD4) Itellä kyllä skulasi 2 lappua mainiosti, kuten muutamalla muullakin toverilla. Taitaa noitakin olla eri eriä liikkeellä.

(LSD15) Mulle jäi kyllä tosi miedoksi tollanen Marilyn monroe lappunen muutama viikko sitten.

LSD:n psykedeelistä käyttökokemusta kutsutaan huumeslangissa yleensä sanalla *trippi*. Kyseessä on erikoislaina, jonka kantasana on englannin kielen sana *trip* 'matka' (MOT Englanti Pro). Erikoislainassa lopun *p*-foneemi on kahdentunut ja sanan loppuun on lisätty *i*-foneemi. *Trippi* tässä merkityksessään mainitaan myös Urbaanissa sanakirjassa. Viestissä 13 kirjoittaja käyttää *trippi*-sanaa yksikön genetiivissä ja osana *tarjota*-verbin objektia. Viestissä 14 *trippi* on yksikön adessiivissa osana ilmausta *olla tripillä*.

(LSD13) Vahvoista on kokemuksia. En nyt millään ilveellä muista makua, mutta olivat kyllä tavallisia suurempia. Puolikas tarjoaa miellyttävän, hieman tajuntaa laajentavan tripin lievillä visuaaleilla.

(LSD14) Olen ollut nyt tripillä yli 30h, en muista muistoja tai mikä aika on, en ole nukkunut yhtään eikä ole hajua mikä olotila on nälkä ja mikä jano.

Trippi-sana on toiminut kantasana denonimaaliselle verbijohdokselle *trippailla*, jonka merkitys on 'käyttää LSD:tä'. Viestissä 8 kirjoittaja käyttää ensin *trippi*-sanon yksikön nominatiivia lauseen subjektina ja tämän jälkeen *trippailla*-verbin *-mA*-infinitiivin illatiivia, joka muodostaa lauseen predikaatin yhdessä *lähteä*-verbin kanssa.

(LSD8) On nää monroet kyllä hyviä, tiistaina otin 3 lappua ja homma lähti erittäin miellyttävästi käyntiin shponglea kuunnellen, loppuillasta sitten tulikin kirjoiteltua seiini ja pöytään kuulakärkikynällä, jonka jälkeen trippi olikin jonkinmoista kauhua.. Ens kerralla taidan lähteä teltan kanssa metsään trippailemaan.

Viestissä 20 kirjoittaja käyttää slangiyhdyssanaa *trippivahti*. Sanalla tarkoitetaan seuralaista, jonka tehtävä on pitää silmällä LSD:tä käyttävää henkilöä *tripin* ajan. Samassa viestissä kirjoittaja käyttää myös sanoja *happo* ja *lappunen* ja 'mikrogrammaista' tarkoittavaa sanaa *mikkinen*.

(LSD20) Olin eilen trippivahtina ystävälle, kuka söi tuollaisen "Dr.seuss" 200mikkisen lappusen, oli kuulemma melko paikkansapitävä määrä ja aitoa happoa.

Trippi-sanan vastineena käytetään myös suomen yleiskielestä tuttuja sanoja *matka* ja *reissu*.

Viestissä 19 kirjoittaja käyttää *matka*-sanan yksikön illatiivimuotoa. Samassa virkkeessä esiintyy myös *trippailla*-verbi samoin kuin samaa tarkoittava verbi *matkailla*. Viestin 7 kirjoittaja käyttää *reissu*-sanaa yksikön nominatiivissa ja kopulalauseen subjektina. Sama virke sisältää myös sulkeissa *reissu*-sanan yksikön nominatiivimuodon.

(LSD19) Joops, miulla on tarkoitus nyt sunnuntaina maistella ja matkata tollasella unicornilla, viimeksi pari kk sitten trippaillut, mut luottavaisin mielin oon matkalle lähdössä vaikka taukoa on ollut.

(LSD7) Itellä toimii erinomaisesti nuo Alicet. Reissut ovat olleet aina sen 10-15 tuntia (2-4 lappua per reissu), mutta mitään voimakasta visuaalitekitystä en ole saanut aikaiseksi.

Viestissä 14 kirjoittaja käyttää sanaa *säikeissä* eli *säie*-sanan monikon inessiivimuotoa. Sana tarkoittaa tässä muodossaan samaa kuin 'LSD:n vaikutuksen alaisena oleminen'. Ilmauksen päätyminen osaksi LSD-aiheista slangisanastoa liittyynee jollakin tapaa LSD:n aikaansaamiin visuaalisiin reaktioihin.

(LSD14) Olenko valumassa psykoosiin? otettuani 250mg otin aika säikeissä 2 lappua lisää ja pelkään etten herää elossa jos edes joskus nukahdan, millään ei ollut väliä ja olen hyvin hitaasti ehkä tulemassa takaisin, mutta en ole yhtään varma.

8.2 MDMA

MDMA:lla on aineiston keskusteluviesteissä vain yksi slanginimitys: *mämmi*. Sana esiintyy 20 MDMA-aiheisen viestin aineistossa peräti 34 kertaa. Kyseessä on yleiskielen hieman MDMA-lyhennettä muistuttava sana, joka on saanut huumeslangissa uuden merkityksen MDMA:n synonyymina. *Mämmi* MDMA:n nimityksenä mainitaan myös Urbanissa sanakirjassa.

Esimerkkiviestissä 1 kirjoittaja käyttää *mämmi*-sanaa kolmesti. Ensimmäisellä ja toisella kerralla sana on yksikön partitiivissa ja lauseen objektina. Kolmannella kerralla sana on yksikön elatiivissa ja osana rakennetta *pitää taukoa jostakin*. Samassa lauseessa kirjoittaja käyttää myös ekstaasin slanginimitystä *esso*.

(MDMA1) Hohhoh, tulipas torskeuksissaan vedettyä kolmen päivän benderi mämmiä. Siis ihan sitä ihtiään. -- Nyt tietää ainakin ottaneensa kunnolla mämmiä kun tyyliin kaikki erowidin luettelemat jälkioireet kummittelee edelleen. Ja varmasti tulevat vielä hetken kummittelemaankin. Saa pitää reilun tauon essoista ja mämmist kyllä nyt.

Mämmi-sanan partitiivimuoto on aineistossa yleinen, kun kirjoittaja haluaa viitata MDMA:n käyttämiseen. *Mämmi* on tällöin lauseen objektina, ja tyypillisin verbi tällaisissa lauseissa on *ottaa*. ilmaus *ottaa mämmiä* esiintyy viesteissä 3, 10, 12 ja 17.

(MDMA3) Itse otin tuos kesäl tramal retardeja jtn 450mg, ja seuraavana iltana sitten mämmiä, around 110mg..

(MDMA10) Eli nyt kuuluukin kysymys että kuinka pitkä tauko olisi syytä pitää 650mg tramalidosen jälkeen jos aikoo ottaa mämmiä? Tramalit otin toissailtana noin klo 22.00.

(MDMA12) Gimmakaveri joskus otti "unohduksissaan" mämmiä vaikka oli ssri kuurilla mutta mitään ei tapahtunut.

(MDMA17) Huomenna täytetään vuosia ja meinaan ottaa mämmiä (140-180mg), mut sitä en vielä tiedä et misä.

Viestissä 9 kirjoittaja käyttää *mämmi*-sanaa kahdesti, ja molemmilla kerroilla sana on yksikön elatiivissa. Ensimmäisellä kerralla elatiivimuoto esiintyy adverbialitäydennyksenä ilmauksessa *tulla huono olo jostakin*, ja toisella kerralla se on *johtua*-verbin rektionmukainen täydennys. Elatiivimuoto esiintyy myös viestissä 19. Lisäksi viestin kirjoittaja käyttää *mämmi*-sanon monikon inessiivimuotoa merkityksessä 'olla MDMA:n vaikutuksen alaisena'.

(MDMA9) Itselle tulee huono olo mämmistä joka kerta. Annoksella ei väliä mutta lähtee jo vartissa pois. Tavallaan oppinut pitämään siitä, kertoo että kohta kolisee.

Ja yksi juttu jota ei kyllä ollut ikävä ja jota en edes muistanut. Kitalaki on aivan perkeleen kipeä. Tapahtuuko tätä muilla? Pakko johtua mämmistä sillä tapahtuu vain seuraavana päivänä. Jotain niksejä miten saisi ehkäistyä? Syöminen aivan anaalista...

(MDMA19) Joo, yksin on kiva maata sängyl halailien tyynyä ja kuunnella musaa, ehkä käydä suihkussa mämmeissä. Mutta porukalla jossain mökillä kun ottaa, ehkä muitakin substansseja sekaan kuten LSD:tä niin onhan se paljon, paljon parempaa. Seura ja luonto tekee mämmistä todella paljon mukavempaa.

Viestissä 17 kirjoittaja käyttää *mämmi*-sanasta johdettua teonnimeä *mämmeily* ja vastaavaa verbiä *mämmeillä*, joilla molemmilla viitataan MDMA:n käyttämiseen. Hän ilmaisee samaa asiaa myös ilmauksella *mämmin napsiminen*.

(MDMA17) Luonnossa tuola metsässä voi pitkästyä(?), kun aktiviteetteja ei hirveesti kuitenkaa ole. Kuitenki se metsässä mämmeily kiehtois. Entä kun mämmiä ottaa päivällä, niin meneekö loppupäivä alakulos ja alavireisenä? -- Whats yo thing? Miten tykkäätte mämmeillä, jos koko kämpppä ei ole käytös ja mämmin napsiminen täytyy pysyy salas, ellei toinen tajua (jolloinka tälläkin kokemusta, eli no prob)

Mämmeily-johdos esiintyy myös viestissä 2. Samassa viestissä kirjoittaja käyttää myös vierasperäistä slangiyhdyssanaa *MDMA-hitti*, jonka osat hän on virheellisesti kirjoittanut erikseen. Sana tarkoittaa 'MDMA-annosta'. Viestin 4 kirjoittaja käyttää samantyylistä yhdyssanaa *mämmihitti*. *Hitti* on erikoislaina, jonka kantasana on englannin kielen sana *hit*. 'Huumeannos' on eräs kyseisen sanan merkityksistä MOT Pro Englanti -sanakirjan mukaan, ja selityksen yhteydessä on tällöin tarkenne "ark."

(MDMA2) Kuinkahan kauan tuon yllämainitun mämmeilyn jälkeen olisi syytä pitää välipäiviä että tohtii ottaa tramadolia? Viimeisesti mdma hitistä siis nyt 6 vuorokautta.

(MDMA4) Okei, eli kyllä varmaan uskaltaa jo ottaa huomenna Tramalia kun tulee kuitenkin viikko sitten täyteen viimeisestä mämmihitistä.

Viestissä 6 kirjoittaja kutsuu leikkisästi pienen MDMA-annoksen aikaansaamaa kokemusta *pieneksi mämmikutitteluksi*. Viestin 16 kirjoittaja käyttää MDMA:n yliannostuksesta nimitystä *mämmiöyskeet* (vrt. engl. *overdose* 'yliannostus'). Viestin 18 kirjoittaja kutsuu *mämmilaskuiksi* tilannetta, jossa MDMA:n vaikutus lakkaa ja käyttäjän mieliala alkaa laskea.

(MDMA6) Onks se sit se että mää haen sitä äärimmäistä kokemusta? En tyydy pieneen mämmikutitteluun vaan annan sen raiskata koko kehoa.

(MDMA16) Kuumottelee vähän, kun itse olen joskus kuoseissa melkoisia mämmiöyskeitä rykinyt, ja tuntuu usein tosi ilottomalta ja harvoin saa erikoisempia kiksejä mistään...

(MDMA18) Nyt aurikosena päivänä ois kiva ottaa vielä päivällä valosaan aikaa, mut meneek laskujen jälkee päivä iha plörinäks? Xanoreja on muutama mut ei niitä ny jaksais paria enempää ottaa mämmilaskujen takia.

9 Bentsodiatsepiinaiiheinen sanasto

9.1 Klonatsepaami

Klonatsepaamin ainoa slanginimitys aineiston keskusteluviesteissä on *riva*. Kyseessä on typistämällä muodostettu johdos lääkkeen yleisestä kaupanimestä *Rivatriil* (Lääkeinfo: Rivatriil). *Riva*-sana mainitaan 16 klonatsepaamiaiheisen viestin joukossa 23 kertaa. *Riva* tässä merkityksessään esiintyy myös Urbaanissa sanakirjassa.

Viestissä 9 kirjoittaja käyttää *riva*-sanaa peräti kahdeksan kertaa. Ensimmäisellä kerralla sana on monikon elatiivissa ja tuloslauseen aloittavana adverbialina. Toisella kerralla sana on monikon nominatiivissa ja lauseen subjektina. Kolmannella kerralla sana on yksikön partitiivissa *alla*-postposition kanssa. Rakenteella *partitiivi + alla* (vrt. genetiivitäydennys ilmauksessa *pöydän alla*) viitataan huumeslangissa tilanteeseen, jossa henkilö on jo jonkin aineen vaikutuksen alaisena ja päättää tämän jälkeen ottaa joko jotakin toista päihdettä tai uuden annoksen samaa ainetta. Tässä tapauksessa viestin kirjoittaja ottaa klonatsepaamia tai jotakin muuta bentsodiatsepiinia ennen Lyrica-lääkkeen nauttimista välttääkseen Lyrican aiheuttaman kouristelun.

Neljännellä kerralla sana on niin ikään yksikön partitiivissa ja *ilman*-preposition täydennyksenä. Viidennellä kerralla *riva*-sana on monikon nominatiivissa ja lauseen subjektina. Samassa virkkeessä myöhemmin *riva* on jälleen nominatiivissa ja subjektina mutta tällä kertaa yksikössä. Seitsemännellä kerralla sana on monikon adessiivissa ja lauseenalkuisena adverbialina yhdessä määränilmauksen kanssa. Viimeisellä kerralla sana on monikon nominatiivissa ja eksistentiaalilauseen e-subjektina.

Samassa viestissä kirjoittaja käyttää myös diatsepaamista typistettyä slangijohdosta *pami* ja Xanorista eli alpratsolaamista nimitystä *sanori*. Riippuvuutta bentsodiatsepiineihin hän kutsuu sanalla *bentsokoukku*. Lyrica-lääkkeestä hän käyttää slanginimitystä *lyyti* (Lääkeinfo: Lyrica). *Benjamin* puolestaan tarkoittaa bentsodiatsepiinia.

(Klonatsep9) Rivoista on tullu lekuille nykysin joku yleisbentso heti oksatsepaamin jälkeen.. Outoa sinänsä että aika helvetin vahva bentso kyseessä periaatteessa.

Mut paras bentso yleiskäyttöön mun mielestä, pami ehkä yhtä hyvää lääkkeenä. Rivat vie TOSI tehokkaasti kaikki krampit yms. pois. Ite jos syön Lyricoita ni pitää aina olla rivaa tai edes jotain muuta benjaminia alla, koska alan kouristelee muuten. Ihan joku 0,5mg rivakin auttaa tohon kramppailuun, mulla sitä tulee niin helposti vähän kaikesta.

(Enkä ole epileptikko, vaan doupeista saan noit kramppeja. Lyrica ja Tramal pahimmat. Jos syön 900 mg lyytii ilman rivia niin tietää et kouristelen jossai vaihees, ellei oo topicin aiheessa olevaa lääkettä veressä.)

Mä luulen et rivat aiheuttaa ihan yhtä kovan bentsokoukun ku sanorit, mut riva on kyl parempi lääke. Mä syön n. 4 mg päivässä ja ei ahdistu erityisemmin, kun ne vaikuttaa. (Joskus siis otan vaan 3 mg tms jos jeesaan kavereit jne. Siksi tuo noin 4 mg.) 2 x 2 mg rivoilla menee päivät hyvin mut yöks meinaa tulla ahistuksia, siks tarttis ehkä jonku millin lisää tai ne stelat joita söin 4 vuotta niin takaisin. ._: Se ei ole vaan mahdollista enää. Nykyisin outoa kyllä syön bentsot ihan oikein, tuossa on ollut 3 päivän rivat ja en ole syönyt kuin juuri sen mitä tarvin. Ennen oisin syöny kaikki heti.

Esimerkkiviestissä 11 kirjoittaja käyttää *riva*-sanaa monikon nominatiivissa ja kopulalauseen subjektina. Viestissä 12 sana on yksikön partitiivissa ja *käyttää*-verbin objektina. Viestissä 14 sana on monikon inessiivissä ja osana eksistentiaalilauseen aloittavaa lokatiiviadverbiaalia.

(Klonatsep11) Tuskin rivat on immuuneja toleranssiin, mutta voin omien kokemuksieni perusteella kompata, että se kasvaa kyllä erittäin hitaasti.

(Klonatsep12) Olen 1-2mg rivia silloin tällöin käyttänyt ahdistukseen onnistuneesti. Mutta, mikähän mahtais suunnilleen olla sopiva viihdekäyttö annos?

(Klonatsep14) En tiedä, mutta ihan selkeesti näissä rivoissa jotain eroa on.

9.2 Alpratsolaami

TAULUKKO 14. Alpratsolaamin slanginimitykset aineiston keskusteluviesteissä.

Nimitys	Esiintymä (14 viestin joukossa)
Xanttu	3
Telari	8
Äxä, äksä	2
Alpo	4

Xanttu on johdos alpratsolaamin yleisestä kaupanimestä *Xanor*. Sana muistuttaa myös yleistä miehen nimeä tai lempinimeä *Santtu*. *Xanttu Xanor*-valmisteeseen viittaavana slangisanana mainitaan myös Urbaanissa sanakirjassa. Viestissä 3 kirjoittaja käyttää *xanttu*-sanaa monikon partitiivissa ja osana lauseen objektia. Viestissä 4 *xanttu*-sana esiintyy monikon elatiivissa. Samassa virkkeessä viestin kirjoittaja käyttää klonatsepaamista sanaa *riva* ja bentsodiatsepiineista sanaa *bene*. Viestin 6 kirjoittaja käyttää alpratsolaamin aikaansaamasta päihtymystilasta slangiyhdyssanaa *xanttupöhnä*. Yhdyssanan molemmat osat ovat tyyliltään arkisia ja puhekielisiä sanoja. Viestissä käytetään myös *telari*-sanaa.

(Alprats3) Mutta tosiaan mukaan tarttui 1mg Depotti Xanttuja.

(Alprats4) Vedetään nyt tällasena yhteenvedone mieipiteeni xantuista, että jos 2mg rivoja ei ois keksitty, niin lempi bene ois xanor.

(Alprats6) Eilen päiväl otin 3 mg telareina ja vielä tuntuu tietynlainen xanttupöhnä.

Telari-sanalla tarkoitetaan pitkävaikutteisista alpratsolaamivalmistetta. Aineiston keskusteluviesteistä voi päätellä, että huumeidenkäyttäjät käyttäisivät mieluummin nopeavaikutteisia tabletteja, jotka lienevät päihdekäytössä tehokkaampia. *Telari*-sana on *-Ari*-johtimella muodostettu johdos sanasta *telaketju*. Sillä puolestaan viitataan kyseisen lääketabletin telaketjumaiseen ulkomuotoon. *Telari*-sanan merkitys on selitetty myös Urbaanissa sanakirjassa.

Viestissä 7 kirjoittaja käyttää *telari*-sanaa kahdesti. Molemmilla kerroilla sana on monikon partitiivissa ja kopulalauseen predikatiivina. Viestissä 8 *telari*-sana esiintyy kolmesti. Ensimmäisellä kerralla sana on monikon partitiivissa ja *saada*-verbin objektina. Toisella kerralla muotona on jälleen monikon partitiivi, ja sana seuraa *olla*-verbiä omistuslauseessa. Kolmannella kerralla *telari*-sana on monikon inessiivissä ja eksistentiaalilauseen aloittavana lokatiiviadverbiaalina. Viestin kirjoittaja käyttää myös slangisanaa *lätkä*. Se tarkoittaa levyä, johon lääketabletit on kiinnitetty.

(Alprats7) Miten muuten, onko noita telareita teidän mielestä liikkeellä enemmän kuin 0,5 tai 1 mg nopeita? Tuntuu että aina vain ois telareita tarjolla.

(Alprats8) Niin luulis. Hitto kun haluisin 0,5 mg tai 1 mg xanoreita lätkissä mutta täällä saa vain telareita joka tuutista, ainakin kolme tyyppiä joilta sais xanoreita mutta kaikilla on just telareita. Kyl on taas ongelmat. :D

Ja tiedän, telareissa on jakoviivat mutta ne kun ei ole lätkissä.

Äxä ja *äksä* ovat lyhyitä slangisanoja. Näitä sanoja käytettäessä viitataan Xanor-lääkkeeseen pelkästään lääkkeen nimen alkukirjaimella. Ne muistuttavat heroiinaiheisissa viesteissä esiintyneitä *H-* ja *hoo*-slanginimityksiä.

Viestissä 1 kirjoittaja käyttää *äxä*-sanaa yksikön partitiivissa. Sana esiintyy määränilmausten kanssa osana transitiivilauseetta. Viestin 2 kirjoittaja käyttää *äksä*-sanaa niin ikään yksikön partitiivissa ja määränilmauksen kanssa vaillinaisessa lauseessa.

(Alprats1) Söin pari kolme vuotta sitten Alpratsolaamia reseptillä kolme ykköstä nopeeta äxää per päivä.

(Alprats2) 50-100 millia äksää? :shock:

Alpo on yleinen miehen nimi, joka huumeidenkäyttäjien slangissa on saanut uuden merkityksen alpratsolaamin nimityksenä. *Alpon* kantasanana on joko lääkeaineen nimi *alpratsolaami* tai erään alpratsolaamilääkkeen kaupallinen nimi *Alprox* (Lääkeinfo: Alprox).

Esimerkkiviestissä 14 kirjoittaja käyttää *alpo*-sanaa kahdesti. Ensimmäisellä kerralla sana on yksikön partitiivissa osana omistuslausetta. Toisella kerralla sana on yksikön nominatiivissa ja lauseen subjektina yhdessä tarkentavan ja artikkelimaisen *se*-pronominin kanssa. Viestin 4 kirjoittaja käyttää slangiyhdyssanaa *alpopulveri*, jolla hän tarkoittaa jauhemuotoista alpratsolaamia.

(Alprats14) Mulla on joskus reilu vuosi sitten viimeksi ollut alpoa nestemäisessä muodossa. Oli läpinäkyvää ja muistaakseni suht. viskoosista. Maku tuttu turvallinen, herkullinen xanor, varmaan itekin tunnistat? Mitään 100 % varmaa tapaahan sulla ei ole todeta ainetta aidoksi oikeaksi alpratsolaamiksi, mutta on kait olemassa jotain testkittejä mitkä tunnistaa xanorin. Mut en oo tost ihan varma. Sit voit koittaa selvittää sun kaveriltas, et mihin se alpo on liuotettu, ja miettiä miten voisit selvittää onko liuottimen ja väitetyn sellaisen ominaisuudet yksi yhteen.

(Alprats4) Joskus frendillä oli hieman diatsepaami pulveria ja senkin kanssa sai tarkkana olla, puhumattakaan jostain alpopulverista. :shock:

10 Muuta huumeslangia

Aineiston keskusteluviesteissä on myös sellaisia huumeiden slanginimityksiä, jotka viittaavat johonkin muuhun huumeeseen kuin siihen, mistä kyseisessä viestiketjussa keskustellaan. Olen koonnut niitä alalukuun 10.1. Alaluvussa 10.2 erittelen muuta huumeaiheista slangisanastoa. Tämä sanasto liittyy useimmissa tapauksissa huumeisiin ja niiden käyttöön yleisesti enemmän kuin johonkin tiettyyn aineeseen.

10.1 Muut huumeiden slanginimitykset

Aineiston muut kuin kannabisaiheiset viestit sisälsivät kaksi sellaista kannabiksen slanginimitystä, joita ei kannabisaiheisissa viesteissä ole käytetty. Viestissä Kokaiini17 kirjoittaja käyttää kannabiksesta sanaa *ganja*. Kyseessä on sitaattilainaus englannin kielen 'kannabista' tarkoittavasta sanasta. Englantiin *ganja*-sana on puolestaan päätynyt hindistä. (Oxford Dictionary.) Samassa viestissä käytetään myös sanaa *sniffailla*, jolla tarkoitetaan kokaiinin tai jonkin muun huumeen käyttöä nasaalisesti. *Sniffailla* on lainasana, jonka kantasanana on englannin verbi *sniff* 'nuuhkia, nuuhkaista' (MOT Pro Englanti). Viestin kirjoittaja käyttää myös MDMA:n slanginimityksiä *madma* ja *madame*. Molemmat ovat johdoksia, joissa on käytetty kantasanana *MDMA*-lyhennettä. *Madame*-sanalla on myös yleiskielinen merkitys 'rouvaa' tarkoittavana sanana. Alkoholista kirjoittaja käyttää typistettyä muotoa *alko*, ja LSD:tä hän kutsuu aiemmin mainitulla *happo*-sanalla. Sanat *ganja*, *sniffailla*, *madma* ja *madame* näissä merkityksissään löytyvät myös Urbanista sanakirjasta.

(Kokaiini17) Tämä on noussut kyllä kerralla mun top-4 päihteisiin, kun olen tätä nyt viime viikkoina satunnaisesti juhliessa maistellut. Aivan hiton smoothia tavaraa, onneksi ei ole tarvinnut maksaa. Ei nyt sinällään aiheuta mitään pahoja laskuja itselle, mutta kyllähän tuota tekis aika tiuhaan lisää sniffailla. Todettu hyväksi ainakin yhdistettäessä alkoon ja ganjaan, sekä madmaan. Hapookin oli joskus mixissä mukana mukana, mutta sen kanssa yhteisvaikutuksesta en oikeen osaa sanoa, koska tällöin oltiin jo pahasti sekakäytön syvässä suossa :P . Mut joo siis varsinkin madamen kaa morjesta.

Viestissä Buprenorfiini17 kirjoittaja kutsuu kannabista *peruslätkäksi*. Arvioin, että sana *lätkä* sellaisenaan on tässä varsinainen kannabiksen nimitys, ja *perus*-etuliitteellä kirjoittaja korostaa kannabiksen yleisyyttä ja suhteellista vähähaittaisuutta verrattuna buprenorfiiniin ja muihin vahvempiin huumeisiin. *Lätkä*-sanalla on siis huumeslangissa kaksoismerkitys kannabiksen ja lääkelevyn nimityksenä. *Lätkä*-sanan huumemerkitys mainitaan myös Urbanissa sanakirjassa.

Samassa viestissä kirjoittaja käyttää amfetamiinista metaforaa *nopsa*, jolla viitataan amfetamiinin piristävään ja keskushermostoa kiihdyttävään vaikutukseen. *Kylmäkalkkuna* taas on suora käänös englannin kielen käsitteestä *cold turkey* 'huumeiden käytön äkkilopetus' (MOT Pro Englanti).

(Buprenorfiini17) Kylmäkalkkuna ensi viikolla, tosin tramadolia ja kodeiinia sallin itselleni. Ehkä myös tarvittaessa nopsaa jotta saa muutamia pakollisia hommia hoidettua. Bupre on saatava lopetettua, muuta vaihtoehtoa ei ole. -- PS. Nuoret, älkää koskeko bupreen. Pysytelkää siinä peruslätkässä ja viikonloppukännäilyssä.

Opiateista käytetään keskusteluissa usein yleisnimitystä *opparit*. Kyseessä on denominaalinen nominijohdos, jossa *opiaatit*-kantasanasta on muodostettu uusi sana –*Ari*-johtimen avulla. Viestissä Buprenorfiini11 *opparit*-sana on *hankkia*-verbin partitiiviobjektina. Viestin kirjoittaja käyttää myös *bentso*-sanaa, joka on tyypistämällä muodostettu bentsodiatsepiinin nimitys. Sekä *oppari* että *bentso* näissä merkityksissään mainitaan myös Urbaanissa sanakirjassa.

(Buprenorfiini11) Jos kaks viikkoo ilman tuntuu mahdottomalta ajatukselta, niin hakeudu korvaushoittoon tai jatka vaan entiseen mallii päivittäin. Tolla tavalla vaan kiusaat ittees. Jos tossisas haluat lopettaa ja tehdä sen kotikonstein, niin hanki lievempiä oppareita, bentsoja ja tarvittaes viel lyricoita tarpeeks joita sit alat tiputtaa.

Tramadoli on lääke- ja päihdekäytössä yleinen opioidi, joka Suomessa tunnetaan yleensä nimellä *Tramal* (Lääkeinfo: Tramal). MDMA-aiheisissa keskusteluviesteissä käsiteltiin tramadolin ja MDMA:n yhteisvaikutuksia. Viestissä MDMA5 kirjoittaja käyttää tramadolista slanginimitystä *tramsu*. Viestin MDMA12 kirjoittaja käyttää tramadolista kuuluisaan elokuvahahmoon viittaavaa *rambo*-sanaa, joka toistuu viestissä kahdesti. Viestissä MDMA14 käytetään sanaa *trampo*, joka on ikään kuin välimuoto kahdesti edellisestä. Kaikkien tramadolin slanginimitysten kantasanana on *tramadoli* tai *Tramal*.

(MDMA5) eikös tramsuja voi ottaa millon vaan mämmin jälkeen kuhan ne on laskenut, mutta toisinpäin pitää olla mielellään pari päivää väliä?

(MDMA12) Ei se folio oikeastaan enää niin tiukalta tunnu koska sitten kun ajattelin mämmin tyyppailla niin aikaa ramboista on jo yli 2vrk. Eli luulis että ei nyt mitään letaalia ainakaan tapahdu. Bluelightistä lueskelin että joku sanoi ottaneensa mämmiä jo heti kun alkoi tuntua että rambot laskivat. Eli n. 9 tunnin päästä.

(MDMA14) Juu niin itsekin jostain lueskelin että tärkeämpää on olla ottamatta muutamaan päivään trampoja ennen mämmi kuin se että kuinka nopeasti ottaa niitä mämmin jälkeen.

Fentanyyli-nimisestä opiaatista käytetään viestissä Oksikodoni6 slanginimitystä *fentis* (Päihdelinkki: Fentanyyli). Sana on muodostettu *fentanyyli*-kantasanasta uusissa puhekielisissä sanoissa yleisen –*is*-johdoksen avulla. Viestin Heroiini20 kirjoittaja nimittää samaa ainetta sanalla *fenta*, joka on muodostettu samasta kantasanasta, mutta metodina on ollut tyypistäminen. *Fenta*-sana esiintyy viestissä osana yhdyssanoja *tutkarifenta* ja *fentalaastari*. *Tutkari* on synonyyminen johdos

kantasanalleen *tutkimuskemikaali*. Tutkimuskemikaalilla tarkoitetaan tässä yhteydessä uutta, jotakin tunnettua lääke- tai huumausainetta mukailevaa ainetta, jota viranomaiset eivät ole (vielä) luokitelleet kielletyksi aineeksi.

(Oksikodoni6) Fentiksen kanssa heräsin lattialta samalla tavalla henkeä haukkoen, olin kaatunut tietokoneella ollessa toimistotuolilla. Ei mitään hajua kauan olin ollut tajuttomana.

Eli kyllä, vaarallisia aineita nämä täysagonistit. Fentiksen kanssa oli fenatsepaamia ja pregabaliinia vielä alla, oksikodonin kanssa diatsepaamia ja pregabaliinia, heroiinin kanssa flubromatsolaamia ja pregabaliinia. Niin ja tarkennuksena IV:nä kaikki opioidit.

(Heroiini20) En noista tutkarifentoista niin tiedä mut oon melko varma että oon jotain tällästä saanu hepona pari kertaa, se olo muistutti eniten fentalaastarista eroteltua vetoa.

Viestissä Oksikodoni19 kirjoittaja käyttää slangiyhdyssanaa *metkuhoito*. Sillä hän tarkoittaa metadonikorvaushoitoa. Metadoni on opiaattilääke, jota käytetään yleisesti opiaattiriippuvaisten potilaiden korvaushoidossa. (Lääkeinfo: Metadon.) Sana *metku* metadonin nimityksenä mainitaan myös Urbaanissa sanakirjassa. Huomioitavaa on, että samassa yhteydessä *metku* mainitaan myös eräänä metamfetamiinin nimityksenä.

(Oksikodoni19) edittiä: tää kaveri keltä sain nää contit on metkuhoidossa ja kyllä hänellä ne toimivat, tosin käyttötapa on i.v mikä tässäkin aineesta tekee tavallaan eriaineen...

Aiemmin mainitut *alpo* ja *Sanntua* muistuttava *xanttu* eivät ole ainoita tapauksia, joissa huumeslangi on saanut inspiraatiota suomalaisista etunimistä. Viestissä Klonatsep14 kirjoittaja käyttää kahdesti slangisanaa *teemu*, jolla hän viittaa buprenorfiinia sisältävään Temgesic-lääkkeeseen. Samassa viestissä hän käyttää useasti myös *pami*-sanaa, joka on johdos *diatsepaami*-nimisen bentsodiatsepiinin brändinimestä *Diapam*. (Lääkeinfo: Temgesic, Diapam.) Viestin Oksikodoni13 kirjoittaja puolestaan kutsuu ekstaasitablettia *eemeliksi*. Samassa yhteydessä hän käyttää *alkoholista* typistettyä muotoa *holi*.

(Klonatsep14) Oon ite ihminen joka aina vähän naureskelee näille "0.4mg teemut toimii kovempaa kuin sama määrä subua", tai että "5mg pamit ei toimi yhtä hyvin kuin sama määrä 10mg pamia". -- Omien kokemusten perusteella on ihan selvästi eroa 0.5mg ja 2mg rivatrileillä, siis vaikka olisi nautittu sama milligramma määrä. Minkään muun lääkeaineen kohdalla en ole samaa huomannut. Itellä toimii subu ihan yhtä hyvin kuin teemut tai 5mg pamit yhtä hyvin kuin sama määrä 10mg pameja jne. Jännä juttu.

(Oksikodoni13) (Muu hyödyllinen viesti: Kertokaapas viisaammat miten nää toimii holin ja muiden kanssa? Otin tossa puolikkaan eemelin ja mietin että jos popsis muutaman tämmösen 10mg kaljan kanssa.)

Psykedeelejä kutsutaan huumeslangissa usein *deeleiksi*. Kyseessä on typistämällä muodostettu slangijohdos. Viestissä MDMA8 kirjoittaja käyttää *deeli*-sanaa kahdesti. Ensimmäisellä kerralla

sana on osana yhdyssanaa *deelipää*, joka tarkoittaa psykedeelejä usein ja mielellään käyttävää henkilöä. Toisella kerralla *deeli*-sana on monikon inessiivimuodossa.

(MDMA8) Moni deelipää kyl tuntuu lopettavan aina monesti just sen takia, että alkaa bodyloadit tuntuun kovilta ja varsinkin alkaa karttaan isoja annoksia. En tiää meneeks mämmissä näin. Deeleissä ja mämmissä kyllä pystyy esim nostaan tolen tosi hurjiin kyllä.

Piristeistä eli *stimulanteista* käytetään vastaavaa tyypistettyä johdosta *stimut*. Viestissä Amfetamiini16 *stimut*-sana on nominatiivissa ja osana lauseen subjektia. Viestin Kokaiini13 kirjoittaja käyttää *stimut*-sanaa elatiivissa *tykätä*-verbin rektiovaatimusten mukaisesti.

(Amfetamiini16) Siis tähän mennes aina uskonu et amfe tai stimut ylipäätänsä näkyis tosi vähän aikaa kaikis testeis. Onneks tätä kautta sai virheelliset tiedot korjattua sillä oon monelle tuttavalle levittäny ihan väärää tietoa aiemmin.

(Kokaiini13) Sinänsä en ite tykkää stimuista, mut on puhdas kola omasta mielestäni parasta stimulanttia.

Huumausaineiksi luokiteltavia reseptilääkkeitä, erityisesti bentsodiatsepiineja, nimitetään keskusteluissa *ryyneiksi*. Kyseessä on yleiskielestä tuttu elintarvikkeisiin viittaava sana, joka huumeidenkäyttäjien keskuudessa on saanut uuden merkityksen. *Ryyni* slangimerkityksessään mainitaan myös Urbanissa sanakirjassa. Viestissä Alprats3 *ryyni*-sana esiintyy monikon genetiivissä ja viestissä Alprats12 monikon nominatiivissa.

(Alprats3) Itte pitkästä aikaa sain Xanoreita käsiini vaikka en niistä niin erityisemmin ole pitänyt tähän asti. Nyt sitten tuli tuossa eilen laatallinen hankittua kun "halvalla sain" en oikeen noiden ryynien hinnasta nykyään tiedä.

(Alprats12) Itse syön Xanoria, sekä normitelareita että depotteja. Hienosti on auttanut bisseputkeen. Silti mun tole on tosi korkea, mutta siksi ryynit loppuvatkin aikaiseen, jolloin olen kokonaan ilman bentsoja jopa pari kuukautta, mutta vieroitusoireita ei tule.

10.2 Muuta huumesanastoa

Huumeista käytetään aineiston keskusteluviesteissä muutamaaan kertaan yleisnimitystä *doupit*. Kyseessä on erikoislaina, jonka kantasana on englannin kielen sana *dope* 'kama, aine, pilvi' (MOT Pro Englanti). *Doupit*-sanalla tarkoitetaan nimenomaan huumausaineita, ei dopingaineita. Esimerkkiviestissä Buprenorfiini6 kirjoittaja käyttää *doupit*-sanaa nominatiivissa ja totaaliobjektina. Sanan yksikkömuoto *douppi* huumeen nimityksenä mainitaan myös Urbanissa sanakirjassa. Viestin MDMA8 kirjoittaja käyttää *doupit*-sanaa elatiivissa *tykätä*-verbin rektiovaatimusten mukaisesti.

(Buprenorfiini6) Siis muut doupit tuli jätettyä kokonaan, seulojen takia tietty.

(MDMA8) Musta tuntuu, että monesti nykyään mun keho on yliherkkä kaikille sivuvaikutuksille ja taas ne ns SIISTIT vaikutukset puuttuu lähes kaikista doupeista paitsi opiaateista (niistäkin jossain määrin). Tai oikeastaan, että ne siistit vaikutukset jää kaiken negatiivisen alle.

Huumeet – samoin kuin lailliset päihteet – voidaan jaotella kahteen pääryhmään: ”nopeisiin” ja ”hitaisiin”. Ensiksi mainitut (engl. *uppers*, mm. piristeet) toimivat kiihdyttävästi ja innostavasti, kun taas jälkimmäiset (engl. *downers*, mm. opiaatit ja bentsodiatsepiinit) ennemminkin rauhoittavat, lamaavat ja rentouttavat (MOT Pro Englanti). ”Hitaita” huumeita kutsutaan suomen huumeslangissa *jarruiksi*. Se näkyy jo Psychoactive Vault -keskustelupalstan erään alafoorumin nimessä *Jarrut ja sedatiivit*. *Jarru*-sanan huumemerkityksiin viitataan myös Urbaanissa sanakirjassa. Viestissä Oksikodoni5 kirjoittaja käyttää *jarrut*-sanaa genetiivissä. Viestissä Amfetamiini35 *jarrut*-sana on partitiivissa ja objektin kaltaisena jäsenenä vaillinaisessa lauseessa. Viestin kirjoittaja käyttää myös *valveuni*-sanasta –*Ari*-johtimella muodostettua slangijohdosta *valvari*.

(Oksikodoni5) Tiedän lukemattomia ihmisiä jotka on kuollut tällä tavalla. Olkaa varovaisia tän aineen kanssa, kuten muidenkin vahvojen jarrujen, kuten Morfiinin, oksikodonin, fentanyylin ja heroinin.

(Amfetamiini35) Vaikutus kuitenkin jää jonkin verran vajaaks kun ottanut jarruja eilen ja tänään runsaasti mutta kyl tää mut herätti ihan pystyyn kun tuli valvareitakin vedeltyä tuossa päivästä jo.

Aineistossa esiintyy huomattavan usein sana *tole*, joka on typistämällä muodostettu sana ja tarkoittaa samaa kuin kantasana *toleranssi*. *Tole* toleranssin nimityksenä esiintyy myös Urbaanissa sanakirjassa. Esimerkkiviestissä Klonatsep10 kirjoittaja käyttää *tole*-sanaa monikon partitiivissa *ilman*-preposition täydennyksenä.

(Klonatsep10) Kyllä itselläni on aina kasvanut Rivatriliiin toleranssi, enkä kyllä ymmärrä miksei muka kasvaisi. Miten niin toleranssia kasvattamaton? -- Ja kuka helveti syö 3x2mg päivässä ilman toleja?

Viestissä Oksikodoni2 kirjoittaja käyttää erikseen sanoja *tole* ja *kestotole*. Ensimmäinen viittaa lyhytaikaiseen toleranssiin ja toinen pitkäaikaiseen, joka ei poistu, vaikka pitäisi aineen tai aineryhmän – tässä tapauksessa opiaattien – käytöstä pitkänkin tauon. Viestin LSD18 kirjoittaja käyttää toleranssin puutteesta tai hyvin matalasta toleranssista slangiyhdys sanaa *nollatole*.

Viestissä Klonatsep9 samasta asiaa ilmaistaan sanalla *toleton*, joka on muodostettu lisäämällä *tole*-sanaan –*tOn*-johdin. Viestissä Cannabis58 kirjoittaja kertoo pitäneensä *toletauon* laskeakseen toleranssiaan kannabikseen.

(Oksikodoni2) Opioideihin on tolea ja kestotoleakin vaikka olisi käyttämättä jonkun aikaa tai jos käyttää uutta aiemmin testaamatonta opioidia (heroini, fentanyyli, U-47700).

(LSD18) Itselläni yksi mieto saa aikaan pieniä vaikutuksia ja kahdella samaisella lapulla sain itse jo miellyttävästi visuaaleja ja oli muutekin hyvin toimivaa. Mainittaen että nämä vaikutukset lähes nollatoleilla.

(Klonatsep9) Olen nähnyt kun toleton ihminen söi 2 tai 3 riviaa ja oli aivan töttöroö.

(Kannabis58) Itsellä meni 2 vuotta päivittäin hiisaillessa, ehkä kaksi kertaa pidin viikon toletauon.

Kuosi-sana tarkoittaa huumekeskusteluissa päihtymystilaa, usein voimakasta sellaista. Yleiskielessä *kuosille* on useita merkityksiä. Kielitoimiston sanakirjassa luetelluista merkityksistä kuvainnollinen *Joukkueen puolustuspeli on hyvässä kuosissa* eli 'hyvällä tolalla' lienee lähimpänä sitä merkitystä, jonka sana huumeidenkäyttäjien keskuudessa on saanut. *Kuosin* päihtymykseen viittaava merkitys mainitaan myös Urbanissa sanakirjassa.

Viestissä Alprats2 *kuosi*-sana esiintyy yksikön nominatiivissa ja kysymyslauseen päättävänä subjektina. Viestin Amfetamiini39 kirjoittaja käyttää slangiyhdyssanaa *pirikuosi*, jolloin kyse on nimenomaan amfetamiinin aiheuttamasta päihtymystilasta. Viestissä MDMA8 kirjoittaja käyttää denominaalista verbijohdosta *kuosata*, joka on johdettu *kuosi*-sanasta. Verbi on viestissä yksikön kolmannen persoonan perfektissä. Viestin kirjoittaja käyttää myös henkilöön viittaavaa nominijohdosta *kuosaaja*, jonka kantasanana on samassa viestissä käytetty *kuosata*-verbi.

(Alprats2) 50-100 millia äksää? :shock: millane oli kuosi?

(Amfetamiini39) Yhen illan juttuihin kova pirikuosi ei siis ainakaan mulla oo hyvä idea.

(MDMA8) Toisaalta. Tää mun teoria ei tunnu pitävän siinä mielessä paikkaa yhtään, että, kun katon joitain kuosaajia jotka on yhtä paljon varmaan kuosannut niin ne ei tunnu saavan niin radikaalia muutosta monissa fiiliksissä, etten sit tiiä.

Huumeiden käyttöannoksista kirjoittajat käyttävät sitaattilainaa *dose 'annos'* (MOT Englanti Pro). Viesteissä LSD7 ja Oksikodoni16 *dose*-sanaa käytetään monikon nominatiivissa ja lauseen subjektina. Viestissä Oksikodoni18 sana on yksikön nominatiivissa ja kopulaaluseen predikatiivina. Viestin Amfetamiini22 kirjoittaja käyttää käsitettä *redosetus* 'uudelleenannostelu'.

(LSD7) Itellä toimii erinomaisesti nuo Alicet. Reissut ovat olleet aina sen 10-15 tuntia (2-4 lappua per reissu), mutta mitään voimakasta visuaalitekitystä en ole saanut aikaiseksi. En oikeastaan millään psykedeelillä vaikka doset ovat vaihdelleekin.

(Oksikodoni16) Toleranssit korkealla. 840mg oksikodonia meni kolmessa päivässä; ensin 200mg, sitten 320mg ja taas 320mg. 200mg ei oikein futannut, jälkimmäiset 320mg doset toimi ihan ok.

(Oksikodoni18) Ei tuu laskuja, fine ottaa ennen duunipäivää. Alota jostain 15-20mg, joillekin se on jo aluks kunnon dose, kun taas ite (isohko mies) tarvitsin 40mg ekalla kerralla.

(Amfetamiini22) Sit seuraavana päivänä alkaa sellainen lähes pakottava redosetus himo lähtemään ja alkaa käyttö oleen tasaista ja ihan jees meininkiä. Sit voikin tehdä jotain mukamas rakentavaa.

Erityisesti stimulantti- ja opiaattiaiheisissa keskusteluissa käytetään paljon suonensisäiseen käyttöön (ns. IV-käyttö) liittyvää slangisanastoa. Suonensisäisiä annosteluja kutsutaan usein *vedoiksi*. *Vetojen* huumemerkitys esiintyy myös Urbanissa sanakirjassa. Viesteissä Amfetamiini36 ja Amfetamiini37 *vedot*-sana on nominatiivissa ja lauseen subjektina. Verbeinä näissä lauseissa ovat *vetää* ja *ottaa*. Viestissä Oksikodoni6 *vedot*-sana on genetiivissä ja *jälkeen*-postposition täydennyksenä.

(Amfetamiini36) ei vaan nimenomaan toisinpäin että vaikka on dokailmassa ja vetää vedot ni sit saattaa olla sama bisse kädessä parikin tuntia.

(Amfetamiini37) Yleensä itelläki bisset jää juomatta , kun vedot ottaa.

(Oksikodoni6) Otin 200mg oksikodonia 16h sisällä ja tipahdin viimeisten vetojen jälkeen sohvalle. Heräsin täsmälleen samasta asennosta 5 tuntia myöhemmin kaukosäädin edelleen kädessä.

Hiha-sana eri muodoissaan on huumeslangissa yleinen metafora, jolla viitataan suonensisäiseen käyttöön. Taustalla lienee se, että pistoskohtana käytetään tyypillistä käden sellaisia alueita, jotka peittyvät paidan tai takin hihan alle.

Eniten *hiha*-sanasta käytetään yksikön illatiivimuotoa. Viestin Kokaiini8 kirjoittaja käyttää ilmausta *heittää hihaan*. Viestissä Oksikodoni15 kirjoittaja käyttää illatiivimuodon lisäksi slangiyhdyssanaa *hihahomma*.

(Kokaiini8) Mä en kans saanu koksusta juuri mitään irti... tosin minähän fiksunä tyttönä heitin sitä hihaan, mikä ei taida olla paras tapa nauttia tätä päihdettä.

(Oksikodoni15) Itsellä myös tapana ottaa oxy aina iiveenä, mutta niitä harvoja päihteitä jota otan hihahomman lisäksi myös aina syömällä kylkeen, eli jotain 40-60mg aina oraalisesti ja loput hihaan, nostaa kivasti vaikutus aikaa kun tekee näin :up:

Hihan ohella tärkeä suonensisäiseen käyttöön viittaava metafora on *ränni*. Aineen kulkeutuminen verenkiertoon vertautuu tällöin veden kulkeutumiseen vesiränniä pitkin. Viestissä Kokaiini20 *ränni*-sana esiintyy yksikön illatiivissa *laittaa*-verbin rektiovaatimusten mukaisesti. Samassa viestissä kirjoittaja myös käyttää kahdesti *ränni*-sanasta johdettua verbiä *rännätä* 'käyttää suonensisäisesti'. Kyseisestä verbistä puolestaan on johdettu substantiivi *rännäminen*, joka esiintyy viestissä Buprenorfiini7.

(Kokaiini20) :roll: Jos te neropatit aiotte kolaa rännätä, niin huomiokaa että se sitten kirvelee ja kutistaa verisuonet aikaste nopeasti. Sitte sitä pitäis olla lyömässä lisää jonkun 20.min. välein. Onnistuu muuten helvetin huonosti kun suonet on pienenä.

Tutustukaa kolan valmistukseen, ja miettikää haluatteko varmasti rännätä niitä jäämiä. Ei sillä, suomessahan toi on lähinnä jatkeita.

Kola on tarkoitettu nenään, ja crack keuhkoihin. Ränniin voi sitten laittaa muita aineita, jotka on sinne tarkoitettu. :left :

(Buprenorfiini7) Ja varsinkin pillereiden rännääminen ei ole terveellistä, mutta toisaalta ei ole niiden nokittaminenkaan.

Urbaanissa sanakirjassa mainitaan verbi *rännätä* merkityksessä 'käyttää huumeita/lääkkeitä suonensisäisesti ruiskun ja neulan avulla'. Sen sijaan *ränni*-sanon määritelmien yhteydessä huumeita ei mainita, ja *rännin* kerrotaan tarkoittavan 'monen päivän alkoholiputkea'. Sama sana esiintyy siis sekä huume- että alkoholislangissa, mutta merkitys on täysin eri.

Huumeiden käyttämisestä nenän limakalvojen kautta eli nasaalisesti keskustelijat käyttävät verbiä *nokittaa* ja sen kantasanaa *nokka*. *Nokittaa*-verbi tässä merkityksessään mainitaan myös Urbaanissa sanakirjassa. Esimerkkiviestissä Buprenorfiini15 kirjoittaja käyttää *nokittaa*-verbin *-mA*-infinitiivin adessiivia ja *nokka*-sanon yksikön illatiivia. Viestissä Buprenorfiini13 esiintyy niin ikään *nokka*-sanon infiniivimuoto ja lisäksi *-minen*-johtimella muodostettu johdos *nokittaminen*, jonka kantasana on *nokittaa*.

(Buprenorfiini15) Käytän buprea päivittäin noin 0,5-1mg nokittamalla, 20mg lapusta leikkaan 1/6 -osan joka toimii samalla tavalla kuin em. annos nokkaan.

(Buprenorfiini13) IV ei tosiaan kokemusta, mutta sublinguaalinen vs. nokittaminen kertoo kaiken tarpeellisen se, että kun subu vielä toimi sillä 2mg annoksella nokkaan (ei nyt mitään nuokkuja tms. enää siinä vaiheessa, mutta kuitenkin selvästi "toimi") niin jouduin kerran pakon sanelemana laittamaan kielen alle eikä sanonut yhtään mitään, sama kuin olisi karkin laittanut kielen alle.

Huumeiden käyttö rektaalisesti eli peräsuolen kautta on harvinaisempi käyttötapa, mutta sillekin esiintyy oma slangikäsité. Rektaalista käyttöä kutsutaan *plugaamiseksi*. Käsité on peräisin englannin kielestä ja sanasta *plug*, jolle on useita eri merkityksiä. (Duodecim, Oxford Dictionary.) Suun kautta nauttimista eli oraalista käyttöä kutsutaan puolestaan metaforalla *pommi*. *Plugaaminen* ja *pommi* näissä merkityksissään mainitaan myös Urbaanissa sanakirjassa.

Viestissä Amfetamiini5 kirjoittaja käyttää *plugata*-verbin *-mA*-infinitiivin adessiivia. Seuraavan viestin kirjoittaja käyttää *plugata*-verbistä johdettua teonnimeä *plugaus*, ja tämän jälkeen viestissä esiintyy *pommi*-käsité. Viestin Buprenorfiini7 kirjoittaja käyttää *plugaus*-sanon synonyymia *plugaaminen*.

(Amfetamiini5) Plugaamalla? Eli ruisku peräsimeen.. Ei ollenkaan niin paha, kuin miltä kuulostaa. Siis jos et oo aiemmin kokeillu :)

(Amfetamiini6) Jotenkin tuntuu että kyllä kai se plugaus ärsyttää yhtä paljon suolta kuin pommi mahaa? :o

(Buprenorfiini7) Mites plugaaminen, onko millainen hyötysuhde?

Viestissä Heroiini18 kirjoittaja käyttää heroisiin polttamisesta slangiverbiä *pellittää*. Kielitoimiston sanakirjan määritelmän mukaan verbi *pellittää* tarkoittaa esimerkiksi 'katon päällystämistä pellillä'. Tässä tapauksessa sanalla viitattaneen kuvainnollisesti uuninpeltiin, jonka päällä esimerkiksi pullia voi lämmittää.

(Heroiini18) Varmaan se hintalaatu suhde ratkas aika paljo et otin riskejä kuskata suomeen ja tietty tätä sit piikitettii ja pellitettiin sen mukasesti :D

Kannabissavukkeesta käytetään englannin kielessä sanaa *joint* (Oxford Dictionary). Suomalaiseen huumeslangiin tästä *joint*-sanasta on kehittynyt erikoislaina *jointti*. Viestissä Oksikodoni8 kirjoittaja kertoo ottaneensa *hatsit jointista*. Viestin Kannabis27 kirjoittaja puolestaan käyttää *jointti*-sanan pohjalta muodostettua, samaa tarkoittavaa johdosta *jojo*. Sekä *jointti* että *jojo* näissä merkityksissään mainitaan myös Urbanissa sanakirjassa.

(Oksikodoni8) Enpä ollu testannu ennen tota oxyn, sienien ja hatsin kokonaisuutta. Lammen rannalla grillaillessa kahden kaverin kanssa, oxya joku 60mg murskattuna jauhoks, sieniä reilu pari grammaa ja muutamat hatsit jointista, hoh hoijaa sitä naurun määrää.

(Kannabis27) Ihmiset, eläkää polttako päivittäin. Hatsi potkiiki PALJON paremmin ku ei oo koko ajan jojo suunpielessa. Itekki vasta hiljattain heräsin ku poltin ekan kerran viikkoon et mitäs vittua toimiks tää muka näin HYVIN??

Mielialan nopeaa nousua huumeiden vaikutusten alkaessa kutsutaan metaforalla *nousut*. Myöhempää vaikutusten heikkenemistä ja mielialan laskua nimitetään vastaavasti *laskuiksi*. Nämä muistuttavat alkoholin käyttöön liittyviä käsitteitä *nousu-* ja *laskuhumala*. *Nousut*-sana tässä merkityksessään esiintyy myös Urbanissa sanakirjassa.

Viestissä Amfetamiini18 kirjoittaja käyttää *nousut*-sanaa nominatiivissa ja *tarjota*-verbin objektina. Vastaavasti viestin Amfetamiini40 kirjoittaja käyttää slangiyhdyssanaa *pirilaskut* inessiivimuodossa.

(Amfetamiini18) Nyt Tää tän kertanen, iha perus valkone mansen katujuhu, tarjos muijalle nousut ja alko hirvee sääto.

(Amfetamiini40) Mulla oli ennen juurikin niin että vauhdeissa oli hämmentävän kova kuningasmoodi päällä, mutta nykyään tuntuu että nalli palaa tavallista nopeammin jos alkaa etenkin pirilaskuissa nussimaan.

Vieroitusoireista kuvataan keskusteluissa useilla eri käsitteillä. Huumeslangiin vihkiytymättömillekin tuttuja sanoja ovat esimerkkiviestin Buprenorfiini11 kirjoittajan käyttämä vierasperäinen *reflat* ja seuraavassa viestissä esiintyvä, *-Ari*-johtimella muodostettu *viekkarit*. Vähemmän tunnettu lienee viestissä Buprenorfiini6 käytetty vieroitusoireiden nimitys *nitkut*. *Reflat*

ja *nitkut* vieroitusoireiden slanginimityksinä mainitaan myös Urbaanissa sanakirjassa. Viestissä Kannabis32 kirjoittaja käyttää slangiverbiä *kitkuttaa* 'kärsiä vieroitusoireista'.

(Buprenorfiini11) Nyt oon ollut ilman subua jo pari kk, ylikin itseasiassa. Oon ottanu unikkotuotteita jokusen kerran, mutta niitäkin varten on mun ite asettamat lupapäivät. Lievittää itellä noita masennustiloja ja stressiä summuuta mitä opioiditon elämä tuo tullessaa, enkä saa pieniäkään viekkareita vaik parin päivän käytön jälkeen, kerran viikossa tai kahdessa.

(Buprenorfiini12) Itselle fyysiset reflat on helpompi kestää, ensinnäkin IBS:än takia ramppaan vessassa muutenkin jatkuvasti ilman opioideja (reflojen jälkeen). Onhan se kylmä/kuuma ja kipu ilkeää, mutta sen kestää kun tietää että menee 3-5 päivässä ohi.

(Buprenorfiini6) Toki näidenkin stoppi aiheuttaa lomaannusta, mutta varsinaisia nitkuja en mielestäni kärsinyt.. Mikä on jo pieni ihme.

(Kannabis32) Silti on vaan pakko saada kunnon paukut ihan vähintään joka toinen päivä kun muuten alkaa kitkuttaa niin perkeleesti.

Nuokkuu on yleiskielestä tuttu verbi, joka ihmisen toimintana tarkoittaa 'torjahtelua' (Kielitoimiston sanakirja). Huumeslangissa *nuokkumisella* viitataan opiaattien käytön aikaansaamaan tilaan, jossa käyttäjä makaa raukeana unen ja valveillaolon välimaastossa. Käyttäjät kokevat tilan tavoiteltavaksi, mutta monissa keskusteluviesteissä viitataan myös tällaisen *nuokkumisen* vaarallisuuteen.

Viestissä Oksikodoni5 kirjoittaja käyttää *nuokkuu*-verbiä aktiivin yksikön kolmannen persoonan presensissä. Viestin Buprenorfiini13 kirjoittaja käyttää *nuokkuu*-sanasta johdettua nominijohdosta *nuokut*, joka on viestissä partitiivimuodossa. *Nuokut*-sanalla kanssa synonyyminen on viestissä Oksikodoni4 käytetty slangisana *notkut*.

(Oksikodoni5) Jos nuokkuu oksikodonilla isoilla annoksilla, niin sanoisin että sitteri tai joku kaveri paikalla on ehdoton. Oon ite ollut tilanteessa jossa olisin 100% varmasti kuollut ellei mua oltais herätetty.

(Buprenorfiini13) IV ei tosiaan kokemusta, mutta sublinguaalinen vs. nokittaminen kertoo kaiken tarpeellisen se, että kun subu vielä toimi sillä 2mg annoksella nokkaan (ei nyt mitään nuokkuja tms. enää siinä vaiheessa, mutta kuitenkin selvästi "toimi") niin jouduin kerran pakon sanelemana laittamaan kielen alle eikä sanonut yhtään mitään, sama kuin olisi karkin laittanut kielen alle.

(Oksikodoni4) Ei kyllä tulisi mieleenkään pilata hyviä notkuja tripillä.

Mittayksikkö grammalle on huumeslangissa oma nimitys *ketola*. Viestissä Amfetamiini38 kirjoittaja käyttää *ketola*-sanaa yksikön adessiivissa. Yleiskielessä sana tunnetaan sukunimenä. On vaikea arvioida, miten ja miksi sana on päätynyt osaksi huumeslangia. Viestin Kokaiini1 kirjoittaja käyttää slangisanaa *gemmi*, joka tarkoittaa niin ikään grammaa. *Gemmi*-sana esiintyy viestissä

yksikön allatiivissa. *Ketola* ja *gemmi* gramman nimityksinä mainitaan myös Urbanissa sanakirjassa.

(Amfetamiini38) Mielestäni "helvetin hyvää" piiskaa alkaa olla silloin, kun puolella ketolalla on yhden yön vitun poreissa.

(Kokaiini1) Entä hinta politiikka, saako 100e/g minkäläistä? Jos haluaa hyvää, paljonko tulee gemmille hintaa?(puhutaan nyt pääkaupunkiseudusta)

11 Yhteenveto

Aineiston sisältämä huumeslangi oli odotuksieni mukaisesti monipuolista. Mukana oli niin suomalais- kuin vierasperäistäkin sanastoa. Joissakin tapauksissa yleiskielen kantasana on saanut slangissa uuden merkityksen. Osa slangisanastosta oli taas sellaista, jolle ei yleiskielestä löydy merkitystä. Sananmuodostuskeinoista tyypistäminen oli hyvin yleinen, mutta myös erilaisia johtimia on käytetty paljon. Slangisanoista on puolestaan edelleen muodostettu esimerkiksi yhdyssanoja ja denominaalisia verbijohdoksia.

Oma slangi on tärkeässä roolissa huumeidenkäyttäjien dialogissa. Slangia ei kyseenalaisteta, ja harva keskustelija kieltäytyy käyttämästä slangia. Keskustelijat tuntuvat myös oletettavan, että harvinaisemmatkin slangisanat ovat muiden kirjoittajien tiedossa. En tämän tutkimuksen yhteydessä ole tarkemmin paneutunut slangin merkitykseen, mutta varmasti slangi luo yhteisöllisyyttä huumeidenkäyttäjien välille. Oma vaikutuksensa slangiin on varmasti myös sillä, että huumeiden käyttö on laitonta, eikä huumeista monissakaan yhteyksissä voi puhua täysin vapaasti. Näin ollen slangi on myös eräänlaista salakieltä. Huumorilla ja nimenomaan ironialla on tärkeä osansa slangissa. Huumorin keinoin kun on mahdollista puhua sellaisista aiheista, joista puhuminen on muuten vaikeampaa.

Toisaalta slangi myös nopeuttaa keskustelua ja luo kirjoittajan käyttämään kieleen rentoa ja letkeää yleisvaikutelmaa. Aineiston verkkokeskusteluille tyypillistä onkin nimenomaan rento ja omakohtainen keskustelu, jossa esimerkiksi tiukka oikeakielisyys tai lähteiden esittäminen väitettyihin faktoihin on toissijaista.

Yleisimmän huumeen eli kannabiksen yleisin slanginimitys aineistossa oli *pilvi*. Sanaa käytettiin tyypillisimmin osana rakenteita *polttaa pilveä* tai *olla pilvessä*. Muita yleisiä kannabiksen nimityksiä aineiston perusteella ovat esimerkiksi *paukku*, *poltto*, *savu* ja *hatsi*. Kannabiksen käytöstä taas käytetään kaikkein eniten slangisanoja *hiisata/hiisailta* ja *pajauttelu/pajauttaa*. Kaiken kaikkiaan kannabisaiheista slangia oli runsaasti, ja laajempi aineisto olisi varmasti tuonut mukanaan vielä paljon uutta mielenkiintoista sanastoa.

Amfetamiinin yleisimmäksi slanginimitykseksi nousi *piri*, joka esiintyy monenlaisissa käyttökonteksteissa: paitsi sellaisenaan myös esimerkiksi yhdyssanojen osana. Myös tyypistetty muoto *amfe/amffe* keräsi aineistossa runsaasti mainintoja, ja kolmanneksi yleisimmäksi amfetamiinin nimitykseksi osoittautui *pore*. Myös amfetamiinin osalta eri slanginimitysten kirjo on aineiston perusteella laaja.

Kokaiinin slangimityksiä aineistossa esiintyi vain neljä, joista selvästi yleisimpänä erottui *kola*. *Kola*-sanaa esiintyykin useissa eri muodoissa ja konteksteissa, ja sanaa käyttää usea eri kirjoittaja. Kokaiinaiiheisen sanaston vähyys verrattuna esimerkiksi amfetamiinin slanginimitysten määrään selittyy varmasti osittain sillä, että kokaiini on perinteisesti Suomessa ollut melko harvinainen huume.

Buprenorfiinin slanginimityksenä käytettiin kahta tyypistämällä muodostettua sanaa: *bupre* ja *subu*. Näistä *bupre* oli vielä yleisempi, ja se keräsikin peräti 18 mainintaa 20 keskusteluviestin aineistossa. Kahdeksan milligramman buprenorfiinitabletista käytettiin myös nimitystä *kasipallo*. Muissa kuin buprenorfiinaiiheisissä viesteissä esiintyi myös sana *teemu*, jolla viitataan buprenorfiinia sisältävään Temgesic-lääkkeeseen.

Oksikodonin yleisin slanginimitys oli *oxy/oksy*. Toinen kyseisestä aineesta yleisesti käytetty nimitys oli *kontti/contti*. Aineistossa esiintyi myös Oxynorm-kauppanimestä johdettu johdos *normi*. Ajan myötä ja oksikodonin päihdekäytön mahdollisesti yleistyessä slangia tullee lisää.

Heroiinista käytetään useita eri synonyymeja, eikä joukossa ole yhtä dominoivaa nimitystä. Yleisimmäksi aineistossa osoittautui *polle*, joka monien muiden heroinin slanginimitysten tavoin viittaa hevoseen. Toiseksi yleisin oli *herska*, joka on yksinkertaisesti heroini-sanasta muodostettu denominaalinen nominijohdos.

LSD:stä yleisimmin käytetty slanginimitys aineistossa on *happo*, jonka alkuperä on aineen koko nimessä. Jonkin verran käytetään myös *hapon* englanninkielistä vastinetta *acid* tai siitä väännettyä suomalaisempaa muotoa *äsiidi*. Usein LSD-aiheisissa viesteissä esiintyy myös sana *lappu*, jolla viitataan niihin pieniin lappuihin, joita nuolemalla aine siirtyy elimistöön.

MDMA-aiheisessa keskustelussa toistui yksi dominoiva slanginimitys: *mämmi*. Se esiintyy 34 kertaa 20 viestin aineistossa. *Mämmiä* käytetään itsenäisenä monessa eri muodossa, ja sana on myös toiminut johdosten kantasana. Kenties ajan myötä *mämmin* rinnalle nousee uusia MDMA:n slanginimityksiä, ja muualla keskusteluaineistossa eräs kirjoittaja käyttääkin sanoja *madma* ja *madame*.

Klonantsepaamista käytetään tämän tutkimuksen aineistossa vain nimitystä *riva*, joka on johdettu tyypistämällä kauppanimestä Rivatril. Olen kuitenkin muissa yhteyksissä nähnyt myös nimityksen *rillu*. Tämä on osoitus siitä, että huumeslangi muuttuu koko ajan. Toisaalta myös tämän tutkimuksen suhteellisen pienet otoskoot rajoittavat sitä, minkä verran eri slangisanoja tutkimukseen päätyy.

Alpratsolaamista käytettiin muutamaa eri nimitystä, joista yleisin oli *telari*. *Telari*-sana on sikäli poikkeuksellinen, että sillä viitataan keskustelunaiheena olevaa huumetta sisältävän lääkekapselin ulkomuotoon. Tämä osoittaa sitä, miten monipuolista huumeslangi on. Muut alpratsolaamin slanginimitykset ovat johdoksia itse aineen nimestä tai aineen kauppanimistä.

Viimeisessä aineiston käsittelyluvussa esittelen muuta huumeaiheista sanastoa, jota aineistoa tutkiessani tuli vastaan. Esimerkiksi huumeita yleisesti saatetaan kutsua *doupeiksi*, piristeitä eli stimulantteja *stimuiksi* ja psykedeelejä *deeleiksi*. Omia slangisanoja on myös olemassa muun muassa eri käyttötapojen, toleranssin tai vieroitusoireiden kuvailuun.

Koen, että nettikeskustelut toimivat hyvänä aineistona huumeslangiaiheiselle tutkimukselle. Vaikka tutkimuksesta tuli melko kattava, on aihetta mahdollisuus tutkia edelleen. Esimerkiksi semanttinen näkökulma jäi tässä tutkimuksessa vähiin. Huumeslangi myös muuttuu koko ajan, joten aiheesta riittää varmasti tutkittavaa myös tämän tutkimuksen jälkeen.

Lähteet

Aineslähteet

Psychoactive Vault -keskustelupalsta. Seuraavat keskusteluketjut:

Jokailtaisella kannabiksen poltolla haittoja? [Viitattu 9.1.2018.] Saatavissa:
<http://psyvault.net/viewtopic.php?f=68&t=2198>.

Amfetamiini topic. [Viitattu 10.1.2018.] Saatavissa: <http://psyvault.net/viewtopic.php?f=3&t=114>.

Kokaiini. [Viitattu 10.1.2018.] Saatavissa: <http://psyvault.net/viewtopic.php?f=3&t=2715>.

Buprenorfiini (mm. Subutex). [Viitattu 11.1.2018.] Saatavissa:
<http://psyvault.net/viewtopic.php?f=2&t=350>.

Oksikodoni. [Viitattu 11.1.2018.] Saatavissa: <http://psyvault.net/viewtopic.php?f=2&t=366>.

Heroiini. [Viitattu 12.1.2018.] Saatavissa: <http://psyvault.net/viewtopic.php?f=2&t=1658>.

LSD (Lysergihapon dietyyliamidi). [Viitattu 12.1.2018.] Saatavissa:
<http://psyvault.net/viewtopic.php?f=8&t=874>.

MDMA. [Viitattu 13.1.2018.] Saatavissa: <http://psyvault.net/viewtopic.php?f=3&t=791>.

Rivatriil. [Viitattu 13.1.2018.] Saatavissa: <http://www.psyvault.net/viewtopic.php?t=1662>.

Alpratsolaami (xanor, alprox). [Viitattu 13.1.2018.] Saatavissa:
<http://psyvault.net/viewtopic.php?f=2&t=2692>.

Muut lähteet

ALPROX tabletti 0,25 mg, 0,5 mg, 1 mg. [Tuoteseloste.] [Verkkodokumentti.] Lääkeinfo, Lääketietokeskus.
[Viitattu 24.4.2019.] Saatavissa:
https://laakeinfo.fi/Medicine.aspx?m=2323&i=ORION+PHARMA_ALPROX.

DIAPAM tabletti 2 mg, 5 mg, 10 mg. [Tuoteseloste.] [Verkkodokumentti.] Lääkeinfo, Lääketietokeskus.
[Viitattu 2.5.2018.] Saatavissa:
https://laakeinfo.fi/Medicine.aspx?m=2195&d=3097069&i=ORION+PHARMA_DIAPAM_DIAPAM+tabletti+2+mg%2c+5+mg%2c+10+mg.

EMCDDA = European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction

EMCDDA: Drug profiles. [Verkkodokumentti.] [Viitattu 12.11.2017.] Saatavissa:
<http://www.emcdda.europa.eu/drug-profiles>.

Eronen, Riitta 2007: *Uudissanat rötösherrasta salarakkaaseen*. Otava, Helsinki.

FDA = U.S. Food & Drug Administration.

FDA: Oxycodone (marketed as OxyContin) Information. [Verkkodokumentti.] [Viitattu 13.11.2017.]
Saatavissa:
<https://www.fda.gov/Drugs/DrugSafety/PostmarketDrugSafetyInformationforPatientsandProviders/ucm207173.htm>.

Foorumin säännöt. 2006. [Keskusteluviesti/-viestiketju.] [Viitattu 5.2.2018.] Psychoactive Vault -foorumi.
Saatavissa: <http://www.psyvault.net/viewtopic.php?f=40&t=473>.

Hagelberg, Nora – Olkkola, Klaus 2010: Oksikodoni – jotain uutta, jotain vanhaa. [Verkkoartikkeli.]
Julkaistu Finnanest-lehden numerossa 3/2010. [Viitattu 13.11.2017.] Saatavissa:
http://www.finnanest.fi/files/hagelberg_oksikoni.pdf.

- Hakkarainen, P., Metso, L. & Salasuo, M. (2011b). Hamppuikäpolvi, sekakäyttö ja doping. Vuoden 2010 huumeekselyn tuloksia. *Yhteiskuntapolitiikka* 76 (4), 397–411.
- Heikkinen, Juha 2014: *Nistit – Huumeslangin suomentaminen kahdessa Junky-romaanin suomennoksessa*. [Pro gradu -tutkielma.] Helsingin yliopisto, englantilainen filologia.
- Hietalahti, Anne 2005: Buprenorfiini päihdekäytössä. [Verkkodokumentti.] Päihdelinkki, A-klinikkasäätiö. [Viitattu 12.11.2017.] Saatavissa: <https://www.paihdelinkki.fi/fi/tietopankki/tietoiskut/laakkeet/buprenorfiini-paihdekaytossa>.
- Huumeiden kokeilu ja käyttö yleistyvät edelleen. [Verkkotiedote.] THL (Terveiden ja hyvinvoinnin laitos). [Viitattu: 9.3.2019.] Saatavissa: <https://thl.fi/fi/-/huumeiden-kokeilu-ja-kaytto-yleistyvat-edelleen>.
- Häkkinen, Kaisa 2006: *Mistä sanat tulevat*. Suomalaisen kirjallisuuden seura, Helsinki.
- Intravaskulaarinen, määritelmä. [Verkkodokumentti.] Tieteen termipankki. [Viitattu 29.4.2018.] Saatavissa: <http://tieteentermipankki.fi/wiki/EI%C3%A4intiede:intravaskulaarinen>.
- KEMIKALIOSTA PSYCHOACTIVE VAULTTIIN - PVn Historia. 2007. [Keskusteluviesti/-viestiketju.] Psychoactive Vault -foorumi. [Viitattu 5.2.2018.] Saatavissa: <http://psyvault.net/viewtopic.php?f=5&t=1192>.
- Kielitoimiston sanakirja*, verkkoversio. Kotimaisten kielten keskus ja Kielikone Oy. [Viitattu 15.4.2018.] Saatavissa: <https://www.kielitoimistonsanakirja.fi/>.
- Lipsonen, Leo 1990: *Vankilaslangin sanakirja*. VAPK-kustannus, Helsinki.
- LYRICA kapseli, kova 25 mg, 75 mg, 150 mg, 225 mg, 300 mg. [Tuoteseloste.] [Verkkodokumentti.] Lääkeinfo, Lääketietokeskus. [Viitattu 24.4.2019.] Saatavissa: <https://laakeinfo.fi/Medicine.aspx?sl=9291>.
- Lääketieteen sanasto: Rektaalinen, määritelmä. [Verkkodokumentti.] Duodecim Terveyskirjasto. Kustannus Oy Duodecim. [Viitattu 7.5.2018.] Saatavissa: http://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=ltt02898.
- METADON NORDIC DRUGS oraaliliuos. [Tuoteseloste.] [Verkkodokumentti.] Lääkeinfo, Lääketietokeskus. [Viitattu 2.5.2018.] Saatavissa: https://laakeinfo.fi/Medicine.aspx?m=11353&i=NORDIC+DRUGS_METADON+NORDIC+DRUGS.
- MOT Dictionaries: MOT Pro Englanti ja Oxford Dictionary of English. [Verkkosanakirjat.] Saatavilla reittiä: kirjasto.utu.fi > ResearchGuides > Muut tietoaaineistot: Sanakirjat.
- OXYCONTIN depottabletti 5 mg, 10 mg, 20 mg, 40 mg, 80 mg. [Tuoteseloste.] [Verkkodokumentti.] Lääkeinfo, Lääketietokeskus. [Viitattu 20.3.2018.] Saatavissa: https://laakeinfo.fi/Medicine.aspx?m=1174&i=MUNDIPHARMA_OXYCONTIN.
- OXYNORM kapseli, kova 5 mg, 10 mg, 20 mg. [Tuoteseloste.] [Verkkodokumentti.] Lääkeinfo, Lääketietokeskus. [Viitattu 20.3.2019.] Saatavissa: https://laakeinfo.fi/Medicine.aspx?m=445&d=3098480&i=MUNDIPHARMA_OXYNORM_OXYNORM+kapseli%2c+kova+5+mg%2c+10+mg%2c+20+mg.
- Palermo, Elizabeth 2013: Does Coca-Cola Contain Cocaine? [Verkkoartikkeli.] Live Science -verkkolehti. [Viitattu 11.4.2018.] Saatavissa: <https://www.livescience.com/41975-does-coca-cola-contain-cocaine.html>.
- Paunonen, Heikki 2016: *Sloboa Stadissa: Stadin slangin etymologiaa*. Docendo, Jyväskylä.
- Penttinen, Antti 1984: *Sotilasslangin sanakirja*. WSOY, Juva.
- Pitkänen, Tuuli – Perälä, Jussi – Tammi, Tuukka 2013: Huumeiden käyttäjiä on monenlaisia: kahdensadan helsinkiläisen huumeiden aktiivikäyttäjän elämäntilanne ja päihdeiden käyttö. Verkkodokumentti. A-klinikkasäätiö. [Viitattu 18.11.2017.] Saatavissa: https://www.a-klinikka.fi/tiedostot/Tietopuu_Tutkimussarja_1_2016.pdf.

- Puolakka, Suvi 2003: *”Kuka uuno tän on duunannu?” Suomalaisten etunimien appellatiivistuminen slangisanastossa.* [Pro gradu -tutkielma.] Turun yliopisto, suomen kieli.
- Päihdelinkki. [Verkkopalvelu.] [Viitattu 12.4.2018.] Saatavissa: <https://paihdelinkki.fi/fi>.
- Päihdelinkki: Heroiini. [Verkkodokumentti.] [Viitattu 12.4.2018.] Saatavissa: <https://paihdelinkki.fi/fi/tietopankki/pikatieto/heroini>.
- Päihdelinkki: Fentanyyli. [Verkkodokumentti.] [Viitattu 21.3.2019.] Saatavissa: <https://paihdelinkki.fi/fi/tietopankki/tietoiskut/laakkeet/fentanyyli>.
- Rasilainen, Hanna 1992: *A contrastive study of American and Finnish drug slang.* [Pro gradu -tutkielma.] Turun yliopisto, englantilainen filologia.
- Rautakorpi, Esko 2013: 8-pallo -elokuva kuvaa huumeidenkäyttäjien ankaraa arkea. Elokuva-arvostelu. Yle Uutiset. [Viitattu 28.4.2018.] Saatavissa: <https://yle.fi/uutiset/3-6508369>.
- RIVATRIL tabletti 0,5 mg, 2 mg. [Tuoteseloste.] [Verkkodokumentti.] Lääkeinfo, Lääketietokeskus. [Viitattu 4.3.2019.] Saatavissa: <https://laakeinfo.fi/Medicine.aspx?m=77>.
- Saanilahti, Marja – Nahkola, Kari 1991: *Koululaisslangi virroilla.* Tampereen yliopisto.
- Siirtola, Eeva 2003: *Nautintoaineiden slanginimitysten alueelliset erot Turun, Tampereen ja Helsingin välillä.* [Pro gradu -tutkielma.] Turun yliopisto, suomen kieli.
- TEMGESIC resoribletti 0,2 mg, 0,4 mg. [Tuoteseloste.] [Verkkodokumentti.] Lääkeinfo, Lääketietokeskus. [Viitattu 2.5.2018.] Saatavissa: https://laakeinfo.fi/Medicine.aspx?m=3039&d=3099159&i=INDIVIOR+UK_TEMGESIC_TEMGESIC+resoribletti+0%2c2+mg%2c+0%2c4+mg.
- TRAMAL kapseli, kova 50 mg. [Tuoteseloste.] [Verkkodokumentti.] Lääkeinfo, Lääketietokeskus. [Viitattu 8.5.2018.] Saatavissa: https://laakeinfo.fi/Medicine.aspx?m=2302&d=2110864&i=ORION+PHARMA_TRAMAL_TRAMAL+kapseli%2C+kova+50+mg.
- Urbaani sanakirja. [Verkkosanakirja.] [Viitattu 12.3.2019.] Saatavissa: <https://www.urbaanisanakirja.com>.
- Varjonen, Vili 2015: *Huumetilanne Suomessa 2014.* [Verkkodokumentti.] Terveystieteiden tutkimuskeskus ja hyvinvoinnin tutkimuskeskus. [Viitattu 17.11.2017.] Saatavissa: <http://www.julkari.fi/handle/10024/125568>.